

Īpašais ziņojums

Sertifikācijas struktūru jaunā loma saistībā ar KLP izdevumiem: pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā, bet vēl jārisina ievērojamas nepilnības

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

4
1977 - 2017

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti atsevišķu budžeta jomu vai vadības aspektu lietderības un atbilstības revīzijās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu un izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo ziņojumu pieņēma ERP I revīzijas apakšpalāta, kuru vada Palātas loceklis *Phil Wynn Owen* un kura revidē dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Revīziju vadīja ERP loceklis *João Figueiredo*, un revīzijas vadības darbā piedalījās arī locekļa biroja atašejs *Paula Betencourt*, atbildīgā vadītāja vietas izpildītājs *Sylvain Lehnhard*, darbuzdevuma vadītājs *Luis Rosa* un darbuzdevuma vadītāja vietnieks *Marius Cerchez*. Revīzijas darba grupā strādāja *Ioan Alexandru Ilie*, *Jindrich Dolezal*, *Michal Machowski*, *Michael Spang*, *Antonella Stasia* un *Heike Walz*. Ziņojuma lingvistiskais redaktors bija *Michael Pyper*.

No kreisās uz labo: *Michael Pyper*, *Paula Betencourt*, *Sylvain Lehnhard*, *João Figueiredo*, *Luis Rosa*, *Heike Walz* un *Jindrich Dolezal*.

SATURS

	Punkts
Glosārijs	
Saīsinājumi	
Kopsavilkums	I–VII
Ievads	1–12
Kopējās lauksaimniecības politikas izdevumi	1–3
KLP dalītās pārvaldības tiesiskais un institucionālais satvars	4–7
Sertifikācijas struktūru loma un pienākumi	8–12
Revīzijas tvērums un pieeja	13–21
Revīzijas tvērums	13–17
Revīzijas pieeja	18–21
Apsvērumi	22–85
Sertifikācijas struktūru jaunā loma saistībā ar KLP izdevumu likumību un pareizību ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā	22–28
AGRI ĢD pārlicības iegūšanas modelis joprojām ir balstīts uz dalībvalstu ziņotajiem kontroles rezultātiem	29–37
Riska novērtējums un izlases veidošanas metode	38–61
Ja riska novērtējums balstās uz akreditācijas matricu, varētu pārāk pieaugt pārlicības līmenis, ko sertifikācijas struktūras spēj iegūt no maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām	38–47
Sertifikācijas struktūru piemērotā IAKS darījumu izlases veidošanas metode, kas balstās uz maksājumu aģentūru gadījumpārbaužu uz vietas sarakstiem, radīja vairākus riska faktoros, kuri nebija novērsti	48–58
To darījumu daļa, kuri nav IAKS darījumi un kuriem sertifikācijas struktūras veic padziļinātās pārbaudes, labi nereprezentē revidētā finanšu gada izdevumus	59–61
Padziļinātās pārbaudes	62–71

Attiecībā uz lielāko daļu darījumu vadlīnijās nav prasīts, lai sertifikācijas struktūras veiktu pārbaudes uz vietas galasaņēmēju līmenī	62–67
Vadlīnijās ir prasīts tikai tas, lai sertifikācijas struktūras atkārtotu maksājumu aģentūru sākotnējās pārbaudes, nevis veiktu visas revīzijas procedūras, ko tās uzskata par vajadzīgām pamatotas pārlicības iegūšanai	68–71
Secinājums un revīzijas atzinums	72–85
Saskaņā ar vadlīnijām sertifikācijas struktūrām ir jāaprēķina divi dažādi kļūdu īpatsvari, un veids, kādā tos izmanto sertifikācijas struktūras un <i>AGRI ĢD</i> , nav piemērots	72–78
Sertifikācijas struktūru atzinums par izdevumu likumību un pareizību ir balstīts uz nepietiekami novērtētu kopējo kļūdu līmeni	79–85
Secinājumi un ieteikumi	86–104
I pielikums	Komisijas piemērotais dalītās pārvaldības modelis, kā tas atspoguļots Komisijas 2015. gada darbības pārskatā
II pielikums	Komisijas piemērotais modelis, saskaņā ar kuru tiek iegūta pārlicība par izdevumu likumību un pareizību, kā tas atspoguļots Komisijas 2015. gada darbības pārskatā
III pielikums	Akreditācijas matricas piemērs, balstoties uz <i>AGRI ĢD</i> 3. vadlīniju attiecībā uz pārskatu sertifikācijas revīziju
IV pielikums	Maksājumu aģentūru un sertifikācijas struktūru padziļināto pārbažu un Komisijai iesniedzamo ziņojumu grafiks
Komisijas atbildes	

GLOSĀRIJS

Administratīvās pārbaudes: oficiālas visu pieteikumu dokumentārās pārbaudes, kuras veic maksājumu aģentūras, lai pārbaudītu, vai pieteikumi atbilst atbalsta sniegšanas noteikumiem. IAKS apstrādātiem izdevumiem tās ir automatiskas sasaistu pārbaudes, kurās informācija nāk no IT datubāzēm.

Akreditācija: process, kurā tiek apliecināts, ka maksājumu aģentūrām ir administratīva organizācija un iekšējās kontroles sistēma, kas sniedz pietiekamas garantijas tam, ka maksājumi ir likumīgi un pareizi un ka tie ir pienācīgi uzskaitīti. Dalībvalstis akreditē maksājumu aģentūras, ja tās atbilst kritēriju kopumam ("akreditācijas kritēriji") attiecībā uz iekšējo vidi, kontroles darbībām, informāciju, komunikāciju un uzraudzību.

Atbilstīguma noskaidrošanas procedūra: Komisijas procedūra, kura balstās uz maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmu novērtējumu un kuras mērķis ir nodrošināt to, ka dalībvalstis piemēro ES un valstu tiesību aktus un ka izdevumus, kuri vienā vai vairākos finanšu gados tiesību aktiem neatbilst, izslēdz no ES finansējuma, piemērojot finanšu korekciju.

Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA): no šā fonda finansē Savienības finanšu ieguldījumu lauku attīstības programmās.

Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF): sniedz finansējumu tiešajiem maksājumiem lauksaimniekiem, lauksaimniecības tirgu pārvaldībai un informēšanas un popularizēšanas pasākumiem.

Finansiālās noskaidrošanas procedūra: tās iznākumā Komisija pieņem ikgadēju finansiālu lēmumu par katras akreditētās maksājumu aģentūras gada pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu.

Finanšu korekcijas: korekcijas, ar kurām Komisija izslēdz no ES finansējuma izdevumus, kurus dalībvalstis nav veikušas saskaņā ar piemērojamajiem ES un valstu tiesību aktiem. Attiecībā uz KLP izdevumiem izslēgšana vienmēr izpaužas kā finanšu korekcijas, kuras iegrāmato kā piešķirtos ieņēmumus.

Gada darbības pārskats (GDP): katra ģenerāldirektorāta ik gadu publicēts pārskats, kurā ir aprakstīti sasniegumi, gada laikā īstenotās iniciatīvas un izmantotie resursi. Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD (*AGRI ĢD*) gada darbības pārskatā ir iekļauts arī maksājumu aģentūrās ieviesto KLP vadības un kontroles sistēmu darbības un rezultātu novērtējums.

Integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS): integrēta sistēma, kurā apkopotas datubāzes, proti, saimniecību, pieteikumu, lauksaimniecības zemju, dzīvnieku un, attiecīgos gadījumos, maksājumtiesību datubāzes. Šīs datubāzes izmanto, lai veiktu administratīvās sasaistu pārbaudes attiecībā uz atbalsta pieteikumiem uz maksājumiem par platību un dzīvniekiem.

Kontroles statistika: ikgadēji ziņojumi, kurus dalībvalstis iesniedz Komisijai un kuros ir maksājumu aģentūru veikto administratīvo pārbažu un pārbažu uz vietas rezultāti.

Korigētais kļūdu īpatsvars: Komisijas aplēse par atlikušo kļūdu līmeni KLP maksājumos, kurus maksājumu aģentūras izmaksā atbalsta saņēmējiem, pēc tam, kad ir veiktas visas pārbaudes. Komisija aprēķina šo aplēsi un publicē to gada darbības pārskatā.

Maksājumu aģentūra (MA): struktūra(-as), kas dalībvalstī ir atbildīga(-as) par KLP izdevumu pārvaldību un kontroli, īpaši par KLP atbalsta pārbaudēm, aprēķināšanu un izmaksāšanu saņēmējiem un par ziņojumu iesniegšanu Komisijai. Daļu MA darba var veikt pilnvarotas struktūras, bet tas neattiecas uz atbalsta izmaksāšanu saņēmējiem un uz ziņojumu iesniegšanu Komisijai.

Pārbaudes uz vietas: maksājumu aģentūru inspektoru veiktas pārbaudes, kurās pārlicinās, vai galasaņēmēji ievēro piemērojamus noteikumus. Tās var būt tradicionālas pārbaudes uz vietas (pārbauda lauksaimniecības uzņēmumus vai atbalstītas investīcijas) vai tālzpēte (zemes gabalu jaunāko satelītattēlu pārskatīšana), ko šaubu gadījumā var papildināt ar lauku ātru fizisku apskati.

Pārvaldības ticamības deklarācija (PTD): maksājumu aģentūras direktora ikgadēja deklarācija par pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu, iekšējās kontroles sistēmu pienācīgu darbību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. PDT ir vairāki pielikumi,

tostarp pielikums, kurā ir apkopota statistika par maksājumu aģentūru visu veikto administratīvo pārbaūžu un pārbaūžu uz vietas rezultātiem (“kontroles statistika”).

Plānošanas periods: daudzgadu sistēma ES politikas plānošanai un īstenošanai. Pašreizējais plānošanas periods ilgst no 2014. gada līdz 2020. gadam. No ELFLA finansētās lauku attīstības programmas pārvalda, piemērojot šo daudzgadu sistēmu; ELGF pārvalda uz ikgadējas bāzes.

Starptautiski atzīti revīzijas standarti (IAAS): revīzijas standarti, ko nosaka dažādas publiskās un profesionālās standartizācijas iestādes, piemēram, starptautiskie revīzijas standarti (ISA), ko izdevusi Starptautiskā revīzijas un apliecinājuma standartu padome (IAASB), vai starptautiskie augstāko revīzijas iestāžu standarti (ISSAI), ko izdevusi Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI).

SAĪSINĀJUMI

<i>AGRI ĢD</i>	Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts
<i>ELFLA</i>	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
<i>ELGF</i>	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
<i>ERAF</i>	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
<i>ESF</i>	Eiropas Sociālais fonds
<i>GDP</i>	gada darbības pārskats
<i>IAKS</i>	integrēta administrācijas un kontroles sistēma
<i>ISA</i>	starptautiskie revīzijas standarti
<i>ISSAI</i>	starptautiskie augstāko revīzijas iestāžu standarti
<i>KF</i>	Kohēzijas fonds
<i>KI</i>	dalībvalsts kompetentā iestāde (parasti lauksaimniecības ministrijas)
<i>KLP</i>	kopējā lauksaimniecības politika
<i>MA</i>	maksājumu aģentūra
<i>PTD</i>	pārvaldības ticamības deklarācija
<i>Sert. s.</i>	sertifikācijas struktūra

KOPSAVILKUMS

- I. Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) budžets 2014.–2020. gada periodam ir 363 miljardi EUR (2011. gada cenās) jeb apmēram 38 % no 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas kopējās summas. KLP dalīti pārvalda Komisija un dalībvalstis. Komisija deleģē budžeta izpildi dalībvalstu izraudzītām maksājumu aģentūrām, bet tā uzņemas galīgo atbildību, tātad tai ir jānodrošina, ka ES finansiālās intereses ir aizsargātas tikpat labi, kā gadījumā, ja Komisija pati pildītu deleģētos budžeta izpildes uzdevumus.
 - II. Tāpēc kopš 1996. gada darbojas dalībvalstu ieceltas sertifikācijas struktūras, kuras ir maksājumu aģentūru neatkarīgie revidenti. Kopš 2015. finanšu gada sertifikācijas struktūrām ir arī jāsniedz atzinums saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem par to, vai izdevumi, kurus prasa segt Komisijai, ir likumīgi un pareizi. Tātad 2015. finanšu gads bija pirmais gads, kurā Komisija varēja izmantot sertifikācijas struktūru izvērsto darbu attiecībā uz likumību un pareizību.
 - III. Šajā kontekstā mēs novērtējam, vai Komisijas izveidotais satvars ļāva sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par KLP izdevumu likumību un pareizību saskaņā ar piemērojamiem ES tiesību aktiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, tādējādi piedāvājot ticamus rezultātus Komisijas pārliecības iegūšanas modelim. Mēs secinām, ka satvaram, ko Komisijas ir izstrādājuši pirmajam gadam, kurā sertifikācijas struktūrām ir jāveic jaunais darbs, piemīt ievērojamas nepilnības. Tā rezultātā sertifikācijas struktūru atzinumi svarīgos aspektos pilnībā neatbilst piemērojamajiem standartiem un noteikumiem.
 - IV. Sertifikācijas struktūru jaunā loma ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā, jo to darba rezultāts var palīdzēt dalībvalstīm nostiprināt kontroles sistēmas, samazina revīzijas un kontroles izmaksas un ļauj Komisijai iegūt neatkarīgu papildu pārliecību par izdevumu likumību un pareizību.
 - V. Ņemot vērā šo stāvokli, mēs analizējam Komisijas pašreizējo pārliecības iegūšanas modeli, kā arī izmaiņas, kuras radījusi sertifikācijas struktūru izvērsta loma. Mēs novērojām, ka Komisijas pārliecības iegūšanas modelis joprojām ir balstīts uz dalībvalstu ziņotajiem kontroles rezultātiem. Sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību 2015. finanšu gadā bija tikai viens no faktoriem, ko Komisija ņēma vērā, aprēķinot dalībvalstu
-

kontroles statistikā ziņoto kļūdu korekcijas. Tā kā šie atzinumi ir vienīgais avots, kas katru gadu sniedz neatkarīgu pārlicību par likumību un pareizību, sertifikācijas struktūru darbam, ja tas veikts uzticamā veidā, jāklūst par Komisijas pārlicības galveno elementu.

- VI. Izskatījuši to, kā Komisijas vadlīnijas atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, mēs konstatējām turpmāk uzskaitītās nepilnības.
- a) Saistībā ar riska novērtēšanas procedūru mēs novērojām, ka Komisija prasa sertifikācijas struktūrām izmantot akreditācijas matricu, kura rada risku, ka varētu pārāk pieaugt pārlicības līmenis, ko sertifikācijas struktūras spēj iegūt no maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām.
 - b) Sertifikācijas struktūru piemērotā darījumu izlases veidošanas metode, kas balstās uz maksājumu aģentūru gadījumpārbaūžu uz vietas sarakstiem, radīja vairākus papildu riska faktorus, kuri nav novērsti: īpaši, sertifikācijas struktūru darbs var būt reprezentatīvs tikai tad, ja sākotnēji maksājumu aģentūru izraudzītās izlases ir reprezentatīvas. Daļa izlases, kurā ietilpst darījumi, kuri nav IAKS darījumi, nereprezentē visus izdevumus, tātad nereprezentē arī revidēto finanšu gadu.
 - c) Attiecībā uz padziļinātajām pārbaudēm Komisija prasīja sertifikācijas struktūrām daļā izlašu tikai atkārtot maksājumu aģentūru administratīvās pārbaudes.
 - d) Komisija prasīja, lai, veicot padziļinātās pārbaudes, sertifikācijas struktūras tikai atkārtotu maksājumu aģentūru sākotnējās pārbaudes. Kaut arī pārbaūžu atkārtošana ir pamatota revīzijas pierādījumu ievākšanas metode, starptautiski atzītos revīzijas standartos ir arī noteikts, ka revidentiem jāizvēlas un jāveic visi revīzijas soļi un procedūras, ko tie paši uzskata par piemērotiem, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus, uz kuru pamata izstrādāt atzinumu par pamatotu pārlicību.
 - e) Attiecībā uz revidenta secinājuma izdarīšanu mēs konstatējām, ka vadlīnijās ir prasīts, lai sertifikācijas struktūras aprēķinātu divus dažādus likumības un pareizības kļūdu īpatsvarus, un ka ne sertifikācijas struktūras, ne *AGRI* ĢD tos neizmantoja piemēroti.
 - f) Visbeidzot, mēs secinājām, ka sertifikācijas struktūru atzinums par izdevumu likumību un pareizību ir balstīts uz nepietiekami novērtētu kopējo kļūdu līmeni. Kļūdu līmeņa
-

aplēsē sertifikācijas struktūras neņēma vērā maksājumu aģentūru atklātās un kontroles statistikā paziņotās kļūdas.

VII. Lai novērstu konstatētos trūkumus, mēs sniedzam vairākus ieteikumus.

- a) Tiklīdz sertifikācijas struktūru darbs ir definēts un veikts saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, Komisijai tas jāizmanto kā galvenais elements savā pārlicības iegūšanas modelī attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību.
 - b) Komisijai ir jāpārstrādā vadlīnijas:
 - i) sertifikācijas struktūru izstrādātajā likumību un pareizību apdraudošā riska novērtējumā galvenā uzmanība jāpievērš Komisijas jau izmantotajiem galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem;
 - ii) jāprasa sertifikācijas struktūrām, lai, atlasot IAKS darījumus no saraksta, kurā iekļauti maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas gadījumizlasē izraudzīti atbalsta pieteikumi, tiktu ieviesti pienācīgi aizsardzības mehānismi, kuri nodrošinātu, ka sertifikācijas struktūru izlases ir reprezentatīvas, ka to pārbaudes uz vietas ir savlaicīgas un ka to izlases neizpauž maksājumu aģentūrām;
 - iii) attiecībā uz to izdevumu izlases veidošanu, kuri nav IAKS darījumi, jāprasa sertifikācijas struktūrām veidot izlasi tieši no maksājumu sarakstiem;
 - iv) jāļauj sertifikācijas struktūrām veikt jebkuru revidēto darījumu pārbaudes uz vietas, kā arī visus revīzijas soļus un procedūras, ko tās pašas uzskata par piemērotām, neaprobežojoties ar maksājumu aģentūru sākotnējo pārbaudi atkārtotāni;
 - v) jāprasa sertifikācijas struktūrām aprēķināt tikai vienu likumības un pareizības kļūdu īpatsvaru;
 - vi) attiecībā uz IAKS darījumiem, kuru izlasi ņem no maksājumu aģentūru gadījumpārbaudi sarakstiem, sertifikācijas struktūrām, lai tās spētu sniegt atzinumu par izdevumu likumību un pareizību, aprēķinātajā vispārējā kļūdu līmenī jāiekļauj arī maksājumu aģentūru kontroles statistikā paziņotais kļūdu līmenis, ko
-

ekstrapolē uz pārējiem maksājumu aģentūru pārbaudēs uz vietas neskatītiem darījumiem. Sertifikācijas struktūrām ir jāpārlicinās, ka maksājumu aģentūru sagatavotā kontroles statistika ir pilnīga un precīza.

IEVADS

Kopējās lauksaimniecības politikas izdevumi

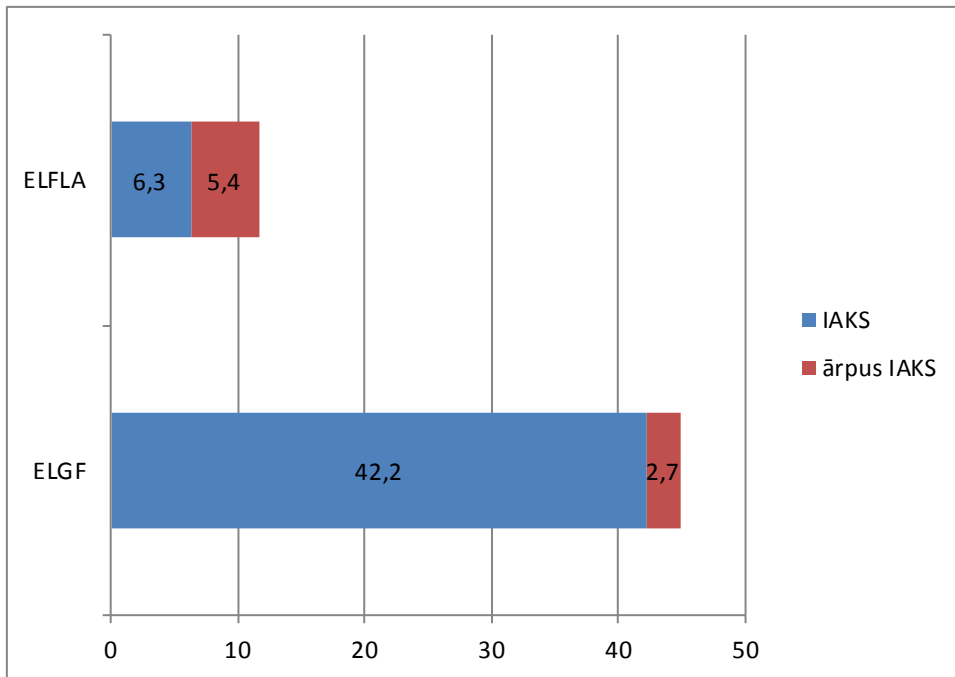
1. ES atbalstu lauksaimniecībai piešķir, izmantojot Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA). Kopējais piešķirums šiem diviem fondiem 2014.–2020. gada plānošanas periodam ir 363 miljardi EUR (2011. gada cenās) jeb apmēram 38 % no kopējās daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam¹.
2. Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) izdevumus ar abu minēto fondu starpniecību var iedalīt divās grupās:
 - izdevumi, kuri iekļauti integrētajā administrācijas un kontroles sistēmā (IAKS) un kuri ir balstīti uz maksājumtiesībām² un galvenokārt ir ikgadēji uz hektāru balstīti maksājumi.
 - izdevumi, kuri nav iekļauti IAKS un kuri ir atlīdzinājuma maksājumi, kas galvenokārt ir ieguldījumi lauku saimniecībās un infrastruktūrā, kā arī intervence lauksaimniecības tirgos.

¹ Padomes 2013. gada 2. decembra Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.), I pielikums.

² Maksājumu veic tad, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi.

3. **1. attēlā** ir parādīts abu fondu (attiecīgi apmēram 86 % un 14 % no KLP izdevumiem) 2015. finanšu gada izdevumu iedalījums atkarībā no tā, vai tie ir vai nav iekļauti IAKS.

1. attēls. KLP 2015. finanšu gada izdevumu iedalījums (miljardi EUR)

KLP dalītās pārvaldības tiesiskais un institucionālais satvars

4. Atbildību par KLP pārvaldību daļa Komisija un dalībvalstis. Aptuveni 99 % KLP budžeta tērē, piemērojot dalīto pārvaldību, kā tas noteikts Finanšu regulā³. KLP horizontālā regula⁴ nosaka tieši KLP finansēšanas, pārvaldības un uzraudzības pamata noteikumus. Komisija ir pilnvarota izstrādāt sīkākus noteikumus, pieņemot īstenošanas regulas⁵ un vadlīnijas.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.) (Finanšu regula), 59. pants.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.) (KLP horizontālā regula).

⁵ Komisijas 2014. gada 17. jūlija Īstenošanas regula (ES) Nr. 809/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz

5. Piemērojot dalīto pārvaldību, Komisijai ir galīgā atbildība par budžetu, bet tā deleģē budžeta izpildi dalībvalstu īpaši izraudzītām iestādēm – maksājumu aģentūrām. Komisijas Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts (*AGRI ĢD*) pārrauga, kā maksājumu aģentūras izpilda budžetu, proti, tas pārbauda un atlīdzina ik mēnesi (ELGF gadījumā) un ik ceturksni (ELFLA gadījumā) deklarētos izdevumus un noslēgumā, izmantojot atbilstīguma noskaidrošanas procedūru⁶, novērtē, vai izdevumi ir bijuši likumīgi un pareizi. Ja atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā atklājas maksājumu aģentūras kontroles sistēmas nepilnības, kuras finansiāli ietekmē ES budžetu, Komisija attiecīgajai maksājumu aģentūrai var piemērot finanšu korekcijas. **I pielikumā** ir attēlots *AGRI ĢD* dalītās pārvaldības modelis un norādīti dažādu iesaistīto struktūru pienākumi⁷.

6. Dalībvalstu līmenī KLP budžetu pārvalda attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes akreditētas maksājumu aģentūras⁸. Maksājumu aģentūras administratīvajās pārbaudēs skata visus atbalsta saņēmēju iesniegtos projektu pieteikumus un maksājuma pieprasījumus, kā arī saistībā ar lielāko daļu atbalsta pasākumu uz vietas pārbauda vismaz 5 % izlasi⁹. Pēc šīm pārbaudēm maksājumu aģentūras izmaksā atbalsta saņēmējiem attiecīgās summas, kuras deklarē katru mēnesi (ELGF gadījumā) vai katru ceturksni (ELFLA gadījumā) Komisijai

integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību (OV L 227, 31.7.2014., 69. lpp.), un Komisijas 2014. gada 6. augusta Īstenošanas regula (ES) Nr. 908/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, noteikumiem par pārbaudēm, nodrošinājumu un pārredzamību (OV L 255, 28.8.2014., 59. lpp.).

⁶ *AGRI ĢD* procedūra, kura balstās uz maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmu novērtējumu un kuras mērķis ir nodrošināt to, ka dalībvalstis piemēro ES un valstu tiesību aktus un ka izdevumus, kuri vienā vai vairākos finanšu gados tiem neatbilst, izslēdz no ES finansējuma (KLP horizontālās regulas 52. pants).

⁷ KLP dalītās pārvaldības modelis, kā tas atspoguļots *AGRI ĢD* 2015. gada darbības pārskatā, 35. lpp.

⁸ Saskaņā ar KLP horizontālās regulas 7. pantu.

⁹ Regula (ES) Nr. 809/2014, 30.–33. pants. 2014.–2020. gada periodam Komisija ir ieviesusi vairāk iespēju dalībvalstīm samazināt obligāto kontroles līmeni līdz 1 %. Dalībvalstis var izmantot šīs iespējas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 908/2014 41. pantam un Regulas (ES) Nr. 809/2014 36. pantam.

atlīdzības maksājuma saņemšanai. Visas izmaksātās summas tiek iegrāmatotas maksājumu aģentūras gada pārskatā, ko aģentūras direktors iesniedz Komisijai kopā ar savu deklarāciju (pārvaldības ticamības deklarāciju) attiecībā uz aģentūras kontroles sistēmu efektivitāti. Šajā deklarācijā cita starpā ir arī apkopoti kļūdu līmeņi, kas atklāti kontroles statistikā¹⁰. Komisijas kredītrīkotājs (AGRI ĢD ģenerāldirektors, kurš atbild par KLP) ņem vērā šos gada pārskatus un deklarācijas, sagatavojot AGRI ĢD gada darbības pārskatu.

7. Saskaņā ar Finanšu regulu, uzticot maksājumu aģentūrām KLP budžeta izpildes uzdevumus dalītās pārvaldības kārtībā, Komisijai jānodrošina, ka ES finansiālās intereses ir aizsargātas tikpat labi, kā tas būtu tad, ja Komisija šos uzdevumus pildītu pati¹¹. Tas nozīmē, ka ir arī jābūt pienācīgi piešķirtai kontroles un revīzijas atbildībai, tostarp attiecībā uz pārskatu pārbaudīšanu un apstiprināšanu. KLP īstenošanā revīzijas atbildību dalībvalstu līmenī uzņemas sertifikācijas struktūras.

Sertifikācijas struktūru loma un pienākumi

8. Sertifikācijas struktūras ir bijušas maksājumu aģentūru neatkarīgie revidenti kopš 1996. finanšu gada¹². Pildot šo funkciju, sertifikācijas struktūras atbilstoši starptautiski atzītiem revīzijas standartiem izdod sertifikātu, kurā tās atzīst, vai Komisijai iesniedzamie pārskati ir patiesi, pilnīgi un pareizi un vai iekšējās kontroles procedūras darbojas apmierinoši, īpaši attiecībā pret akreditācijas kritērijiem.

9. Līdz ar jaunās Finanšu regulas¹³ un KLP horizontālās regulas ieviešanu¹⁴ sertifikācijas struktūru loma un pienākumi ir izvērsti. Papildus atbildībai par pārskatiem un iekšējo kontroli

¹⁰ Ikgadēji ziņojumi, kurus dalībvalstis iesniedz Komisijai un kuros ir doti maksājumu aģentūru veikto administratīvo pārbažu un pārbažu uz vietas rezultāti.

¹¹ Finanšu regula, 59. pants un 22. apsvērums.

¹² Komisijas 1995. gada 7. jūlija Regula (EK) Nr. 1663/95, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EEK) Nr. 729/70 attiecībā uz ELVGF Garantiju nodaļas grāmatojumu noskaidrošanas procedūru (OV L 158, 8.7.1995., 6. lpp.), 3. pants.

¹³ Finanšu regula, 59. panta 5. punkts.

¹⁴ KLP horizontālā regula, 9. pants.

sertifikācijas struktūras kopš 2015. gada sniedz arī atzinumu par to, vai Komisijai atlīdzībai deklarētie izdevumi ir bijuši likumīgi un pareizi. Šajā atzinumā, ko izstrādā atbilstoši starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, ir jānorāda arī, vai veiktā pārbaude liek apšaubīt pārvaldības ticamības deklarācijā izteiktos apgalvojumus.

10. KLP horizontālajā regulā noteikts arī, ka sertifikācijas struktūrai ir jābūt kompetentās iestādes izraudzītai publiskai vai privātai revīzijas iestādei, ka tās rīcībā ir jābūt vajadzīgajām tehniskajām zināšanām un ka tai ir jādarbojas neatkarīgi no maksājumu aģentūras un no attiecīgo maksājumu aģentūru akreditējušās iestādes. 2015. finanšu gadā KLP izdevumus 28 dalībvalstīs administrēja kopā 80 maksājumu aģentūras, ko savukārt revidēja 64 sertifikācijas struktūras¹⁵. 46 no šīm sertifikācijas struktūrām bija publiskas iestādes¹⁶ un 18 – privāti revīzijas uzņēmumi.

11. Sertifikācijas struktūru saistībā ar likumību un pareizību veiktā darba mērķis ir palielināt *AGRI ĢD* pārlicību par izdevumu likumību un pareizību. Sertifikācijas struktūru loma *AGRI ĢD* pārlicības iegūšanas modelī ir aprakstīta ***II pielikumā***. Iespējamie veidi, kādos sertifikācijas struktūru darbu varētu izmantot saistībā ar “vienotas revīzijas modeli”, ir aprakstīti 24.–28. punktā.

12. Komisija kā pamatu sertifikācijas struktūru revīzijas darbam ir pieņēmusi īstenošanas regulu¹⁷ un papildu vadlīnijas¹⁸. Saskaņā ar šo regulu un nolūkā saņemt no sertifikācijas struktūrām ticamus ziņojumus un atzinumus, Komisijai jānodrošina, ka

- a) Komisijas vadlīnijas sniedz pienācīgas instrukcijas atbilstoši starptautiski atzītiem revīzijas standartiem¹⁹,

¹⁵ Vairākās dalībvalstīs viena un tā pati sertifikācijas struktūra revidē vairākas maksājumu aģentūras.

¹⁶ Piemēram, finanšu ministriju nodaļas, reģionālo pārvalžu nodaļas vai augstākās revīzijas iestādes.

¹⁷ Regula (ES) Nr. 908/2014, 5.–7. pants.

¹⁸ 1. vadlīnija par akreditācijas prasībām, 2. vadlīnija par ikgadējo sertifikācijas revīziju, 3. vadlīnija par ziņojumu sagatavošanas prasībām, 4. vadlīnija par pārvaldības ticamības deklarāciju un 5. vadlīnija par pārkāpumiem.

- b) darbs, ko sertifikācijas struktūras veic atbilstoši šīm vadlīnijām, ir pietiekošs un pienācīgi kvalitatīvs.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

Revīzijas tvērums

13. Jaunā prasība sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par izdevumu likumību un pareizību ir svarīgs elements Komisijas pārliecības iegūšanas modelī 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

14. Šajā revīzijā mūsu galvenais darbs bija analizēt satvaru, ko Komisijas ir ieviesusi sertifikācijas struktūru darbam saistībā ar likumību un pareizību un kas attiecas uz pirmo jaunās kārtības īstenošanas gadu (2015. finanšu gadu). Mēs nevērtējam sertifikācijas struktūru veiktās padziļinātās pārbaudes.

15. Revīzijas mērķis bija novērtēt, vai sertifikācijas struktūru jaunā loma ir solis uz priekšu vienotās revīzijas pieejas virzienā un vai Komisija to pienācīgi ņem vērā savā pārliecības iegūšanas modelī. Revīzijas mērķis bija arī novērtēt, vai Komisijas ieviestais satvars ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par KLP izdevumu likumību un pareizību saskaņā ar piemērojamajiem ES noteikumiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem.

16. Cita starpā mēs pārbaudījām, vai Komisijas vadlīnijas sertifikācijas struktūrām nodrošināja to, ka

- sertifikācijas struktūras sagatavo pienācīgu riska novērtējumu un izlases ir reprezentatīvas,
- pienācīgā apmērā notiek padziļinātās pārbaudes,
- pareizi tiek aplēsts kļūdu līmenis un izstrādāts pienācīgs revīzijas atzinums.

¹⁹ KLP horizontālā regula, 9. pants.

17. Kad bijām pabeiguši praktisko revīzijas darbu (2016. gada septembrī), Komisija 2017. gada janvārī bija pabeigusi izstrādāt jaunās vadlīnijas, kuras sertifikācijas struktūrām būs jāpiemēro, sākot ar 2018. finanšu gadu. Mūsu darbs neaptvēra šīs pārstrādātās vadlīnijas.

Revīzijas pieeja

18. Revīzijas pierādījumi tika vākti gan Komisijā (*AGRI ĢD*), gan dalībvalstīs. Darbs sākās ar attiecīgā tiesiskā regulējuma analīzi, lai apzinātu prasības, kuras attiecas uz visām ieinteresētajām personām: Komisiju, kompetentajām iestādēm un sertifikācijas struktūrām.

19. Komisijā tika veikts šāds darbs:

- revidenti izskatīja Komisijas vadlīnijas, kuras attiecās uz sertifikācijas struktūrām 2015. finanšu gadā, kā arī ar šo jomu saistītu darbību dokumentus, tostarp ekspertu grupu sanāksmju²⁰ dokumentus (mēs piedalījāmies kā novērotāji 2016. gada 14. un 15. jūnijā sanāksmē Briselē);
- revidenti izvērtēja dokumentārās pārbaudes, kurās Komisija bija skatījusi sertifikācijas struktūru ziņojumus un atzinumus par 25 maksājumu aģentūrām 17 dalībvalstīs, turklāt 17 gadījumos no šiem revidenti izvērtēja arī *AGRI ĢD* ziņojumus par revīzijas apmeklējumiem sertifikācijas struktūrās. Mēs analizējām arī *AGRI ĢD* 2015. gada darbības pārskatu un to, kā tajā izmantots sertifikācijas struktūru darbs saistībā ar likumību un pareizību;
- tika rīkotas tikšanās ar attiecīgajiem *AGRI ĢD* darbiniekiem.

²⁰ Ekspertu grupu sanāksmes organizēja *AGRI ĢD*, un tajās piedalījās kompetento iestāžu un sertifikācijas struktūru pārstāvji no visām dalībvalstīm. Sanāksmju mērķis bija dalīties zināšanās un pieredzē, kā arī dziļāk noskaidrot jautājumus saistībā ar sertifikācijas struktūru darbu.

20. Dalībvalstīs tika veikts šāds darbs:

- revidenti aptaujāja 20 kompetentās iestādes un sertifikācijas struktūras 13 dalībvalstīs²¹, kuras atlasīja, pamatojoties uz apliecināto izdevumu vērtību (kopā šī izlase aptvēra 63 % ES KLP izdevumu 2014. gadā), kā arī pamatojoties uz sertifikācijas struktūru juridisko statusu (t. i., publiska vai privāta iestāde). Cita starpā aptaujās uzdeva jautājumus par Komisijas vadlīnijām un sertifikācijas struktūrām sniegto atbalstu;
- tika rīkoti seši²² apmeklējumi dalībvalstīs, kuru laikā notika tikšanās ar kompetento iestāžu un sertifikācijas struktūru pārstāvjiem, lai labāk izprastu aptaujā sniegtās atbildes un lai pārbaudītu sertifikācijas struktūru līgumu noteikumus, revīzijas procedūru termiņus un darba galvenos rezultātus, kādi tie atspoguļoti viņu revīzijas ziņojumos un atzinumos attiecībā uz 2015. finanšu gadu.

21. Mēs salīdzinājām iegūtos konstatējumus ar attiecīgajiem noteikumiem 2014.–2020. gada plānošanas perioda regulās un ar prasībām, kuras noteiktas attiecīgajos starptautiskajos augstāko revīzijas iestāžu standartos (*ISSAI*) vai starptautiskajos revīzijas standartos (*ISA*).

APSVĒRUMI

Sertifikācijas struktūru jaunā loma saistībā ar KLP izdevumu likumību un pareizību ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā

22. Lai gan terminam “vienota revīzija” nav vienas atzītas definīcijas, jēdziens ietver vajadzību izvairīties no nekoordinētām pārbaudēm un revīzijām, kuras var pārklāties. Saistībā ar ES budžetu un īpaši dalītās pārvaldības jomu “vienotai revīzijai” būtu jāsniedz pārlicība par izdevumu likumību un pareizību divos līmeņos: no vienas puses, vadībai (iekšējā

²¹ Beļģija, Čehijas Republika, Vācija, Īrija, Spānija, Francija, Itālija, Austrija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija un Apvienotā Karaliste.

²² Vācija (Bavārija), Spānija (Kastīlija un Leona), Itālija (*AGEA*), Polija, Rumānija un Apvienotā Karaliste (Anglija).

kontrole) un, no otras puses, revīzijai. Vienotas revīzijas pieejai jābūt efektīvam kontroles satvaram, kurā katrs līmenis var balstīties uz citos līmeņos iegūto pārliecību.

23. Kohēzijas jomā²³ dalībvalstu revīzijas iestādes kopš 2007.–2013. gada plānošanas perioda ir bijušas viens no galvenajiem informācijas avotiem Komisijas pārliecības iegūšanas satvarā saistībā ar izdevumu likumību un pareizību. Arī Atzinumā Nr. 2/2004²⁴ mēs analizējām “vienotas revīzijas” modeli iekšējās kontroles nolūkiem, t. i., kā pārliecības iegūšanas avotu Komisijas vadībai. Turklāt īpašajā ziņojumā Nr. 16/2013²⁵ mēs devām konkrētus ieteikumus, kuru izpilde ļautu uzlabot Komisijas procedūras attiecībā uz valsts revīzijas iestāžu darba izmantošanu kohēzijas jomā.

24. Saistībā ar KLP izdevumiem Komisija iegūst pārliecību par izdevumu likumību un pareizību no trim informācijas avotiem, kuri ir: maksājumu aģentūru veiktās pārbaudes, sertifikācijas struktūru revīzijas darbs un Komisijas veikto šo aspektu pārbažu rezultāti. Ja iegūtā pārliecība uzskatāma par nepietiekamu, Komisija, kurai jāuzņemas galīgā atbildība par likumību un pareizību, veic atbilstīguma noskaidrošanas procedūras, kuru rezultātā var tikt piemērotas finanšu korekcijas.

25. Sertifikācijas struktūru jaunais pienākums sniegt atzinumu par izdevumu likumību un pareizību varētu 2014.–2020. gada plānošanas periodā ievērojami nostiprināt “vienotas revīzijas” modeli, kas palīdzētu Komisijai pārvaldīt lauksaimniecības izdevumus. *AGRI* ĢD uzskata, ka šāds modelis dos lielāku pārliecību par kontroles sistēmu pienācīgu darbību²⁶ un ka būs iespējams iegūt papildu pārliecību vadības nolūkiem no sertifikācijas struktūru veiktā revīzijas darba, nevis tikai no *AGRI* ĢD pašas pārbaudēm²⁷.

²³ Kohēzijas politiku finansē no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda (KF).

²⁴ OV C 107, 30.4.2004., 1. lpp.

²⁵ <http://eca.europa.eu>

²⁶ *AGRI* ĢD revīzijas rokasgrāmata, 4.11.2015. redakcija, 4.4. iedaļa “ELGF un ELFLA izdevumu likumības un pareizības atbilstīguma revīzija”.

²⁷ *AGRI* ĢD J direktorāta Daudz gadu darba programma 2015.–2018. gadam.

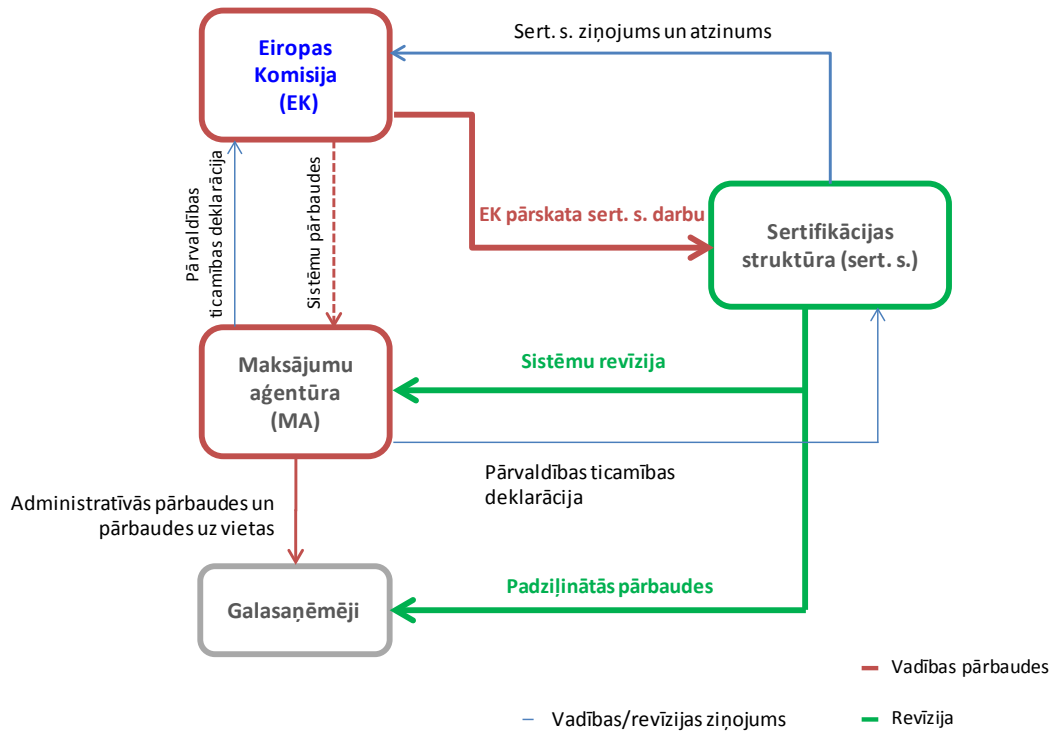
26. Sertifikācijas struktūru revīzijas darbs var veicināt “vienotas revīzijas” modeļa sekmīgu darbību saistībā ar KLP izdevumiem,

- palīdzot dalībvalstīm nostiprināt kontroles sistēmas,
- palīdzot samazināt revīziju un pārbaūžu izmaksas un
- ļaujot Komisijai iegūt neatkarīgu papildu pārlicību par izdevumu likumību un pareizību.

27. Mēs uzskatām, ka “vienotas revīzijas” pieeja ir pareizais veids, kādā iegūt pārlicību par izdevumu likumību un pareizību dalībvalstu līmenī. Tāpat kā atbilstoši ES tiesību aktiem Eiropas Revīzijas palāta ir visa ES budžeta ārējais revidents, tā sertifikācijas struktūras darbojas kā lauksaimniecības izdevumu neatkarīgi revidenti dalībvalsts/reģiona līmenī. Hronoloģiski šīs struktūras ir pirmie revidenti, kuri sniedz pārlicību par lauksaimniecības izdevumu likumību un pareizību, un ir vienīgais šādas pārlicības avots valsts/reģiona līmenī²⁸. Sertifikācijas struktūras iegūst pārlicību, kombinējot savas padziļinātās pārbaudes un maksājumu aģentūru kontroles sistēmas. Saistībā ar KLP 2014.–2020. gada izdevumu “vienotas revīzijas” modeli Komisija varētu izmantot šādi iegūto pārlicību, kā norādīts **2. attēlā**, ar nosacījumu, ka ir nodrošināta pienācīga revīzijas taka.

²⁸ Beļģijā, Vācijā, Spānijā, Itālijā un Apvienotajā Karalistē KLP līdzekļu pārvaldība ir decentralizēta un uzticēta reģionālām maksājumu aģentūrām.

2. attēls. KLP 2014.–2020. g. izdevumu vienotas revīzijas modelis

Avots: Eiropa Revīzijas palāta.

28. Mēs uzskatām, ka Komisija, uzņemdamās galīgo atbildību par KLP līdzekļu pārvaldību un par spēkā esošajām normatīvajām prasībām, "vienotas revīzijas" modelī varētu vairākos veidos izmantot sertifikācijas struktūru darbu saistībā ar likumību un pareizību, tiklīdz tas būs uzticams:

- uzlabot veidu, kādā tā aplēš atlikušo kļūdu līmeni un formulē atrunas gada darbības pārskatā²⁹;
- noteikt, vai aplēstais kļūdu līmenis pārsniedz 50 000 EUR vai 2 % no attiecīgajiem izdevumiem³⁰, tātad noteikt, vai ir jāsāk atbilstīguma noskaidrošanas procedūra vai ne;
- precīzāk un pilnīgāk noteikt no ES budžeta izslēdzamās summas un plašāk izmantot ekstrapolētas finanšu korekcijas³¹;

²⁹ Finanšu regula, 66. panta 9. punkts.

³⁰ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 908/2014, 34. un 35. pants.

- novērtēt, vai jālūdz dalībvalstīm pārskatīt maksājumu aģentūru akreditācijas statusu gadījumos, kad nav pietiekamu garantiju par maksājumu likumību un pareizību³².

AGRI ĢD pārlicības iegūšanas modelis joprojām ir balstīts uz dalībvalstu ziņotajiem kontroles rezultātiem

29. Finanšu regulā³³ ir noteikts, ka *AGRI ĢD* ģenerāldirektoram ir jā sagatavo gada darbības pārskats, kurā apliecināta viņa pamatotā pārlicība par to, ka ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

30. *AGRI ĢD* līdz 2015. finanšu gadam šim nolūkam izmantotajā pārlicības iegūšanas modelī, saskaņā ar kuru tika noteiktas likumības un pareizības aspektā riskam pakļautās summas, izejas punkts bija dalībvalstu paziņotā kontroles statistika. Riskam pakļautās summas tika palielinātas, ja atklājās nepilnības *AGRI ĢD* atbilstīguma revīziju gaitā vai mūsu revīzijas darbā. *AGRI ĢD* nācās palielināt kļūdu līmeni, ja tas konstatēja, ka maksājumu aģentūras nebija atklājušas daļu kļūdu un tādējādi tās nebija atspoguļotas dalībvalstu ziņotajos kontroles rezultātos. Šā aprēķina rezultātā tika iegūts koriģētais kļūdu īpatsvars katrai maksājumu aģentūrai un katram fondam.

31. Apkopotie koriģētie kļūdu īpatsvari par 2014. un 2015. gadu liecina, ka *AGRI ĢD* turpināja izdarīti korekcijas papildus maksājumu aģentūru kontroles statistikā paziņotajiem kļūdu līmeņiem (sk. **1. tabulu**). Sertifikācijas struktūru jaunajos atzinumos par likumību un pareizību iekļautā informācija tikai nelielā mērā ietekmēja 2015. finanšu gada korekcijas.

³¹ KLP horizontālā regula, 52. pants.

³² KLP horizontālā regula, 7. panta 2. un 5. punkts.

³³ Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (Finanšu regula), 66. pants.

1. tabula. AGRI ĢD korekciju rezultāti papildus maksājumu aģentūru paziņotajai kontroles statistikai par 2014. un 2015. finanšu gadu

Fonds	Finanšu gads	MA kontroles statistikā paziņotais vidējais kļūdu līmenis	Apkopotais koriģētais kļūdu īpatsvars atbilstoši AGRI ĢD aprēķinam
ELGF	2014. g.	0,55 %	2,61 %
	2015. g.	0,68 %	1,47 %
ELFLA	2014. g.	1,52 %	5,09 %
	2015. g.	1,78 %	4,99 %

32. 2015. gada darbības pārskatā³⁴ AGRI ĢD paskaidroja, ka “ļoti ierobežoti” bija izmantojis sertifikācijas struktūru atzinumus par likumību un pareizību, galvenokārt tāpēc, ka tas bija pirmais gads, kurā sertifikācijas struktūras šos atzinumus izstrādāja, kā arī tādu iemeslu dēļ kā šo struktūru darba termiņi, viņu tehnisko iemaņu un juridisko zināšanu trūkums, viņu nepiemērotās revīzijas stratēģijas un revidēto izlašu nepietiekamais lielums. Papildus AGRI ĢD norādītajiem iemesliem mēs uzskatām, pamatojoties uz mūsu konstatējumiem, ka arī veids, kādā Komisija vadlīnijās bija definējusi sertifikācijas struktūru darbu, vērā ņemami ietekmēja šā darba uzticamību.

33. Faktiski AGRI ĢD pārliecības iegūšanas modelis joprojām ir balstīts uz dalībvalstu ziņotajiem kontroles rezultātiem. Attiecībā uz 2015. finanšu gadu sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību bija tikai viens no faktoriem, ko Komisija ņēma vērā, aprēķinot dalībvalstu kontroles statistikā ziņoto kļūdu korekcijas. Sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību ir vienīgais avots, kas katru gadu dod neatkarīgu pārliecību par likumību un pareizību. Tāpēc mēs uzskatām, ka, tiklīdz šis darbs būs veikts uzticamā veidā, Komisijas AGRI ĢD ģenerāldirektoram šī neatkarīgā pārliecība ir jāizmanto kā galvenais elements, novērtējot izdevumu likumību un pareizību.

34. AGRI ĢD 2015. gada darbības pārskatā ir apstiprināts, ka joprojām galvenā uzmanība tiek pievērsta no maksājumu aģentūru vadības un kontroles sistēmām izrietošajai kontroles

³⁴ Aprēķinot 2015. gada koriģētos kļūdu īpatsvarus, AGRI ĢD tikai trīs reizes saistībā ar ELGF un deviņas reizes saistībā ar ELFLA izmantoja sertifikācijas struktūru rezultātus, lai palielinātu maksājumu aģentūru noteiktos kļūdu īpatsvarus.

statistikai: “atzinumam par likumību un pareizību būtu jāapstiprina kļūdu līmenis dalībvalstīs ieviestajās KLP vadības un kontroles sistēmās”³⁵. Turklāt “veicot darījumu pārbaudes (pamatojoties uz statistisku izlasi), no sertifikācijas struktūru revidentiem tiek prasīts apstiprināt kļūdu līmeni, kādu maksājumu aģentūras ir konstatējušas sākotnējās attiecināmības pārbaudēs, un, ja tas neapstiprinās, sniegt atzinu ar iebildēm”³⁶.

35. Daži svarīgi Komisijas vadlīniju aspekti, tostarp šie turpmāk uzskaitītie, kurus mēs aplūkojam šajā ziņojumā, tādējādi ir īpaši ieviesti, lai atbalstītu *AGRI* ĢD pašreizējo pārlicības iegūšanas modeli, kurš ir balstīts uz maksājumu aģentūru kontroles rezultātu apstiprināšanu:

- tiek izmantotas divas izlases, no kurām 1. izlasi ņem no maksājumu aģentūru uz vietas veikto pārbažu saraksta (sk. 48.–58. punktu);
- sertifikācijas struktūru pārbaudes uz vietas ir ierobežotas: tās veic tikai 1. izlasei (sk. 62.–67. punktu);
- sertifikāciju struktūru darba joma ir ierobežota: tās var tikai atkārtot maksājumu aģentūru pārbaudes uz vietas un administratīvās pārbaudes (sk. 68.–71. punktu);
- tiek aprēķināti divi kļūdu īpatsvari, un *AGRI* ĢD izmanto “neatbilstību” īpatsvaru, nevis kļūdu īpatsvaru (sk. 72.–78. punktu);
- ir nepietiekami novērtēti kļūdu īpatsvari, uz kuriem sertifikācijas struktūras balsta savus atzinumus (sk. 79.–85. punktu).

36. Turklāt, lai piemērotu Komisijas modeli, sertifikācijas struktūrām ir jāveic vairāk darba nekā tas prasīts KLP horizontālajā regulā, jo maksājumu aģentūru pārvaldības ticamības deklarācijās apkopotā kontroles statistika tiek aprēķināta atsevišķi IAKS un ārpus IAKS darījumiem (sk. 2. punktu). *AGRI* ĢD arī aprēķina korigētos kļūdu īpatsvarus katrai no šīm divām datu kopām. Tas nozīmē, ka sertifikācijas struktūrām prasa arī apstiprināt

³⁵ *AGRI* ĢD 2015. gada darbības pārskats, pielikumu 66. lpp.

³⁶ *AGRI* ĢD 2015. gada darbības pārskats, pielikumu 67. lpp.

kontroles statistiku datu kopu līmenī (IAKS / ārpus IAKS), ne tikai fondu līmenī (ELGF/ELFLA). Lai savāktu pietiekamus pierādījumus šīs statistikas apstiprināšanai datu kopu līmenī, sertifikācijas struktūrām nākas ievērojami palielināt izlašu lielumu salīdzinājumā ar scenāriju, kurā būtu prasīts apstiprinājums tikai fondu līmenī.

37. Nākamajās šā ziņojuma iedaļās ir aplūkots, vai Komisijas vadlīnijas atbilst starptautiski atzītiem revīzijas standartiem attiecībā uz dažādiem revīzijas procesa posmiem (riska novērtējums, izlases veidošanas metode, padziļinātās pārbaudes, secinājums un revīzijas atzinums).

Riska novērtējums un izlases veidošanas metode

Ja riska novērtējums balstās uz akreditācijas matricu, varētu pārāk pieaugt pārlicības līmenis, ko sertifikācijas struktūras spēj iegūt no maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām

38. Saskaņā ar *AGRI* ĢD vadlīnijām³⁷ sertifikācijas struktūras iegūst vispārējo pārlicības līmeni attiecībā uz likumību un pareizību no diviem avotiem: sava maksājumu aģentūru kontroles vides novērtējuma un savām darījumu padziļinātajām pārbaudēm. Šis modelis atbilst starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, kuros noteikts, ka revidentam “ir jāizprot kontroles vide un attiecīgie iekšējās kontroles mehānismi un jāapsver, vai tie varētu nodrošināt atbilstību”³⁸.

39. Jo labāks ir sertifikācijas struktūru novērtējums par maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām (tātad, jo lielāku pārlicību no šīm sistēmām var iegūt), jo mazākam skaitam darījumu ir jāveic padziļinātās pārbaudes. **2. tabulā** ir parādīta šī apgrieztā attiecība, izmantojot *AGRI* ĢD vadlīnijās sniegto informāciju³⁹.

³⁷ 2. vadlīnijas 5. iedaļa attiecībā uz izlases veidošanas metodoloģiju.

³⁸ 400. starptautiskais augstāko revīzijas iestāžu standarts (*ISSAI*) “Atbilstības revīzijas pamatprincipi”, 53. punkts.

³⁹ Sk. arī 2. vadlīniju attiecībā uz izlases veidošanas metodoloģiju (3. pielikuma 9. lpp.), kur dotajā tabulā ir piemērs gadījumam ar augstu objektīvo risku un aplēsto kļūdas līmeni 10 %.

2. tabula. Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums salīdzinājumā ar padziļināto pārbažu izlašu lielumu

Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums	Darbojas labi	Darbojas	Darbojas daļēji	Nedarbojas
Padziļinātajām pārbaudēm atlasīto vienību skaits	93	111	137	181

40. *AGRI* ĢD uzdeva sertifikācijas struktūras novērtēt maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmas, izmantojot matricu, pēc kuras novērtē aģentūru atbilstību akreditācijas kritērijiem (“akreditācijas matrica”). KLP izdevumus drīkst pārvaldīt tikai akreditētas maksājumu aģentūras, t. i., aģentūras, kuras atbilst akreditācijas kritērijiem⁴⁰.

41. Kā parādīts ***III pielikumā***⁴¹, akreditācijas matricā ietilpst sešas funkcijas un astoņi novērtējuma kritēriji, kas kopā veido 48 novērtējuma parametrus. Katram parametram ir iespējama atzīme skalā no viens (“nedarbojas”) līdz četri (“darbojas labi”) un kopējais svērums. Kopējā akreditācijas matricā iegūtā atzīme ir šo 48 novērtējuma parametru vidējais svērtais rādītājs.

42. Šo vispārējo atzīmi izmanto gan kompetentās iestādes, lai novērtētu, vai attiecīgā maksājumu aģentūra var saglabāt akreditāciju, gan sertifikācijas struktūras, lai pieņemtu atzinumu par to, vai maksājumu aģentūras iekšējās kontroles sistēmas darbojas pienācīgi.

43. Tomēr nevajadzētu izmantot vispārējo akreditācijas matricā iegūto atzīmi, lai vērtētu maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmas saistībā ar izdevumu likumību un pareizību, jo šie rādītāji ir galvenokārt saistīti tikai ar diviem no 48 novērtēšanas parametriem – ar pieprasījumu apstrādes administratīvajām pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas, aptverot apstiprināšanu un pilnvarošanu (“Kontroles darbības”).

44. *AGRI* ĢD ierosinātajā satvarā tad, ja pēc šiem diviem parametriem atzīmes ir zemas, tās var kompensēt ar citu parametru augstākām atzīmēm (piem., informācija un komunikācija,

⁴⁰ KLP horizontālā regula, 7. pants.

⁴¹ Piemērs sagatavots, pamatojoties uz *AGRI* ĢD 3. vadlīniju.

uzraudzība). Šie citi faktori nav tieši saistīti ar likumību un pareizību, un tāpēc tos nevajadzētu izmantot kompensējoši. Tā kā šie divi parametri ir tik svarīgi likumības un pareizības aspektā, minētā kompensēšana var nozīmēt, ka sertifikācijas struktūras pārāk pozitīvi novērtē iekšējās kontroles sistēmas un iegūst no tām vairāk pārliecības nekā pienāktos. Turklāt piemērotajā satvarā nav pietiekami ņemtas vērā sistēmiskās nepilnības, par kurām agrāk ziņojis *AGRI* ĢD un Revīzijas palāta, pamatojoties uz maksājumu aģentūru un galasaņēmēju revīzijām.

45. Trijās⁴² no sešām apmeklētajām dalībvalstīm mēs konstatējām, ka sertifikācijas struktūras nebija sistēmu novērtējumos pietiekami ņēmušas vērā zināmās nepilnības. **1. izcēlumā** ir aprakstīts stāvoklis, kādu mēs konstatējām vienā no šīm dalībvalstīm, proti, Vācijā (Bavārijā), kam pretnostatīts Rumānijā konstatētais stāvoklis, kur sertifikācijas struktūras novērtējumā bija pilnībā ņēmušas vērā zināmās nepilnības. Šī situācija pamato mūsu viedokli, ka akreditācijas matrica nav piemērots līdzeklis iekšējās kontroles sistēmu darbības novērtēšanai saistībā ar likumību un pareizību.

1. izcēlums. Gadījumi, kuros akreditācijas matrica nedeva ticamus rezultātus likumības un pareizības aspektā

Vācijā (Bavārijā) atbilstoši akreditācijas matricai valsts ieviestā ELFLA (ārpus IAKS) iekšējās kontroles sistēma bija novērtēta ar atzīmi “darbojas”. Šis novērtējums nesaskanēja ar citiem pierādījumiem, kuri liecināja, ka attiecīgo izdevumu kontroles sistēma bija vājāka:

- 2013. un 2014. finanšu gadam *AGRI* ĢD bija aprēķinājies, ka attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību pastāvēja būtisks kļūdu līmenis;
- sertifikācijas struktūru apstiprinājuma pārbaudēs tika atklāts, ka daudzos darījumos bija finansiālas kļūdas (25 darījumos 2015. finanšu gadā, t. i., vienā trešdaļā revidētās datu kopas).

⁴² Vācija (Bavārija), Itālija (*AGEA*) un Apvienotā Karaliste (Anglija).

Rumānijā sākotnēji atbilstoši akreditācijas matricai abu fondu (ELFLA un ELGF) un abu datu grupu (IAKS un ārpus IAKS) iekšējās kontroles sistēmas bija novērtētas ar atzīmi “darbojas”. Taču, piemērojot profesionālo spriedumu, kurš balstījās uz pieejamo informāciju, tostarp ņemot vērā *AGRI* ĢD un Revīzijas palātas iepriekš ziņotās zināmās nepilnības, sertifikācijas struktūras neņēma vērā šo iznākumu un attiecīgi samazināja novērtējumu uz “nedarbojas” ELGF (IAKS) un “darbojas daļēji” ELFLA (IAKS) un ELGF (ārpus IAKS).

46. Veicot atbilstīguma noskaidrošanai vajadzīgo izpēti, *AGRI* ĢD izmanto galvenos un papildu kontroles mehānismus (definīcijas sk. **2. izcēlumā**), lai novērtētu, vai dalībvalstī ieviestās iekšējās kontroles sistēmas spēj garantēt izdevumu likumību un pareizību.

2. izcēlums. Galveno un papildu kontroles mehānismu definīcija⁴³

“Galvenās pārbaudes ir administratīvās pārbaudes un uz vietas veiktās pārbaudes, kas vajadzīgas, lai noteiktu atbalsta atbilstīgumu un attiecīgo samazinājumu un sodu piemērošanu.”

“Papildu kontroles ir visas pārējās administratīvās darbības, kas vajadzīgas pareizai pieprasījumu izskatīšanai.”

47. Lai gan *AGRI* ĢD pats izmanto galvenos un papildu kontroles mehānismus, lai novērtētu, vai maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmas garantē izdevumu likumību un pareizību, tomēr tas prasa sertifikācijas struktūrām šim pašam nolūkam izmantot atšķirīgu līdzekli, proti, akreditācijas matricu, kas šim nolūkam nav piemērota.

Sertifikācijas struktūru piemērotā IAKS darījumu izlases veidošanas metode, kas balstās uz maksājumu aģentūru gadījumpārbaudi uz vietas sarakstiem, radīja vairākus riska faktorus, kuri nebija novērsti

48. Kā jau iepriekš minēts, saskaņā ar KLP horizontālo regulu sertifikācijas struktūrām ir jāsniedz atzinums par to izdevumu likumību un pareizību, par kuriem revidētajā finanšu gadā Komisijai ir iesniegts atlīdzināšanas pieprasījums. Tāpēc, veidojot revīzijas izlasi, sertifikācijas

⁴³ Regulas (ES) Nr. 907/2014 12. panta 6. punkta a) un b) apakšpunkts.

struktūras “novērtē revīzijas procedūras mērķi un izmantojamās datu kopas raksturīgās īpašības”⁴⁴.

49. *AGRI ĢD* vadlīnijās⁴⁵ padziļināto pārbaūžu darbs ir iedalīts divās izlasēs:

- 1. izlase: sertifikācijas struktūras to veido no saraksta, kurā iekļauti maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas gadījumizlasē⁴⁶ izraudzīti atbalsta saņēmēji (sk. 6. punktu).
1. izlases darījumiem sertifikācijas struktūras atkārtu gan maksājumu aģentūru veiktās pārbaudes uz vietas, gan visas administratīvās pārbaudes (pieprasījuma saņemšana, attiecināmības pārbaudes, izdevumu apstiprinājuma pārbaudes, tostarp attiecīgā maksājuma pilnvarošana, veikšana un iegrāmatošana).
- 2. izlase: sertifikācijas struktūras to veido no visiem attiecīgā gada maksājumiem.
2. izlasei sertifikācijas struktūras atkārtu tikai administratīvās pārbaudes, bet ne pārbaudes uz vietas (sk. 62.–67. punktu).

50. **IV pielikumā** ir norādīti termiņi, kādos sertifikācijas struktūras veic padziļinātās pārbaudes un iesniedz ziņojumus Komisijai.

51. 1. izlases darījumus atlasa no saraksta, kurā iekļautas gadījumizlasē izraudzītas maksājumu aģentūru veiktās pārbaudes uz vietas attiecībā uz pieprasījumiem, kuri, ja tie ir IAKS darījumi, visticamāk nozīmēs maksājumus attiecīgajā finanšu gadā. Tātad sertifikācijas struktūru pārbaūžu rezultāti ne tikai tiek izmantoti, lai sniegtu atzinumu par izdevumu likumību un pareizību, bet arī palīdz sertifikācijas struktūrām izstrādāt atzinumu par maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmu darbību, kas ir viens no pārējiem KLP horizontālajā regulā paredzētajiem revīzijas mērķiem.

52. To darījumu skaits, kuriem sertifikācijas struktūras atkārtu visas maksājumu aģentūru pārbaudes (sk. **3. tabulu** aiz 64. punkta), bieži ir ievērojami lielāks nekā to darījumu skaits,

⁴⁴ 530. starptautiskais revīzijas standarts (*ISA*) “Izlases metode revīzijā”, 6. punkts.

⁴⁵ 2. vadlīnijas 6.2. iedaļa attiecībā uz izlases veidošanas metodoloģiju.

⁴⁶ Gadījumizlasē ietilpst 20–25 % no maksājumu aģentūru veiktajām pārbaudēm uz vietas. Atlikušās maksājumu aģentūru pārbaudes uz vietas izlasē iekļauj uz riska novērtējuma pamata.

kuri parasti jāizraugās, lai veiktu iekšējās kontroles sistēmu atbilstības pārbaudes⁴⁷. Tas dod sertifikācijas struktūrām lielāku pārliecību, ka maksājumu aģentūru sistēmas, kas attiecas uz administratīvajām pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas, atbilst piemērojamajiem noteikumiem.

53. Lai revīzijas rezultāti būtu ticami, ir svarīgi, ka visas padziļinātajām pārbaudēm izmantotās izlases ir reprezentatīvas. Lai tās būtu reprezentatīvas, izlases ir jāveido no visas datu kopas, izmantojot statistiski derīgas metodes, un tām ir jāpaliek nemainīgām. Tā kā sertifikācijas struktūras daļēji ņem izlases no maksājumu aģentūru izlasēm, viņu darba rezultāti var būt reprezentatīvi tikai tad, ja maksājumu aģentūru izlases ir reprezentatīvas. Turklāt, ja tiek aizstāti sākotnējā izlasē iekļautie darījumi, tas ir pienācīgi jāpamato un jādokumentē.

54. *AGRI* ĢD prasa no sertifikācijas struktūrām novērtēt maksājumu aģentūru izlašu reprezentivitāti. Taču, lai šo prasību izpildītu, gan maksājumu aģentūrām, gan sertifikācijas struktūrām ir jā saglabā pietiekama un ticama revīzijas taka, lai varētu apstiprināt, ka izlases ir reprezentatīvas, ņemtas no visas datu kopas un ir palikušas nemainītas.

55. *AGRI* ĢD prasa, lai 1. izlases IAKS darījumus padziļinātajām pārbaudēm izraudzītos, pamatojoties uz lauksaimnieku pieprasītajām summām (uz pieprasījumiem balstīta izlase), nevis, pamatojoties uz viņiem faktiski izmaksātajām summām⁴⁸. Tas tāpēc, lai sertifikācijas struktūras varētu atkārtot pārbaudes, cik vien drīz iespējams pēc maksājumu aģentūru veiktajām pārbaudēm uz vietas. Uz pieprasījumiem balstītas izlases priekšrocība ir tāda, ka apstākļi laikā, kad sertifikācijas struktūras uz vietas pārbauda atlasītās saimniecības, būs ļoti līdzīgi apstākļiem, kādos pārbaudes veica maksājumu aģentūras.

56. Tomēr, lai šī metode darbotos, kā iecerēts, ir svarīgi, lai maksājumu aģentūras cieši sadarbotos un sazinātos ar sertifikācijas struktūrām. Sertifikācijas struktūrām regulāri ir jāsaņem informācija par maksājumu aģentūru veiktajām pārbaudēm, lai sertifikācijas

⁴⁷ 2. vadlīnijas 3. pielikumā ir ieteikti vismaz 30 darījumi no katra fonda.

⁴⁸ 2. vadlīnijas 6.7. iedaļa attiecībā uz izlases veidošanas parametriem.

struktūras varētu tās atkārtot drīz pēc maksājumu aģentūru apmeklējumiem. Mēs konstatējām, ka trijās no piecām apmeklētajām dalībvalstīm, kur sertifikācijas struktūras bija atkārtējušas IAKS pārbaudes uz vietas⁴⁹, šis nosacījums nebija ievērots (sk. **3. izcēlumu**).

3. izcēlums. Sertifikācija struktūru kavēšanās atkārtot 1. izlases IAKS pārbaudes uz vietas attiecībā uz 2014. pieprasījumu gadu (2015. finanšu gads)

Polijā sertifikācijas struktūra pabeidza atkārtot 53 no 60 ELGF IAKS 1. izlases pārbaudēm pēc 2014. kalendārā gada beigām, turklāt dažas pārbaudes tika atkārtotas tikai 2015. gada martā. Tas bija tāpēc, ka maksājumu aģentūra vēl nosūtīja sertifikācijas struktūrai ziņojumus par savām pārbaudēm uz vietas.

Rumānijā sertifikācijas struktūra atkārtoja visas sešas klasiskās pārbaudes uz vietas⁵⁰ attiecībā uz ELFLA IAKS 1. izlases darījumiem vidēji sešus mēnešus pēc maksājumu aģentūras pārbaudēm.

Vācijā (Bavārijā) pagāja līdz trim mēnešiem no maksājumu aģentūras sākotnējā saimniecības apmeklējuma līdz sertifikācijas struktūras atkārtotajām pārbaudēm uz vietas attiecībā uz ELGF IAKS darījumiem un līdz desmit mēnešiem attiecībā uz ELFLA IAKS darījumiem.

57. Tāpat, lai šī pieeja būtu pamatota, sertifikācijas struktūrām ir tūlīt jābūt pieejamam sākotnēji maksājumu aģentūru atlasīto pārbaudžu uz vietas sarakstam, lai nodrošinātu to, ka šis saraksts vēlāk netiek mainīts. Turklāt sertifikācijas struktūras nedrīkst izslēgt no savas izlases darījumus, ja saistībā ar tiem iekavējas maksājumu aģentūras lēmums par attiecīgā atbalsta piešķiršanu. Ja sertifikācijas struktūrām ir ļauts izslēgt šādus darījumus no izlases, pieaug risks, ka maksājumu aģentūras tīšām iekavē lēmumus un maksājumus dažiem darījumiem, kas varētu izraisīt kļūdas sertifikācijas struktūru aprēķinos. Tādi gadījumi ne tikai vājina rezultātu reprezentivitāti un noderību, kāda ir to ekstrapolācijai uz visiem izdevumiem, bet var arī izraisīt sertifikācijas struktūru konstatētā kļūdu īpatsvara nepareizu samazinājumu (sk. **4. izcēlumu**).

⁴⁹ Itāliju šajā gadījumā nepieskaita, jo sertifikācijas struktūra uz vietas nepārbaudīja 2015. gada IAKS darījumus, kam par iemeslu bija struktūras vēlā iecelšana.

⁵⁰ Pārbaudes uz vietas var būt tradicionālas pārbaudes (pārbauda lauksaimniecības uzņēmumus vai atbalstītas investīcijas) vai tālīzpēte (zemes gabalu jaunāko satelītattēlu pārskatīšana).

4. izcēlums. Darījumu izslēgšana no IAKS 1. izlases gadījumos, kad maksājumu aģentūra maksājumu veikusi tikai pēc tam, kad sertifikācijas struktūra ir pabeigusi revīzijas darbu

Rumānijā pēc revīzijas darba pabeigšanas sertifikācijas struktūra izslēdza piecus darījumus no ELFLA IAKS 1. izlases, jo maksājumu aģentūra vēl nebija veikusi attiecīgos maksājumus. Tātad sertifikācijas struktūra neņēma vērā šo darījumu pārbažu rezultātus, kad tā aprēķināja vispārējo kļūdu līmeni, uz kura balstīts tās atzinums par darījumu likumību un pareizību.

58. Piemērojot uz pieprasījumiem balstītu izlases metodi, ir arī svarīgi, lai sertifikācijas struktūras neizpaustu maksājumu aģentūrām atlasītos darījumus, pirms maksājumu aģentūras nav pabeigušas savas pārbaudes. Tas tāpēc, lai maksājumu aģentūras nezinātu, kurus darījumus sertifikācijas struktūras vēlāk skatīs (arī Komisija ir atzinusi šo risku gadījumos, kad sertifikācijas struktūras pavada maksājumu aģentūras sākotnējās pārbaudēs)⁵¹. Tomēr mēs konstatējam, ka Itālijā tas netika nodrošināts (sk. **5. izcēlumu**).

5. izcēlums. Pārbažu atkārtošana Itālijā bija pakļauta riskam, jo sertifikācijas struktūra jau iepriekš bija izpaudusi maksājumu aģentūrai to, kurus atbalsta saņēmējus tā pārbaudīs

Itālijā saistībā ar 2015. pieprasījumu gadu (2016. finanšu gads) sertifikācijas struktūra jau tad, kad maksājumu aģentūra vēl nebija veikusi lielāko daļu savu sākotnējo pārbažu uz vietas, izpauda aģentūrai to darījumu sarakstu, kurus sertifikācijas struktūra bija atlasījusi 1. parauga IAKS pārbaudēm abos fondos (ELGF un ELFLA). Tātad maksājumu aģentūra pirms tam, kad tā sāka pārbaudes uz vietas, jau zināja, kuriem darījumiem sertifikācijas struktūra pēc tam atkārtos pārbaudes.

Ja maksājumu aģentūra jau tad, kad tā veic pārbaudes uz vietas, zina, kuriem darījumiem sertifikācijas struktūra ir plānojusi atkārtotas pārbaudes, tā noteikti skatīs šos darījumus stingrāk. Tāpēc šīs pārbaudes būs precīzākas nekā tās, kurām nav paredzēts atkārtojums, tātad sertifikācijas struktūra konstatēs mazāk kļūdu.

Turklāt, tā kā šo darījumu rezultātus izmantos, lai ekstrapolētu kļūdu līmeni visā datu kopā, šie neobjektīvi novērtētie darījumi padarīs vispārējo kļūdu līmeni nereprezentatīvu, un būs lielāka iespējamība, ka vispārējais kļūdu līmenis tiks novērtēts par zemu.

⁵¹ 2. vadlīnijas 6.2. iedaļa attiecībā uz izlases veidošanas metodoloģiju.

To darījumu daļa, kuri nav IAKS darījumi un kuriem sertifikācijas struktūras veic padziļinātās pārbaudes, labi nereprezentē revidētā finanšu gada izdevumus

59. Attiecībā uz darījumiem, kuri nav IAKS darījumi (gan ELGF, gan ELFLA), ir vērā ņemama atšķirība starp

- laika posmu, uz kuru attiecas pārbauci uz vietas ziņojumi un kurš ir kalendārais gads (šajā gadījumā saistībā ar 2015. finanšu gadu no 2014. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim), un
- laika posmu, par kuru atlīdzina izdevumus un kurš saistībā ar 2015. finanšu gadu ir no 2014. gada 16. oktobra līdz 2015. gada 15. oktobrim.

60. Tā rezultātā daži atbalsta saņēmēji, kurus 2014. kalendārajā gadā pārbaudīja uz vietas, nesaņēma atlīdzības maksājumu 2015. finanšu gadā⁵². Sertifikācijas struktūras nevar izmantot šo darījumu rezultātus, lai aprēķinātu kļūdu īpatsvaru attiecīgajā finanšu gadā. Šos rezultātus var izmantot tikai tam, lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles sistēmas darbību un formulētu viedokli par pārvaldības ticamības deklarācijās izteiktajiem apgalvojumiem un ar tiem saistīto kontroles statistiku.

61. Tātad samazinās to darījumu skaits, kurus sertifikācijas struktūras var izmantot vispārējā kļūdu līmeņa aprēķinā, un līdz ar ko mazinās arī aprēķina precizitāte, kas savukārt ietekmē ticamību, kāda ir sertifikācijas struktūru atzinumiem par attiecīgā finanšu gada izdevumu likumību un pareizību.

⁵² Atbalsta saņēmēji, kuriem atlīdzības maksājumu izmaksāja pirms 2014. gada 16. oktobra, tika iegrāmatoti iepriekšējā finanšu gadā, savukārt atbalsta saņēmēji (izņēmuma gadījumi), kuriem atlīdzības maksājumu izmaksāja pēc 2015. gada 15. oktobra, tika iegrāmatoti nākamajā finanšu gadā.

Padziļinātās pārbaudes

Attiecībā uz lielāko daļu darījumu vadlīnijās nav prasīts, lai sertifikācijas struktūras veiktu pārbaudes uz vietas galasaņēmēju līmenī

62. Atbilstoši starptautiski atzītiem revīzijas standartiem “veicot pamatotas pārliecības revīziju, publiskā sektora revidenti ievāc pietiekamus un piemērotus revīzijas pierādījumus, lai iegūtu pamatu revidentu secinājumiem”⁵³. Šim nolūkam viņiem jāizmanto dažādi paņēmieni, tostarp novērošana, uzskaites pārbaude, izziņas darbs, pārbažu atkārtošana, apstiprināšana un analītiskās procedūras. Turklāt saskaņā ar ES tiesību aktiem sertifikācijas iestāžu veiktajās izdevumu padziļinātajās pārbaudēs ir jāaptver arī pakārtoto darījumu likumības un pareizības apstiprinājuma pārbaudes galasaņēmēju līmenī⁵⁴.

63. Uzskaites pārbaudēs skata grāmatvedību, ierakstus un citus elementus (piemēram, atbalsta saņēmēja tiesības izmantot attiecīgo zemi, mēslošanas reģistrus, būvniecības atļaujas u. c.) vai fiziskos aktīvus (piemēram, zemi, dzīvniekus, iekārtas u. c.). Izziņas darbā iegūst informāciju un paskaidrojumus no galasaņēmējiem vai nu rakstiski, vai arī neformālāk mutiskās pārrunās.

64. Kā minēts iepriekš, Komisijas vadlīnijās no sertifikācijas struktūrām tiek prasīts 2. izlasei tikai atkārtot administratīvās pārbaudes (sk. 49. punktu). **3. tabulā** mēs esam aprēķinājuši 2. izlases darījumu proporcionālo daļu sešu apmeklēto dalībvalstu kopējā izlasē.

⁵³ 4200. ISSAI “Atbilstības revīzijas vadlīnijas. Atbilstības revīzija, kas saistīta ar finanšu pārskatu revīziju”, 7.1. iedaļa.

⁵⁴ Regula (ES) Nr. 908/2014, 7. panta 3. punkts.

3. tabula. 2. izlases to darījumu proporcionālā daļa, kurus sešas apmeklētās dalībvalstis izmantojušas padziļinātajām pārbaudēm

Dalībvalsts	ELGF				ELFLA			
	1. izlase	2. izlase	Izlase kopā	2. izlases procentuālā daļa no kopējās izlases	1. izlase	2. izlase	Izlase kopā	2. izlases procentuālā daļa no kopējās izlases
	(1)	(2)	(3) = (1)+(2)	(4) = (2)/(3)*100	(5)	(6)	(7) = (5)+(6)	(8) = (6)/(7)*100
Vācija (Bavārija)	30	41	71	58 %	60	146	206	71 %
Spānija (Kastīlija un Leona)	52	123	175	70 %	50	122	172	71 %
Itālija (AGEA ¹)	30	192	222	86 %	30	91	121	75 %
Polija	90	58	148	39 %	97	33	130	25 %
Rumānija	161	292	453	64 %	140	245	385	64 %
Apvienotā Karaliste (Anglija)	30	40	70	57 %	59	26	85	31 %
2. izlases vidējā proporcija apmeklētajās dalībvalstīs/reģionos (pārbaudes uz vietas nav veiktas)	62 %				56 %			

¹ Agenzia per le erogazioni in agricoltura (AGEA) ir viena no Itālijas 11 maksājumu aģentūrām.

65. Kā redzams tabulā, četrās no apmeklētajām dalībvalstīm/reģioniem 2. izlase, kuras darījumiem neveic pārbaudes uz vietas, veidoja lielāko daļu no kopējās izlases, ko sertifikācijas struktūras izmantoja padziļinātajām pārbaudēm.

66. Ja 2. izlasei pierādījumus ievāc tikai atkārtotās pārbaudēs maksājumu aģentūru līmenī, sertifikācijas struktūras bieži neiegūst pietiekamus un piemērotus revīzijas pierādījumus, kā to prasa 4200. *ISSAI*. Šādā veidā sertifikācijas struktūras neizmanto divas revīzijas pierādījumu ievākšanas metodes, kuras ir ļoti svarīgas KLP izdevumu kontekstā, proti, uzskaites pārbaudes un izziņas darbu. Neizmantojot šīs metodes, nav iespējams ievākt svarīgus revīzijas pierādījumus, piemēram, pierādījumus par to, ka lauksaimnieki izmanto zemi, kā norādīts viņu deklarācijās, un pierādījumus par ieguldījumu projektu ietvaros iegādāto fizisko aktīvu reālu pastāvēšanu. Tātad, piemērojot šo pieeju, nav pilnībā ievēroti starptautiski atzīti revīzijas standarti.

67. Pietiekamā apmērā neveicot pārbaudes uz vietas, sertifikācijas struktūras varētu nespēt iegūt pamatotu pārliecību par attiecīgo izdevumu likumību un pareizību: kā esam norādījuši mūsu gada pārskatos, kļūdas KLP izdevumos (īpaši IAKS darījumos) galvenokārt tiek atklātas uz vietas⁵⁵.

Vadlīnijās ir prasīts tikai tas, lai sertifikācijas struktūras atkārtotu maksājumu aģentūru sākotnējās pārbaudes, nevis veiktu visas revīzijas procedūras, ko tās uzskata par vajadzīgām pamatotas pārliecības iegūšanai

68. "Veikto procedūru veidu, grafiku un apmēru (..) nosaka publiskā sektora revidenti, piemērojot profesionālo spriedumu"⁵⁶. Par standartiem, kuri jāpiemēro revīzijā pamatotas pārliecības iegūšanai, sk. arī 62. punktu.

69. Atbilstoši *AGRI* ĢD norādēm sertifikācijas struktūrām, veicot padziļinātās pārbaudes, ir tikai jāatkārto (jāapstiprina) maksājumu aģentūru sākotnējās pārbaudes gan 1. izlases, gan

⁵⁵ Sk., piemēram, Palātas 2014. finanšu gada pārskata 7.19. un 7.26. punktu (OV C 373, 10.11.2015.) un Palātas 2015. finanšu gada pārskata 7.14., 7.18. un 7.22. punktu (OV C 375, 13.10.2016.).

⁵⁶ 4200. *ISSAI* 21. punkts.

2. izlases darījumiem⁵⁷. Piemēram, ja maksājumu aģentūras bija veikušas sākotnējās pārbaudes uz vietas, izmantojot tālīzpētes metodi⁵⁸, sertifikācijas struktūrām bija vienmēr jāatkārto pārbaudes, izmantojot to pašu sākotnējo metodi⁵⁹.

70. Atkārtošana starptautiski atzītos revīzijas standartos⁶⁰ ir definēta kā “neatkarīga tādu procedūru atkārtošana, kuras jau ir veikusi revidējamā vienība”, šajā gadījumā – maksājumu aģentūra. Piemēram, sertifikācijas struktūras var atkārtot administratīvās pārbaudes, lai pārliecinātos, vai maksājumu aģentūras bija pieņēmušas pareizos lēmumus, piešķirot atbalstu.

71. Kaut arī atkārtošana ir pamatota revīzijas pierādījumu ievākšanas metode, mēs uzskatām, ka Komisijai nevajadzētu prasīt no sertifikācijas struktūrām izmantot tikai šo metodi visiem darījumiem, kuriem piemēro padziļinātās pārbaudes, bet gan ļaut sertifikācijas struktūrām pašām noteikt šīs metodes izmantošanas apmēru. Sertifikācijas struktūras varētu izvēlēties un veikt revīzijas soļus un procedūras, ko tās pašas uzskata par piemērotām, ne tikai atkārtošanu. Ja padziļinātajās pārbaudes izmanto tikai atkārtošanu, sertifikācijas struktūras varētu nespēt iegūt pietiekamus revīzijas pierādījumus, uz kuru pamata sniegt atzinumu par pamatotu pārlicību.

Secinājums un revīzijas atzinums

Saskaņā ar vadlīnijām sertifikācijas struktūrām ir jāaprēķina divi dažādi kļūdu īpatsvari, un veids, kādā tos izmanto sertifikācijas struktūras un *AGRI ĢD*, nav piemērots

72. Lai būtu ievērotas *AGRI ĢD* vadlīnijas⁶¹, sertifikācijas struktūrām ir jāaprēķina divi kļūdu īpatsvari saistībā ar likumību un pareizību (sk. ***4. tabulu***).

⁵⁷ 2. vadlīnijas 6.2. iedaļa attiecībā uz izlases veidošanas metodoloģiju.

⁵⁸ Zemes gabalu nesenāko augstas izšķirtspējas satelītattēlu vai aeroattēlu datorizētas pārbaudes un ortoattēlu detalizēta fotointerpretācija.

⁵⁹ 2. vadlīnijas 9.2. iedaļa attiecībā uz pārbaudi uz vietas atkārtošanu.

⁶⁰ 4200. *ISSAI* 7.1.5. iedaļa.

⁶¹ 2. vadlīnijas glosārijs.

4. tabula. Saskaņā ar AGR/ ĢD vadlīnijām aprēķināmie kļūdu īpatsvari

Apraksts	Kļūdu īpatsvars	Neatbilstību īpatsvars
Kā īpatsvaru izmanto sertifikācijas struktūras	Lai sniegtu atzinumu par maksājumu aģentūras gada pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu, aģentūras iekšējās kontroles sistēmas pienācīgu darbību un to izdevumu likumību un pareizību, kuru atmaksāšana ir pieprasīta no Komisijas.	Lai novērtētu, vai veiktās pārbaudes liek apšaubīt pārvaldības ticamības deklarācijās izteiktos apgalvojumus, tostarp maksājumu aģentūru kontroles statistikā ziņotās kļūdas.
Datu kopa, uz kuru īpatsvars attiecas	Finanšu gada izdevumi (piem., no 2014. gada 16. oktobra līdz 2015. gada 15. oktobrim).	Maksājumu aģentūras kalendārajā gadā veiktās pārbaudes (piem., no 2014. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim).
Vērā ņemtās maksājumu aģentūras procedūras	Maksājumu aģentūras viss izmantotais kontroles process, sākot ar pieprasījumu saņemšanu līdz maksājuma veikšanai un iegrāmatošanai.	Tikai maksājumu aģentūras veiktās sākotnējās attiecināmības pārbaudes (administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas) pirms sankciju piemērošanas.
Vērā ņemtās kļūdas	Ņem vērā tikai maksājumu aģentūras pārmaksātās summas.	Ņem vērā gan maksājumu aģentūras pārāk augstos, gan pārāk zemos apstiprinājumus.

73. Saskaņā ar KLP horizontālās regulas 9. pantu sertifikācijas struktūrām ir jāsniedz “ierobežots” (negatīvs) secinājums par pārliecību⁶² saistībā ar pārvaldības ticamības deklarācijām. Lai šādu secinājumu izdarītu, nav vajadzīgs pilnīgs revīzijas darbs, bet tikai pārbaude, kas parasti ir tikai analītiskās procedūras un izziņas darbs. Detalizētas pārbaudes, piemēram, darījumu padziļinātās pārbaudes, netiek prasītas. Tātad pārbaude ierobežotas pārliecības iegūšanai dod zemāka līmeņa pārliecību nekā revīzija pamatotas pārliecības iegūšanai. Secinājumu par ierobežotu pārliecību parasti formulē šādi: “Mūsu rīcībā nav nonākusi informācija, kas liecinātu, ka subjekts visos būtiskajos aspektos neatbilstu noteiktajiem kritērijiem”.

74. Tātad, lai būtu ievēroti starptautiski atzīti revīzijas standarti, secinājumu par pārvaldības ticamības deklarācijām var izdarīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas iegūti revīzijā attiecībā uz

⁶² Sīkāku ierobežotas pārliecības definīciju un to, kā tā atšķiras no pamatotas pārliecības, sk. 4200. ISSAI 20. un 21. punktā.

pārskatu ticamību, iekšējās kontroles sistēmas pienācīgu darbību un darījumu likumību un pareizību (tostarp, kļūdu īpatsvars), t. i., kā šā darba “blakusproduktu”. Taču *AGRI* ĢD vadlīnijās sertifikācijas struktūrām ir papildus uzdots aprēķināt neatbilstību īpatsvaru, lai izdarītu secinājumu par pārvaldības ticamības deklarācijām.

75. Turklāt 2015. gada darbības pārskatā⁶³ *AGRI* ĢD paskaidroja, ka principā tas plānoja izmantot neatbilstību īpatsvaru, lai aplēstu korigēto kļūdu īpatsvaru attiecībā uz likumību un pareizību. Tātad, lai gan sertifikācijas struktūru atzinumi par izdevumu likumību un pareizību balstās uz kļūdu īpatsvaru, *AGRI* ĢD pārliecības iegūšanas modeļa vajadzībām tiek izmantots cits kļūdu rādītājs – neatbilstību īpatsvars –, lai aplēstu riskam pakļautās summas likumības un pareizības aspektā.

76. Neatbilstību īpatsvars neraksturo kļūdu līmeni izdevumos, bet gan maksājumu aģentūru administratīvajās pārbaudēs un pārbaudēs uz vietas konstatēto nepilnību finansiālo ietekmi.

77. *AGRI* ĢD vadlīnijās ir noteikts, ka sertifikācijas struktūrām ir jāizmanto likumības un pareizības aspektā aprēķinātais kļūdu īpatsvars, arī lai sniegtu atzinumu par maksājumu aģentūru gada pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu (sk. **4. tabulu**). Veicot maksājumu aģentūru pārskatu ikgadējo izskatīšanu (“finansiālās noskaidrošanas procedūra”), *AGRI* ĢD arī izmanto likumības un pareizības aspektā noteikto kļūdu īpatsvaru, lai novērtētu maksājumu aģentūru pārskatu ticamību.

78. Tomēr tas ir pretrunā KLP horizontālajai regulai⁶⁴, kurā saistībā ar finansiālās noskaidrošanas procedūru maksājumu aģentūru pārskatu ticamības aspekts ir skaidri nodalīts no izdevumu likumības un pareizības aspekta. Šis nošķirums ir piemērots, jo, piemēram, maksājums var būt pareizi iegrāmatots, lai gan tas nav likumīgs un pareizs (piem., lauksaimnieks pieprasījis atbalstu par zemi, kuru apstrādā cits lauksaimnieks), un otrādi, maksājums var būt likumīgs un pareizs, lai gan tas ir nepareizi iegrāmatots (piem.,

⁶³ Paskaidrojums 10–2.1. pielikumā.

⁶⁴ KLP horizontālās regulas 51. pantā un 35. apsvērumā ir noteikts: “Lēmumam par grāmatojumu noskaidrošanu būtu jāattiecas uz grāmatojumu pilnīgumu, precizitāti un ticamību, bet ne uz izdevumu atbilstību Savienības tiesību aktiem”.

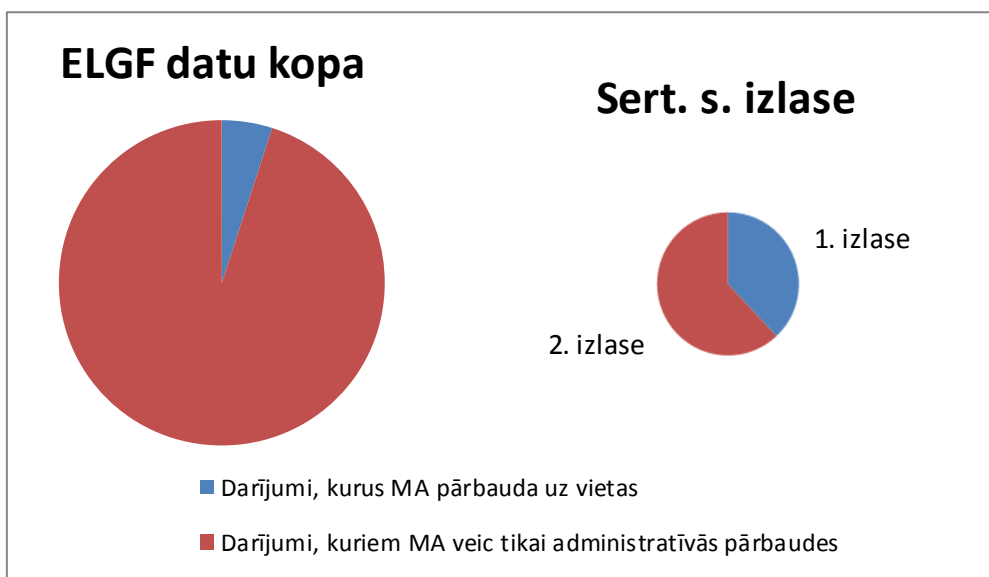
iegrāmatots kā atlīdzības maksājums par investīciju projektu, nevis kā ikgadējs platībatkarīgs maksājums). Ņemot vērā šo nošķirumu, nav piemēroti, ka *AGRI* ĢD izmanto kļūdu īpatsvaru, lai novērtētu maksājumu aģentūru pārskatu ticamību.

Sertifikācijas struktūru atzinums par izdevumu likumību un pareizību ir balstīts uz nepietiekami novērtētu kopējo kļūdu līmeni

79. Abus kļūdu rādītājus (kļūdu īpatsvaru un neatbilstību īpatsvaru) aprēķina kā atšķirību starp to, ko sertifikācijas struktūra uzskata par attiecināmu, un to, ko iepriekš ir apstiprinājuši maksājumu aģentūra. Atšķirību starp to, ko atbalsta saņēmēji ir pieprasījuši, un to, ko maksājumu aģentūras ir apstiprinājušas pēc pārbaudēm uz vietas (proti, maksājumu aģentūru kontroles statistikā paziņotās kļūdas), neņem vērā sertifikācijas struktūru noteiktajā kļūdu īpatsvarā.

80. Kā minēts 6. punktā, parasti maksājumu aģentūras pārbaudēs uz vietas skata tikai 5 % pieprasījumu. Tomēr sešās apmeklētajās dalībvalstīs maksājumu aģentūru pārbaudēs uz vietas skatīto darījumu daļa sertifikācija struktūru kopējā revidētajā izlasē (sk. **3. tabulu**) ir 38 % ELGF gadījumā un 44 % ELFLA gadījumā. Tātad šādu darījumu ir pārāk daudz kopējās sertifikācijas struktūru izlasēs. **3. attēlā** ir ilustrēts šis stāvoklis, izmantojot ELGF vidējos skaitļus.

3. attēls. Maksājumu aģentūru pārbaudēs uz vietas skatīto darījumu daļa ELGF datu kopā un vidējā sertifikācijas struktūru izlasē

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

81. Ja darījumi jau iepriekš ir skatīti pārbaudēs uz vietas, maksājumu aģentūra jau ir atklājusi kļūdas un ziņojusi par tām kontroles statistikā. Sertifikācijas struktūras, salīdzinot savus rezultātus ar maksājumu aģentūru rezultātiem, vairs šīs kļūdas neapzinās. Taču iespējamās kļūdas paliks nelabotas atlikušajā 95 % datu kopā, kurai neveica pārbaudes uz vietas.

82. Tātad sertifikācijas struktūrām precīzi jāatspoguļo iepriekš pārbaudēs uz vietas skatīto 1. izlases darījumu proporcionālā daļa, lai nodrošinātu visas datu kopas pazīmju patiesu atspoguļošanu. Tāpēc sertifikācijas struktūrām maksājumu aģentūru kontroles statistikā norādītais kļūdu īpatsvars būtu jāpieskaita pašām savam kļūdu īpatsvaram, kas iegūts no nejaušas izlases kārtībā izraudzītām pārbaudēm uz vietas attiecībā uz 1. izlases darījumu daļu, kas pārsniedz 5 %⁶⁵ un kam iepriekš jau veiktas šādas pārbaudes.

⁶⁵ Parasti skata 5 %, bet gadījumos, kad maksājumu aģentūra uz vietas ir pārbaudījusi atbalsta saņēmēju citādu proporcionālo daļu, būtu jāņem vērā konkrētie procenti.

83. Maksājumu aģentūru kontroles statistikā norādītais kļūdu īpatsvars būtu jāpieskaita arī sertifikācijas struktūru kļūdu īpatsvaram, kas iegūts no tiem 2. izlases darījumiem, kurus ne maksājumu aģentūras⁶⁶, ne sertifikācijas struktūras nav pārbaudījušas uz vietas.

84. Šī korekcija ir vajadzīga, jo sertifikācijas struktūrām ir jāsniedz atzinums par visas maksājumu datu kopas likumību un pareizību, ne tikai par maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas piemēroto procedūru efektivitāti. Ja šādu korekciju neveic, ļoti iespējams, ka kļūdu īpatsvars ir lielā mērā novērtēts par zemu kā 1. izlasei, tā 2. izlasei.

85. Papildus korekcijas neveikšanai, kļūdu īpatsvars, ko sertifikācijas struktūras izmanto likumības un pareizības atzinumam, iespējams, ir novērtēts par zemu arī to nepilnību dēļ, uz kurām norādīts šā ziņojuma 56., 57., 58., 67. un 71. punktā.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

86. KLP budžets 2014.–2020. gada plānošanas periodam ir 363 miljardi EUR (2011. gada cenās), un to dalīti pārvalda Komisija un dalībvalstis. Komisija deleģē budžeta izpildi dalībvalstu izraudzītām maksājumu aģentūrām, bet tā uzņemas galīgo atbildību, tātad tai ir jānodrošina, ka ES finansiālās intereses ir aizsargātas tikpat kvalitatīvi, kā gadījumā, ja Komisija pati pildītu deleģētos budžeta izpildes uzdevumus.

87. Komisija iegūst pārlicību par izdevumu likumību un pareizību no trim informācijas avotiem, kuri ir: maksājumu aģentūru veiktās pārbaudes, sertifikācijas struktūru revīzijas darbs un Komisijas veikto šo aspektu pārbažu rezultāti. Ja iegūtā pārlicība uzskatāma par nepietiekamu, Komisija, kurai jāuzņemas galīgā atbildība par likumību un pareizību, veic atbilstīguma noskaidrošanas procedūras, kuru rezultātā var tikt piemērotas finanšu korekcijas.

88. Sertifikācijas struktūras darbojas kā maksājumu aģentūru neatkarīgie revidenti kopš 1996. gada. Sākumā to pienākums bija sagatavot sertifikātu par pārskatu ticamību un par iekšējās kontroles procedūrām, bet 2014.–2020. gada periodā to loma ir izvērsta. Kopš

⁶⁶ Taču, ņemot vērā to, ka 2. izlase ir ņemta no maksājumu saraksta, ir paredzams, ka maksājumu aģentūra ir pārbaudījusi uz vietas 5 % šīs izlases.

2015. finanšu gada sertifikācijas struktūrām ir arī atbilstoši starptautiski atzītiem revīzijas standartiem jāsniedz atzinums par to izdevumu likumību un pareizību, kuru atmaksāšana ir pieprasīta no Komisijas. Tātad 2015. gads bija pirmais gads, kurā Komisija gada darbības pārskatā varēja izmantot sertifikācijas struktūru izvērsto darbu attiecībā uz likumību un pareizību.

89. Šajā kontekstā mūsu revīzijas ziņojumā ir novērtēts, vai sertifikācijas struktūru jaunā loma ir solis uz priekšu vienotas revīzijas modeļa virzienā un vai Komisija to pienācīgi ņem vērā savā pārlicības iegūšanas modelī. Mēs novērtējam arī, vai Komisijas ieviestais satvars ļāva sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par KLP izdevumu likumību un pareizību saskaņā ar piemērojamajiem ES noteikumiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem.

90. Mēs secinām, ka, lai gan sertifikācijas struktūru jaunā loma ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā, Komisija guva tikai ļoti ierobežotu pārlicību no sertifikācijas struktūru darba attiecībā uz likumību un pareizību. Mēs arī secinām, ka satvaram, ko Komisijas ir ieviesusi pirmajam gadam, kurā sertifikācijas struktūrām ir jāveic jaunais darbs, piemīt ievērojamas nepilnības. Tā rezultātā sertifikācijas struktūru atzinumi svarīgos aspektos pilnībā neatbilst piemērojamajiem standartiem un noteikumiem.

91. Uzskatām, ka sertifikācijas struktūru jaunā loma saistībā ar izdevumu likumību un pareizību ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā, kad kontroles un revīzijas dažādi slāņi viens otru papildina un tādējādi ir iespējams izvairīties no nekoordinētam, dubultām pārbaudēm un revīzijām. Tas tādēļ, ka sertifikācijas struktūru darba rezultāti var palīdzēt dalībvalstīm nostiprināt kontroles sistēmas, samazina revīzijas un kontroles izmaksas un ļauj Komisijai iegūt neatkarīgu papildu pārlicību par izdevumu likumību un pareizību. Turklāt sertifikācija struktūru darbs saistībā ar likumību un pareizību var arī palīdzēt Komisijai uzlabot veidu, kādā tā aplēš vispārējo atlikušo kļūdu īpatsvaru, novērtēt vajadzību pēc atbilstīguma revīzijām, precīzāk un pilnīgāk noteikt no ES budžeta atvelkamās summas, plašāk izmantot ekstrapolētas finanšu korekcijas un pārskatīt maksājumu aģentūru akreditācijas statusu (22.–28. punkts).

92. Ņemot vērā šo stāvokli, mēs analizējam Komisijas pašreizējo pārlicības iegūšanas modeli, kā arī izmaiņas, kuras radījusi sertifikācijas struktūru izvērsta loma. Mēs novērojām,

ka Komisijas pārliecības iegūšanas modelis joprojām ir balstīts uz dalībvalstu ziņotajiem kontroles rezultātiem. Sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību 2015. finanšu gadā bija tikai viens no faktoriem, ko Komisija ņēma vērā, aprēķinot dalībvalstu kontroles statistikā ziņoto kļūdu korekcijas. 2014. un 2015. finanšu gadam Komisija palielināja vispārējo atlikušo kļūdu līmeni divas līdz četras reizes pretstatā dalībvalstu ziņotajam līmenim. Sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību ir vienīgais avots, kas katru gadu dod neatkarīgu pārliecību par likumību un pareizību. Tāpēc mēs uzskatām, ka, tiklīdz šis darbs būs veikts uzticamā veidā, Komisijas *AGRI* ĢD ģenerāldirektoram šī neatkarīgā pārliecība ir jāizmanto kā galvenais elements, novērtējot izdevumu likumību un pareizību (29. –36. punkts).

1. ieteikums. Pārliecība, kas jāiegūst no sertifikācijas struktūru darba saistībā ar likumību un pareizību

Tiklīdz sertifikācijas struktūru darbs ir definēts un veikts saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, Komisijai tas jāizmanto kā galvenais elements savā pārliecības iegūšanas modelī attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību.

93. Mēs pārbaudījām arī, vai Komisijas vadlīnijas attiecībā uz dažādiem revīzijas posmiem atbilst piemērojamajiem noteikumiem un starptautiski atzītiem revīzijas standartiem. Saistībā ar riska novērtēšanas procedūru mēs novērojām, ka, lai noteiktu, kādā mērā sertifikācijas struktūras var paļauties uz maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām, Komisija ir uzdevusi sertifikācijas struktūrām izmantot akreditācijas matricu. Sertifikācijas struktūras izmanto akreditācijas matricu, lai novērtētu maksājumu aģentūru atbilstību akreditācijas kritērijiem. Matricā ietilpst 48 novērtējuma parametri, bet tikai divi no tiem ievērojami ietekmē izdevumu likumību un pareizību: pieprasījumu apstrādei vajadzīgās administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas.

94. Tātad nav piemēroti izmantot šo matricu likumības un pareizības novērtēšanai, jo var palielināties sertifikācijas struktūru no maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmām iegūtā pārliecība un samazināties to padziļinātajām pārbaudēm izveidoto izlašu lielums. Veicot atbilstīguma noskaidrošanai vajadzīgo izziņas darbu, Komisija izmanto citu paņēmienu maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmu efektivitātes novērtēšanai, proti, galvenos un papildu kontroles mehānismus, kuri ietver administratīvās pārbaudes un fiziskās

pārbaudes uz vietas, kā arī citas administratīvas darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu pareizu izmaksājamo summu aprēķinu (38.–47. punkts).

2. ieteikums. Riska novērtējums, kas balstītos uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem

Komisijai jāpārskata vadlīnijas, lai sertifikācijas struktūru riska novērtējums likumības un pareizības aspektā galvenokārt balstītos uz Komisijas jau izmantotajiem galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem, kam var pievienot citus pierādījumus, ko sertifikācijas struktūras uzskata par piemērotiem saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem.

95. Attiecībā uz darījumu izlases veidošanu Komisija lika sertifikācijas struktūrām izmantot divas izlases, kuru rezultātus beigās apvieno: 1. izlasi ņem no maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas gadījumizlasē izraudzītu atbalsta saņēmēju saraksta, un 2. izlasi ņem no visa attiecīgā finanšu gada maksājumiem. Šī pieeja ļauj sertifikācijas struktūrām pārbaudīt ievērojamu skaitu darījumu (1. izlase), kurus uz vietas ir pārbaudījušas arī maksājumu aģentūras, tā ka sertifikācijas struktūras ievāc pierādījumus par maksājumu aģentūru iekšējās kontroles sistēmu darbību un aģentūru kontroles statistikas ticamību, ja ir paziņoti maksājumu aģentūru pārbaudē uz vietas rezultāti. Taču, tā kā sertifikācijas struktūras ņem 1. izlasi no maksājumu aģentūru gadījumizlasē izraudzītām pārbaudēm uz vietas, to darbs var būt reprezentatīvs tikai tad, ja sākotnēji maksājumu aģentūru izraudzītās izlases pašas ir reprezentatīvas.

96. Turklāt IAKS darījumiem, kuri pārsvarā ir ikgadēji platībatkarīgi maksājumi, 1. izlasi veidoja, pamatojoties uz lauksaimnieku pieprasītajām summām, pirms maksājumu aģentūras bija noteikušas izmaksājamās summas. Komisija izvēlējās šo risinājumu tāpēc, lai sertifikācijas struktūras varētu atkārtot pārbaudes pēc iespējas drīz pēc maksājumu aģentūru pārbaudēm, kamēr, sertifikācijas struktūrām pārbaudot izlasē iekļautās saimniecības, apstākļi būtu ļoti līdzīgi tiem, kādos pārbaudes veica maksājumu aģentūras. Tomēr šis risinājums rada vairākus riska faktorus, tostarp: nepietiekama maksājumu aģentūru un sertifikācijas struktūru sadarbība, kas ievērojami iekavē sertifikācijas struktūru pārbaudes; risks, ka kļūdainos darījumus varētu būt iespējams aizstāt sertifikācijas struktūras izlasē ar citiem darījumiem; risks, ka sertifikācijas struktūras izpauž plānotos apmeklējumus, pirms maksājumu aģentūras ir veikušas sākotnējās pārbaudes (48.–58. punkts).

3. ieteikums. No maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas veidoto IAKS darījumu izlašu pareiza nodrošināšana

Komisijai ir jāpārskata vadlīnijas attiecībā uz to, kā sertifikācijas struktūras izraugās IAKS darījumus no maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas gadījumizlasē izraudzītu pieprasījumu saraksta, prasot sertifikācijas struktūrām ieviest pienācīgus aizsardzības mehānismus, ar kuru palīdzību

- nodrošināt, lai sertifikācijas struktūru izlases būtu reprezentatīvas, lai tās tiktu paziņotas Komisijai, ja tā to lūdz, un lai tiktu saglabāta pienācīga revīzijas taka. Tas nozīmē, ka sertifikācijas struktūrām ir jāpārbauda, vai maksājumu aģentūru izlases ir reprezentatīvas;
- ļaut sertifikācijas struktūrām plānot un veikt revīzijas apmeklējumus drīz pēc tam, kad maksājumu aģentūras ir veikušas savas pārbaudes uz vietas;
- nodrošināt, lai sertifikācijas struktūras neizpaustu savas izlases maksājumu aģentūrām, pirms aģentūras ir veikušas savas pārbaudes uz vietas.

97. Izdevumiem, kuri nav IAKS darījumi un kuri galvenokārt ir atlīdzināmi izdevumi par investīcijām saimniecībās un lauku infrastruktūrā, nesaskan periods, par kuru paziņo maksājumu aģentūru pārbaudi uz vietas rezultātus (piem., attiecībā uz 2015. finanšu gadu – no 2014. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim), un periods, par kuru veic izdevumus (piem., attiecībā uz 2015. finanšu gadu – no 2014. gada 16. oktobra līdz 2015. gada 15. oktobrim). Tas nozīmē, ka izdevumi, kuri veikti pirms 2014. gada 16. oktobra vai pēc 2015. gada 15. oktobra, nereprezentēs 2015. finanšu gada izdevumus (59.–61. punkts).

4. ieteikums. To darījumu izlases veidošana, kuri nav IAKS darījumi, pamatojoties uz maksājumiem

Komisijai jāpārskata vadlīnijas attiecībā uz to izdevumu izlases veidošanu, kuri nav IAKS darījumi, lai šīs sertifikācijas struktūru izlases tiktu ņemtas tieši no revidētajā finanšu gadā veikto maksājumu saraksta.

98. Komisija uzdeva sertifikācijas struktūrām 2. izlasei tikai atkārtot maksājumu aģentūru administratīvās pārbaudes. Lielākajā daļā apmeklēto dalībvalstu 2. izlase veidoja lielāko daļu no kopējās sertifikācijas struktūru izlases, ko izmantoja padziļinātajām pārbaudēm. Taču, ja pierādījumus ievāc tikai maksājumu aģentūru līmenī veiktās dokumentārās pārbaudēs, neveicot pārbaudes uz vietas galasaņēmēju līmenī, bieži sertifikācijas struktūras neiegūs

pietiekamus un piemērotus revīzijas pierādījumus, kā tas prasīts starptautiski atzītos revīzijas standartos, jo revidentiem nav ļauts izmantot divas KLP izdevumu kontekstā ļoti svarīgas revīzijas pierādījumu vākšanas metodes: uzskaites pārbaudes un izziņas darbu (62.–67. punkts).

99. Atbilstoši Komisijas norādēm sertifikācijas struktūrām, veicot padziļinātās pārbaudes, ir tikai jāatkārto (jāapstiprina) maksājumu aģentūru sākotnējās pārbaudes gan 1. izlases, gan 2. izlases darījumiem. Atkārtošana starptautiski atzītos revīzijas standartos ir definēta kā “neatkarīga tādu procedūru atkārtošana, kuras jau ir veikusi revidējamā vienība”, šajā gadījumā – maksājumu aģentūra. Tomēr šajos standartos ir noteikts, ka revidentiem jāizvēlas un jāveic visi revīzijas soļi un procedūras, ko viņi paši uzskata par piemērotām. Pašreiz tāpēc, ka Komisija ierobežo sertifikācijas struktūru metodes un pieļauj tikai pārbaužu atkārtošanu, padziļinātās pārbaudes nav pilnīgas un nesniedz revidentiem pietiekamus revīzijas pierādījumus, uz kuru pamata sniegt atzinumu par pamatotu pārlicību (68.–71. punkts).

5. ieteikums. Padziļinātās pārbaudes uz vietas

Komisijai jāpārskata vadlīnijas, lai sertifikācijas struktūras varētu

- uz vietas pārbaudīt jebkuru revidēto darījumu;
- veikt visus revīzijas soļus un procedūras, kuras pašas sertifikācijas struktūras uzskata par piemērotām, ne tikai aprobežoties ar maksājumu aģentūru sākotnējo pārbaužu atkārtošanu.

100. Komisija ir uzdevusi sertifikācijas struktūrām aprēķināt divus kļūdu rādītājus attiecībā uz likumību un pareizību:

- kļūdu īpatsvaru, kas balstās uz sertifikācijas struktūru veikto revīziju attiecībā uz maksājumu aģentūru visu kontroles procesu, sākot ar pieprasījuma saņemšanu līdz maksājuma veikšanai un iegrāmatošanai, un ko izmanto, lai sniegtu atzinumu par izdevumu likumību un pareizību, un
- neatbilstību īpatsvaru, ar ko mēra tikai maksājumu aģentūru sākotnējās attiecināmības pārbaudēs (administratīvajās pārbaudēs un pārbaudēs uz vietas) konstatēto kļūdu finansiālo ietekmi pirms sankciju piemērošanas un ko izmanto, lai novērtētu, vai

sertifikācijas struktūru veiktās pārbaudes liek apšaubīt pārvaldības ticamības deklarācijās izteiktos apgalvojumus, tostarp maksājumu aģentūru kontroles statistikā ziņotās kļūdas.

Taču KLP horizontālajā regulā ir prasīta tikai ierobežota pārliecība par pārvaldības ticamības deklarācijām, kura parasti balstās uz darbu, kas aprobežojas ar analītiskajām procedūrām un izziņas darbu, neveicot detalizētas pārbaudes.

101. Neatbilstību īpatsvars nav vajadzīgs, lai būtu ievēroti starptautiski atzīti revīzijas standarti, jo secinājumu par pārvaldības ticamības deklarācijām var izdarīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas iegūti revīzijā attiecībā uz pārskatu ticamību, iekšējās kontroles sistēmas pienācīgu darbību un darījumu likumību un pareizību. Turklāt Komisija paredz izmantot neatbilstību īpatsvaru, nevis kļūdu īpatsvaru, lai aprēķinātu korigēto kļūdu īpatsvaru, lai gan neatbilstību īpatsvars neatspoguļo kļūdu līmeni izdevumos, bet gan maksājumu aģentūru administratīvo pārbaūžu un pārbaūžu uz vietas nepilnību finansiālo ietekmi. No otras puses, gan sertifikācijas struktūras, gan Komisija ir nepareizi izmantojusi kļūdu īpatsvaru, lai izteiktu viedokli par maksājumu aģentūru pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu (72.–78. punkts).

6. ieteikums. Viens kļūdu īpatsvars saistībā ar likumību un pareizību

Komisijai jāpārskata vadlīnijas, lai tajās nebūtu prasīts aprēķināt divus dažādus īpatsvarus saistībā ar likumību un pareizību. KLP horizontālās regulas prasības būtu ievērotas, aprēķinot vienu kļūdu īpatsvaru, uz kura pamata sertifikācijas struktūras varētu sniegt atzinumu par pamatotu pārliecību attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību un secinājumu par ierobežotu pārliecību attiecībā uz pārvaldības ticamības deklarācijā izteiktajiem apgalvojumiem.

Komisijai un sertifikācijas struktūrām nevajadzētu izmantot šo kļūdu īpatsvaru saistībā ar likumību un pareizību tam, lai vērtētu maksājumu aģentūru gada pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu.

102. Kļūdu īpatsvaru aprēķina kā atšķirību starp to, ko sertifikācijas struktūra uzskata par attiecināmu, un to, ko iepriekš ir apstiprinājusi maksājumu aģentūra. Atšķirību starp to, ko atbalsta saņēmēji ir pieprasījuši, un to, ko maksājumu aģentūras ir apstiprinājušas pēc pārbaudēm uz vietas (proti, maksājumu aģentūru kontroles statistikā paziņotās kļūdas), neņem vērā sertifikācijas struktūru noteiktajā kļūdu īpatsvarā, kurš veido pamatu

sertifikācijas struktūru atzinumam par izdevumu likumību un pareizību. Ja darījumi jau iepriekš ir skatīti pārbaudēs uz vietas, maksājumu aģentūras jau ir atklājušas kļūdas un ziņojušas par tām kontroles statistikā. Sertifikācijas struktūras, salīdzinot savus rezultātus ar maksājumu aģentūru rezultātiem, vairs šīs kļūdas neapzinās, tāpēc sertifikācijas struktūras droši vien šādos darījumos konstatēs mazāk kļūdu. Tātad, jo vairāk sertifikācijas struktūru izlasē ir tādi darījumi, kurus jau iepriekš ir pārbaudījušas maksājumu aģentūras, jo zemāks būs sertifikācijas struktūru konstatētais vispārējais kļūdu līmenis.

103. Sešās apmeklētajās dalībvalstīs maksājumu aģentūru pārbaudēs uz vietas skatīto darījumu vidējā daļa sertifikācijas struktūru kopējā revidētajā izlasē bija 38 % ELGF gadījumā un 44 % ELFLA gadījumā. Tomēr parasti tādu darījumu procentuālā daļa kopējā datu kopā, kurus maksājumu aģentūras ir pārbaudījušas uz vietas, ir tikai 5 %. Tātad sertifikācijas struktūru vispārējās izlasēs bija pārāk daudz tādu darījumu, kurus maksājumu aģentūras bija iepriekš pārbaudījušas uz vietas (tāpēc sertifikācijas struktūras tajos atklāja mazāk kļūdu). Tā rezultātā sertifikācijas struktūras paziņoja pārāk zemu novērtētus kļūdu līmeņus, jo tās neveica korekcijas, lai nodrošinātu, ka patiesi ir reprezentētas daudz mazākās proporcionālās daļas, ko maksājumu aģentūras iepriekš bija pārbaudījušas uz vietas faktiskajā datu kopā (79.–85. punkts).

7. ieteikums. Kļūdu īpatsvars, kurš labi reprezentētu revīzijas atzinumā aptverto datu kopu

Komisijai ir jāpārstrādā vadlīnijas, lai

- attiecībā uz IAKS darījumiem, kuru izlasi ņem no maksājumu aģentūru gadījumāpārbaudēm uz vietas sarakstiem, sertifikācijas struktūru aprēķinātais vispārējais kļūdu līmenis ietvertu arī maksājumu aģentūru kontroles statistikā ziņoto kļūdu līmeni, ko ekstrapolē uz pārējiem maksājumu aģentūru pārbaudēs uz vietas neskatītiem darījumiem. Sertifikācijas struktūrām ir jāpārlicinās, ka maksājumu aģentūru sagatavotā kontroles statistika ir pilnīga un precīza.
- attiecībā uz darījumiem, kurus sertifikācijas struktūras iekļauj izlasē tieši no maksājumu pilnās datu kopas, šāda korekcija nav vajadzīga, jo izlase labi reprezentēs pakārtotās revidētās datu kopas.

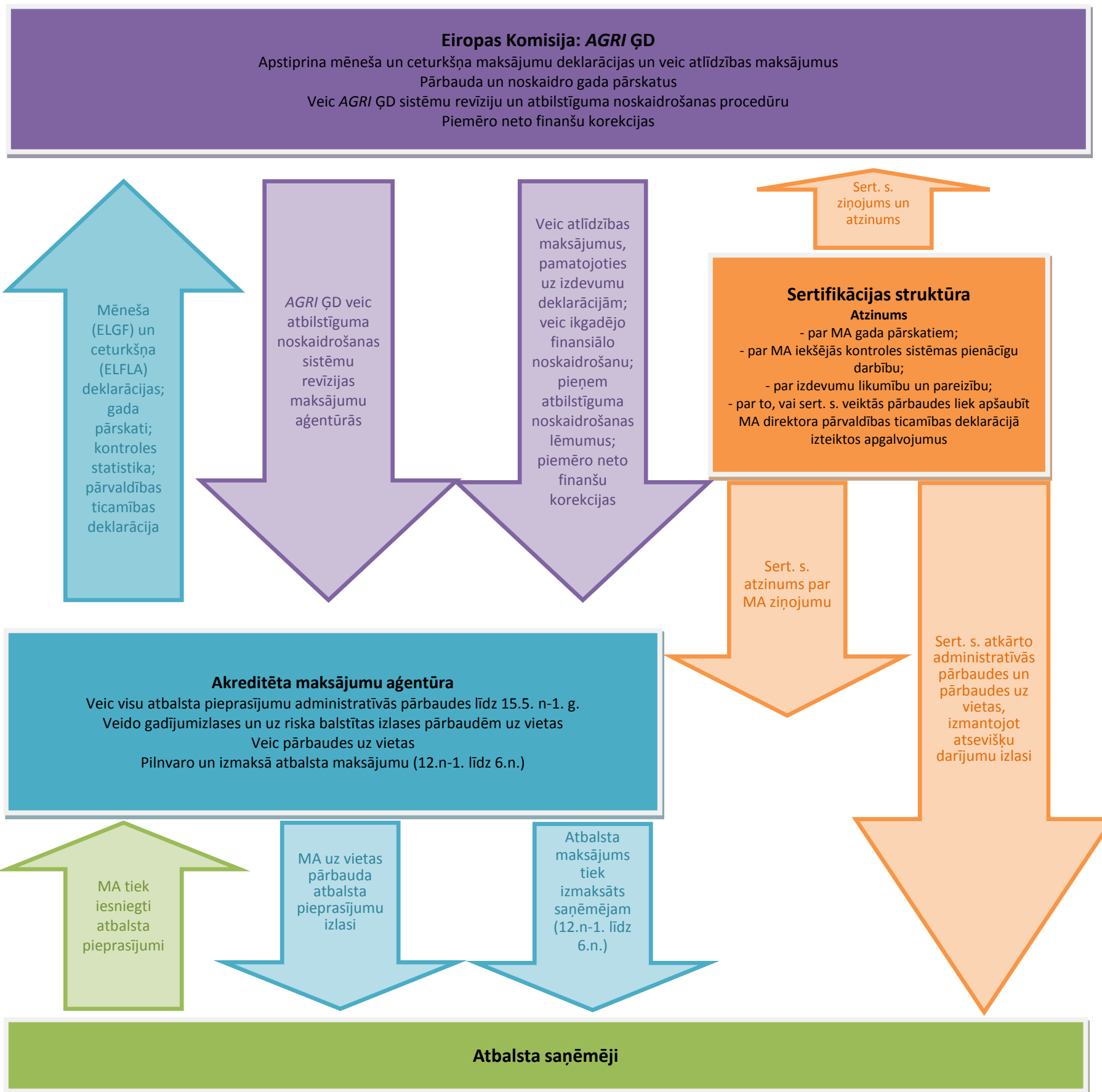
104.2.–7. ieteikuma izpildes mērķtermiņš ir nākamā reize, kad tiks pārstrādātas Komisijas vadlīnijas, kuras attieksies uz 2018. finanšu gadu un nākamajiem finanšu gadiem. Komisija 2017. gada janvārī bija pabeigusi izstrādāt jaunās vadlīnijas, kuras sertifikācijas struktūrām jāpiemēro, sākot no 2018. finanšu gada. Mēs neesam skatījuši šīs pārstrādātās vadlīnijas (sk. 17. punktu).

Šo ziņojumu 2017. gada 22. marta sēdē Luksemburgā pieņēma I apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Phil WYNN OWEN*.

Revīzijas palātas vārdā –

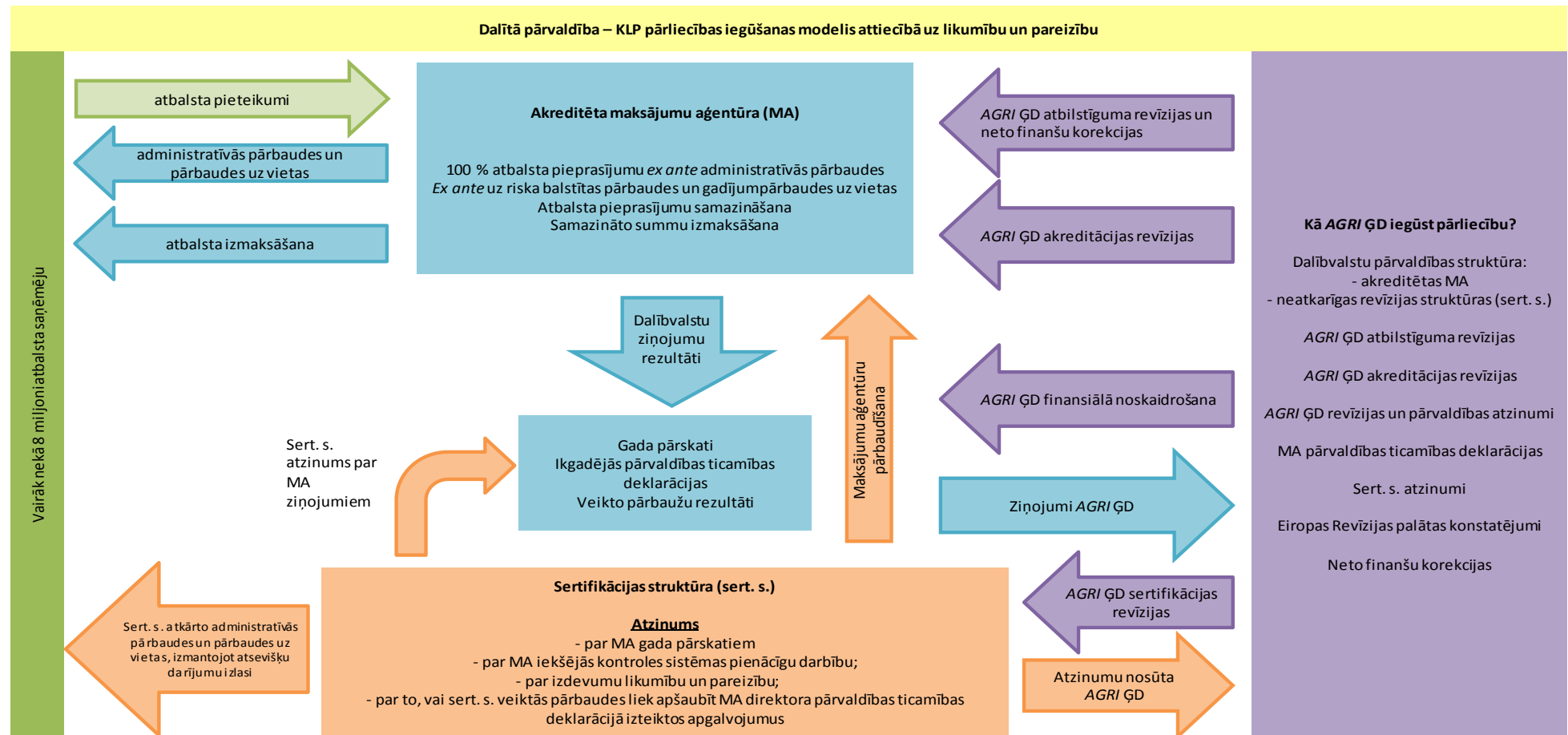
priekšsēdētājs
Klaus-Heiner LEHNE

Komisijas piemērotais dalītās pārvaldības modelis, kā tas atspoguļots Komisijas 2015. gada darbības pārskatā

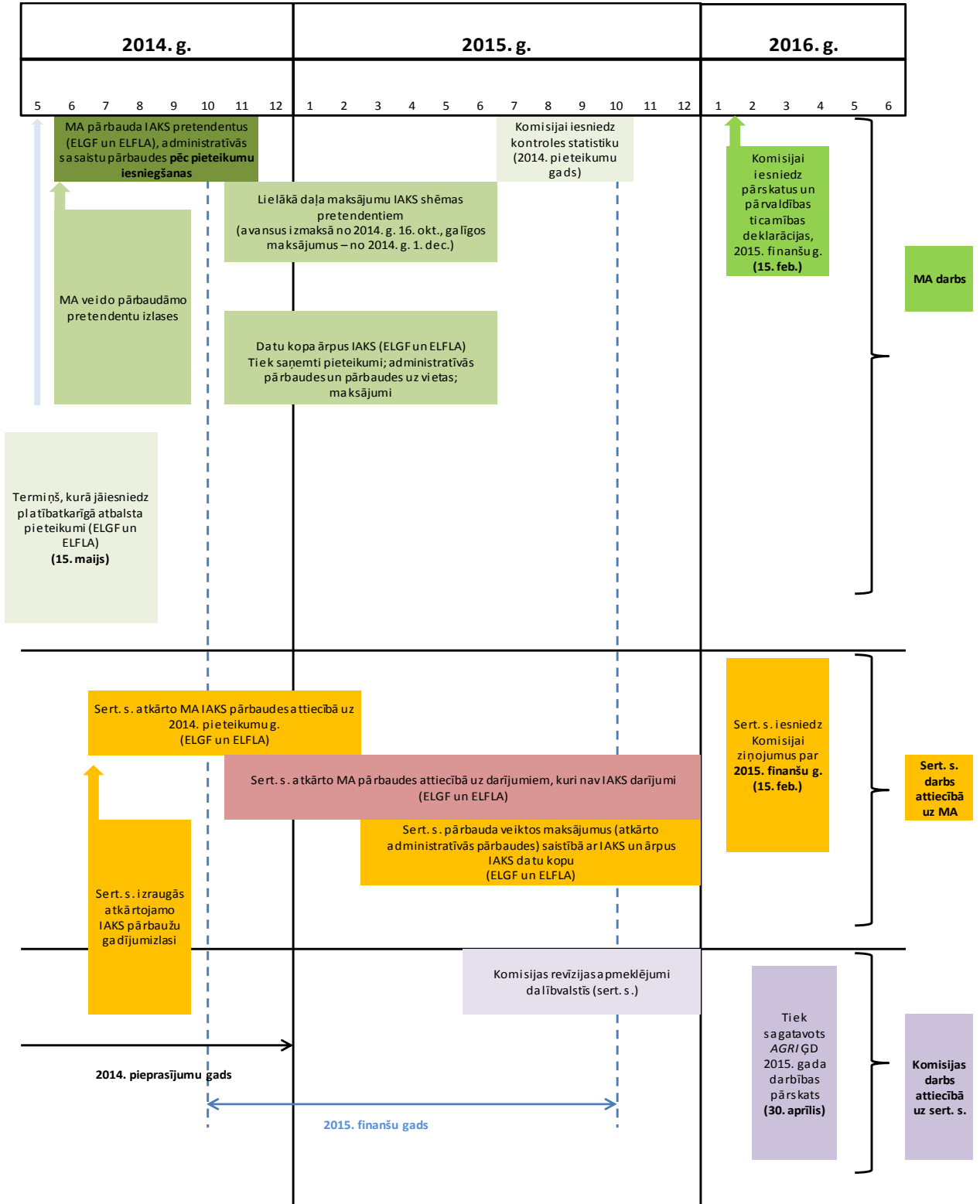
II PIELIKUMS

Komisijas piemērotais modelis, saskaņā ar kuru tiek iegūta pārlicība par izdevumu likumību un pareizību, kā tas atspoguļots Komisijas 2015. gada darbības pārskatā

III PIELIKUMS**Akreditācijas matricas piemērs, balstoties uz AGRI ĢD 3. vadlīniju attiecībā uz pārskatu sertifikācijas revīziju**

MATRICA – IAKS datu kopas iekšējās kontroles sistēmu novērtējums																						
Novērtēšanas procedūra		Iekšējā vide						Kontroles darbības		Informācija un komunikācija				Uzraudzība				Novērtēšanas kritēriji		Vispārējais secinājums		
		Organizācija		Cilvēkresursi		Delegācija				Komunikācija		Informācijas sistēmas un drošība		Regulāra uzraudzība		Iekšējā revīzija						
Komponente		P	Svērtie punkti (SP) 10 % vai 15 %	P	SP 5 %	P	SP 5 %	P	SP 50 %	P	SP 5 %	P	SP 10 %	P	SP 10 %	P	SP 5%	S	SP			
Pieprasījumu apstrāde, tostarp apstiprināšana un pilnvarošana	Administratīvās pārbaudes	4	0,40	4	0,20	2	0,10	3	1,50	3	0,15	3	0,30	3	0,30	4	0,20	20%	0,00	0,63		
	Pārbaudes uz vietas	4	0,40	4	0,20	2	0,10	2	1,00	3	0,15	3	0,30	2	0,20	4	0,20	20%	0,00	0,51		
Maksājumu veikšana		4	0,60	4	0,20			3	1,50	3	0,15	3	0,30	3	0,30	4	0,20	15%	0,00	0,49		
Iegrāmatošana		4	0,60	4	0,20			3	1,50	3	0,15	3	0,30	3	0,30	4	0,20	15%	0,00	0,49		
Avansi un nodrošinājums		4	0,60	4	0,20			3	1,50	3	0,15	3	0,30	3	0,30	4	0,20	10%	0,00	0,33		
Parādu pārvaldība		4	0,60	4	0,20			2	1,00	3	0,15	3	0,30	3	0,30	4	0,20	20%	0,00	0,55		
																			Vispārējais secinājums		2,99	
																			Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums		Darbojas	

IV PIELIKUMS**Maksājumu aģentūru un sertifikācijas struktūru padziļināto pārbaūžu un Komisijai iesniedzamo ziņojumu grafiks**

KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU “SERTIFIKĀCIJAS STRUKTŪRU JAUNĀ LOMA SAISTĪBĀ AR KLP IZDEVUMIEM: POZITĪVS SOLIS VIENOTAS REVĪZIJAS MODEĻA VIRZIENĀ, BET VĒL JĀRISINA IEVĒROJAMAS NEPILNĪBAS”

KOPSAVILKUMS

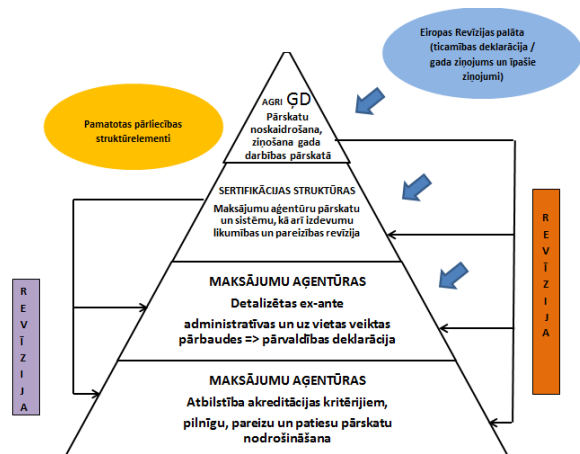
Komisijas kopīgā atbilde par II–IV punktu

Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) izdevumu pārvaldības un kontroles sistēmas pamatā ir vienota kontroles un revīzijas pieeja, kas integrēta kontroles piramīdā, kur kontroles uzlabošanai katra augstākā līmeņa darbs pamatojas uz iepriekšējā līmeņa rezultātiem un kur katrs līmenis var izmantot augstākā līmeņa rezultātus. Tas ir dinamisks modelis, kas paredzēts ne tikai kļūdu īpatsvara aplēšanai, bet arī kļūdu avotu atklāšanai, korektīvu pasākumu īstenošanai un kļūdu īpatsvaru samazināšanai gadu gaitā. Piemēram, laba sistēma kļūdu novēršanai un kļūdu līmeņa samazināšanai ir integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS), kas regulē aptuveni 86 % KLP izdevumu.

Komisijas piemērotajā KLP pārlicības iegūšanas modelī neatkarīgās sertifikācijas struktūras ir viens no šīs kontroles piramīdas līmeņiem. Sertifikācijas struktūras katru gadu sniedz atzinumu par maksājumu aģentūras pārskatiem un sistēmām, bet no 2015. finanšu gada — par izdevumu likumību un pareizību. Komisija izstrādā tām pamatnostādnes.

Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta (AGRI ĢD) revidenti pārbauda, cik ticami ir sertifikācijas struktūru atzinumi par likumību un pareizību, lai novērtētu, vai tos var izmantot kā avotu pārlicības iegūšanai par ES segtajiem izdevumiem. AGRI ĢD revidenti veic arī sistēmu revīzijas, pēc kurām vajadzības gadījumā, t. i., ja pārlicība netiek gūta, tiek īstenoti korektīvo pasākumu plāni un veiktas neto finanšu korekcijas, kā arī — ja attiecīgā dalībvalsts neveic korektīvos pasākumus — pārtrauc, samazina vai aptur maksājumus.

KLP vienotās revīzijas modelis

KLP pārlicības iegūšanas modelis nodrošina zemāku kļūdu īpatsvaru un ir lietderīgs izmaksu ziņā. Vispārējais kļūdu īpatsvars attiecībā uz dabas resursiem (kur uz KLP attiecas 98 % izdevumu), kuru Palāta konstatējusi par 2015. finanšu gadu, bija 2,9 %.

V. KLP pārlicības iegūšanas modelī jau tiek izmantota “vienotas revīzijas” pieeja, jo tā ir efektīva kontroles sistēma, kurā katrs līmenis pamatojas uz citu līmeņu nodrošināto pārlicību. Šis vienotās revīzijas modelis, ņemot vērā visus korektīvos pasākumus, rada ticamu pārlicību par izdevumu likumību un pareizību.

Sertifikācijas struktūru jaunais darbs stiprina pārliecību par pārvaldības un kontroles sistēmu un par izdevumu likumību un pareizību, jo tas:

- rada īsāku ķēdi starp maksājumu aģentūru un tās jauno pirmo revidentu, vajadzības gadījumā veicinot korektīvo pasākumu īstenošanu;
- ļauj Komisijai labāk noteikt riskam pakļautos izdevumus un pievērst tiem īpašu uzmanību savu revīziju un korektīvo pasākumu laikā.

Ja uz sertifikācijas struktūru darbu nevar pašauties, *AGRI* ĢD turpina iegūt neatkarīgu pārliecību par izdevumu likumību un pareizību no savām revīzijām.

VI. Lai nodrošinātu pēctecību, pamatojoties uz pamatnostādņēm, kas izmantotas iepriekšējo gadu finansiālajai noskaidrošanai, tika izstrādātas pamatnostādnes 2015. gadam — pirmajam gadam attiecībā uz sertifikācijas struktūru uzlaboto darbu. Tas tika atspoguļots arī integrētajā pieejā, kas minēta jaunajos tiesību aktos. Lai ņemtu vērā pirmajā 2015. gada pasākumā gūto pieredzi, sertifikācijas struktūrām paredzētās pamatnostādnes jau ir pārskatītas. Lai šīs jaunās pamatnostādnes varētu piemērot no 2018. finanšu gada, t. i., visagrākā iespējamā gada, tās tika pabeigtas un iesniegtas dalībvalstīm 2017. gada 19. janvārī.

a) Lai labāk atspoguļotu maksājumu aģentūras iekšējās kontroles sistēmu pārliecības līmeni, jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs ir ieviesta jauna matrica.

b) Maksājumu aģentūru kontrolētās gadījumizlases tiks veidotas saskaņā ar sīki izstrādātiem ES noteikumiem un norādījumiem, kas ietver reprezentativitāti. Sertifikācijas struktūru uzdevums ir pārbaudīt, vai maksājumu aģentūras ir ievērojušas šos noteikumus, un izraudzīties otrā līmeņa izlases, kurām jābūt reprezentatīvām attiecībā uz maksājumu aģentūru kontrolēto gadījumizlasi. Jautājums par to izlases daļu, kurā ietilpst ar IAKS nesaistīti izdevumi, aplūkots jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs.

c) Saistībā ar vienoto kontroles un revīzijas pieeju, ņemot vērā IAKS efektivitāti, Komisija uzskata, ka revīzijas darbā sertifikācijas struktūrām būtu jāpievērš īpaša uzmanība kontroles piramīdas iepriekšējā līmeņa veiktās kontroles ticamības pārbaudēm, veicot tās atkārtoti.

d) Pārbaudu atkārtošana ir revīzijas metode, kuru saskaņā ar IAKS var izmantot, lai sniegtu revīzijas atzinumu par likumību un pareizību. Kā izklāstīts pamatnostādņēs, Komisija uzskata, ka KLP ietvaros pārbaudu atkārtošana ir pietiekama, lai sniegtu atzinumu par izdevumu likumību un pareizību. Turklāt pamatnostādnes noteikti nekad nebūtu jāsaprot kā obligāti norādījumi, kas liedz tiem, kuriem tās adresētas, veikt savus pienākumus. Šīs pamatnostādnes būtu jāaplūko kā minimums, kas vajadzīgs Komisijas prasību izpildei, nevis kā ierobežojums, kas liedz sertifikācijas struktūrām darīt vairāk.

Komisijas kopīgā atbilde par e) un f) punktu.

Komisija uzskata, ka jautājumi par dažādu kļūdu īpatsvaru aprēķināšanu attiecībā uz likumību un pareizību ir iztīrāti jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1306/2013 9. panta 2. punkta b) apakšpunktu, kurā paredzēts, ka attiecīgos gadījumos sertifikācijas struktūras var izmantot integrētu izlasi gan izdevumu likumības un pareizības, gan pārskatu ticamības noteikšanai.

Neatbilstību īpatsvars (*incompliance rate* — *IRR*) (sīkāku informāciju sk. 74. punktā), kas jāpievieno maksājumu aģentūru konstatētajam un sertifikācijas struktūru apstiprinātajam kļūdu īpatsvaram, ir pietiekams, lai sniegtu revīzijas atzinumu, kas pamatojas uz iepriekšējā kontroles līmeņa veiktām pārbaudēm.

VII.

a) Komisija uzskata, ka, lai gan 2015. finanšu gada pamatnostādnes var uzlabot, ja tās pareizi piemēro, tās jau to pašreizējā formā ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par likumību un pareizību saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem.

Ja sertifikācijas struktūras revīzijas darbu veic saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un pamatnostādnēm, to atzinums ir svarīgs un vērtīgs papildu struktūrelements, kam vajadzētu būt Komisijas pārliecības galvenajam elementam. Tas ir saskaņā ar *AGRI ĢD* revīzijas stratēģiju un KLP vienotās revīzijas/kontroles piramīdu.

b)

i) Galveno un papildu kontroles mehānismu saraksti tika saskaņoti ar dalībvalstīm tikai 2015. gada pavasarī, tādēļ laikā, kad tika izstrādātas pamatnostādnes, sertifikācijas struktūrām tie nebija pieejami. Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts izmantot galveno un papildu kontroles mehānismu sarakstus, kas ir atjaunināti 2014.–2020. gada periodam.

ii) Ņemot vērā pirmajā gadā gūto pieredzi, jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs šīs problēmas ir aplūkotas konkrētāk.

iii) Šis jautājums ir risināts jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs.

iv) Tas, ka sertifikācijas struktūrām liek vai ļauj doties un pārbaudīt uz vietas darījumus, kurus maksājumu aģentūras nav pārbaudījušas uz vietas, neatbilstu KLP vienotas revīzijas modelim un nenodrošinātu salīdzināmus rezultātus attiecībā uz maksājumu aģentūras pārbaudēm. Turklāt — jo īpaši attiecībā uz darījumiem, kas nav saistīti ar IAKS — to darījumu pārbaude uz vietas, kurus maksājumu aģentūras iepriekš nav pārbaudījušas uz vietas, parasti nevar nodrošināt vērtīgus papildu pierādījumus. Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs sertifikācijas struktūrām ir sniegti ieteikumi par to, kā darbā panākt pareizo līdzsvaru starp izmaksām un ieguvumiem.

v) Šis jautājums ir risināts jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs.

vi) Šis jautājums ir risināts jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs. Kā paredzēts šajās pamatnostādnēs, vispārējais kļūdu īpatsvars, kas sertifikācijas struktūrai jāaprēķina attiecībā uz IAKS darījumu likumību un pareizību, lai to ekstrapolētu uz atlikušo datu kopu, pamatosies uz to, ka tiks atkārtoti pārbaudītas uz vietas veiktās pārbaudes.

IRR atspoguļo maksājumu aģentūru nekonstatēto kļūdu līmeni. Ja Komisija ir pārliecināta, ka tā var paļauties uz sertifikācijas struktūru atzinumu, vispārējais kļūdu īpatsvars izdevumos tiek aprēķināts kā maksājumu aģentūras paziņotā kļūdu īpatsvara un sertifikācijas struktūras aplēstā *IRR* summa. Šo loģisko pieeju, proti, maksājumu aģentūru paziņoto kļūdu papildināšanu ar nekonstatēto kļūdu aplēsēm, Komisija ir izmantojusi iepriekšējos gados *AGRI ĢD* gada darbības pārskatā.

IEVADS

6. Komisija gribētu precizēt, ka saskaņā ar īpašiem nosacījumiem uz vietas veicamo pārbažu obligāto līmeni var samazināt līdz 3 % vai pat līdz 1 % un jo īpaši ka sertifikācijas struktūra ir apstiprinājusi kļūdu īpatsvaru zem 2 %. Proti, samazinājumu līdz 1 % var piemērot pamata maksājuma shēmai, vienotā platībmaksājuma shēmai, pārdalošajam maksājumam un mazo lauksaimnieku atbalsta shēmai.

12. Tiesiskajā regulējumā paredzēts, ka sertifikācijas struktūras sniedz atzinumu, kas sagatavots saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem. Turklāt likumdevējs pilnvaro Komisiju pieņemt īstenošanas aktus, kuros paredzēti noteikumi par sertifikācijas struktūru uzdevumiem, tostarp revīzijas principiem un revīzijas metodēm (piemēram, par vienotas integrētas izlases izmantošanu). Tādēļ Regulas (ES) Nr. 908/2014 6. panta 4. punktā paredzēts, ka Komisija izstrādā

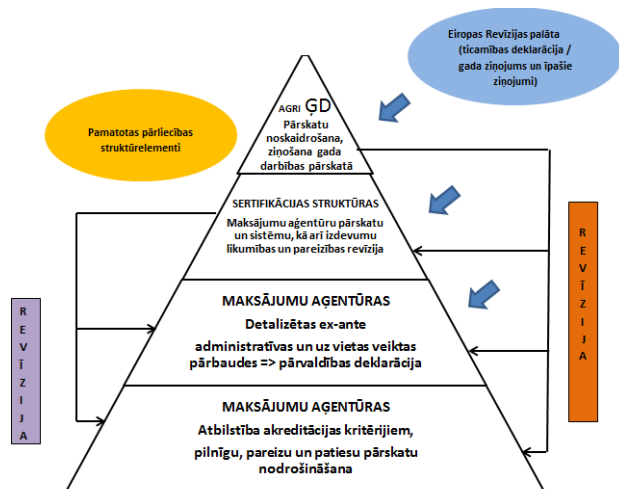
pamatnostādnes, lai sniegtu papildu skaidrojumus un norādījumus par veicamo sertifikācijas revīziju un noteiktu, kāds ir pietiekamais revīzijas pārlicības līmenis, kas jānodrošina revīzijas pārbaudē.

APSVĒRUMI

22. Komisija uzskata, ka KLP pārlicības iegūšanas modelis atbilst Palātas izklāstītajam vienotās revīzijas aprakstam un ir ļoti labs piemērs efektīvai kontroles sistēmai, kurā katrs līmenis pamatojas uz citu līmeņu nodrošināto pārlicību. Šim modelim ir stingri pamati, kas ietver akreditētas maksājumu aģentūras, kuras pārvalda finansiālās attiecības gan ar saņēmējiem, gan Komisiju, kā arī visaptverošus, sīki izstrādātus un precīzus noteikumus par izveidojamām pārvaldības un kontroles sistēmām (piemēram, zemes gabalu identifikācijas sistēmu — ZGIS). Salīdzinoši zemie Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) kļūdu īpatsvari un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) kļūdu īpatsvaru nepārtrauktā samazināšanās pēdējos četros gados apliecina šā modeļa efektivitāti.

23. Komisijas kopīgā atbilde par 23. un 24. punktu. Attiecībā uz KLP izdevumiem Komisija ir izveidojusi pārlicības iegūšanas modeli, kas integrē dažādus kontroles līmeņus. Turpmāk norādītajā kontroles piramidā redzams, kā pārlicība pamatojas uz darbu, kuru veic iepriekšējais līmenis, sākot no maksājumu aģentūru procedūrām un iekšējās kontroles sistēmā ietvertajiem kontroles mehānismiem, kā arī pārlicības, kas iegūta no maksājumu aģentūras iekšējās revīzijas dienesta. Komisijas modelī sertifikācijas struktūru darbs pamatojas uz maksājumu aģentūras iekšējās kontroles sistēmas pārbaudēm un paļaušanos uz tām, kā arī uz pašu veiktajām padziļinātajām pārbaudēm.

KLP vienotās revīzijas modelis

Komisija izmanto savu revīziju rezultātus par maksājumu aģentūrām, lai pielāgotu (papildinātu) maksājumu aģentūras paziņoto kļūdu īpatsvaru tam daudzumam (ar to daudzumu), kas atspoguļo to kļūdu līmeni, kuras maksājumu aģentūras nekonstatēja sākotnējo pārbaūžu laikā pirms maksājumu veikšanas. Koriģētie kļūdu īpatsvari tiek paziņoti katras maksājumu aģentūras līmenī AGRI ĢD gada darbības pārskatā un kopā ar pielāgotām atrunām un rīcības plāniem ir pamats AGRI ĢD ģenerāldirektora ticamības deklarācijai.

25. AGRI ĢD revīzijas stratēģijā 2014.–2020. gadam ir noteikta sertifikācijas struktūru jaunā loma saistībā ar atzinuma sniegšanu par likumību un pareizību kā iespēja panākt lielāku sinerģiju ar paša AGRI ĢD pārlicības iegūšanas darbu, kas izklāstīts gada darbības pārskatos. Vidējā termiņā un ilgtermiņā tas nozīmē AGRI ĢD revīziju pakāpenisku pārorientēšanu uz sertifikācijas struktūrām, nevis maksājumu aģentūrām. Tomēr, pirms varēs paļauties uz sertifikācijas struktūru paziņoto pārlicību par likumību un pareizību, to revīzijas darbs būs jāpārbauda. Mērķis ir aizvien vairāk paļauties uz to pārlicību, kuru var iegūt no sertifikācijas struktūru atzinuma par likumību un

pareizību, tiklīdz ir apstiprināts, ka šo struktūru darbs norit atbilstīgi standartam un uz to var paļauties.

27. Palātas 2. attēlā izklāstītais modelis ir tikai viens no daudzajiem iespējamajiem modeļiem. Komisija ir izraudzījusies integrētāku pieeju, kas veidota kā kontroles piramīda, kur visi kontroles līmeņi nodrošina vērtīgus pierādījumus par kļūdu daudzumu un avotu, tādējādi palielinot savu izmaksu lietderību. Skatīt Komisijas atbildi par 23. un 24. punktu.

28. Komisija atzinīgi vērtē Palātas ierosinājumus par to, kā sertifikācijas struktūru darbs varētu uzlabot tās pārlicību par ES izdevumu likumību un pareizību, un uzsver, ka tie, cik iespējams, jau ir īstenoti, t. i., ja sertifikācijas struktūru darbs ir uzskatīts par ticamu. Piemēram.

Pirmais ievilkums:

Komisija jau izmanto sertifikācijas struktūru darbu, lai koriģētu (papildinātu) *AGRI* ĢD gada darbības pārskatā paziņotos kļūdu īpatsvarus, kuri ir līdzīgi Palātas gada pārskatā paziņotajiem kļūdu īpatsvaram.

Otrais ievilkums:

ja kļūdas pārsniedz 50 000 EUR vai 2 % no izdevumiem, saistībā ar sertifikācijas struktūru darbu regulāri tiek sāktas atbilstīguma noskaidrošanas procedūras.

Trešais ievilkums:

lai noteiktu finanšu korekciju apmēru, Komisija, ja iespējams, izmanto ekstrapolētu kļūdu, ko aprēķinājusi sertifikācijas struktūra, pamatojoties uz revīzijas pārbaudēm, un statistiskas izlases.

Ceturtais ievilkums:

sertifikācijas struktūru apsvērumi var radīt pamatu pieprasīt kompetentajām iestādēm pārskatīt akreditācijas statusu un uzraudzīt korektīvo pasākumu īstenošanu.

30. Ja *AGRI* ĢD revidenti konstatē trūkumus maksājumu aģentūru kontroles sistēmā, tie aplēš riskam pakļauto summu, kuru maksājumu aģentūra nebija konstatējusi, un pievieno to kā papildinājumu maksājumu aģentūras paziņotajam kļūdu īpatsvaram. Iepriekšējos gada darbības pārskatos kā papildinājumus izmantoja arī sertifikācijas struktūru darba rezultātus par gada pārskatiem. Koriģētie kļūdu īpatsvari ir pamats *AGRI* ĢD ģenerāldirektora ticamības deklarācijai.

31. *AGRI* ĢD varēja tikai daļēji izmantot sertifikācijas struktūru atzinumus par 2015. gadu, jo daudzos gadījumos paveiktais darbs vēl nebija ticams.

32. Komisija apstiprina iemeslus, kāpēc pirmajā gadā, kad tika ieviesti jaunie atzinumi par likumību un pareizību, tā tikai ļoti ierobežoti varēja izmantot šos atzinumus, un atsauca uz *AGRI* ĢD 2015. gada darbības pārskatu kā uz papildinformācijas avotu par tādiem galvenajiem iemesliem kā vēlā iecelšana, uz vietas veikto atkārtoto pārbaužu vēlāis termiņš, pieredzes trūkums utt.

Komisija uzskata, ka, lai gan 2015. finanšu gada pamatnostādnes var uzlabot, ja tās pareizi piemēro, tās jau to pašreizējā formā ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par likumību un pareizību saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem.

33. KLP pārlicības iegūšanas modelis (sk. kontroles piramīdas attēlu atbildē par 23. un 24. punktu) pamatojas uz maksājumu aģentūru kontroles rezultātiem. *AGRI* ĢD revīzijas stratēģijā skaidri izklāstīts, ka *AGRI* ĢD galīgais mērķis ir iegūt nepieciešamo pārlicību no sertifikācijas struktūru revīzijas darba. Komisija uzskata, ka šo pārlicību var iegūt, ja sertifikācijas struktūru darbs ir atzīts par ticamu un to atzinumi pamatojas uz iepriekšējā līmeņa veikto darbu (t. i., uz maksājumu aģentūras procedūrām un pārbaudēm). Ja uz sertifikācijas struktūru darbu nevar paļauties, *AGRI* ĢD turpina iegūt neatkarīgu pārlicību par izdevumu likumību un pareizību no savām revīzijām.

34. Vienotas revīzijas modelī sertifikācijas struktūras revidentiem būtu jāziņo par izlasē iekļautajās maksājumu aģentūras pārbaudēs (ne)konstatētajām kļūdām. Maksājumu aģentūras katru gadu saņem miljoniem atbalsta pieteikumu, un pilnīgi visi tiek pārbaudīti administratīvā kārtā. Turklāt maksājumu aģentūras veic pārbaudes uz vietas pirms maksājuma atļaušanas. Vairumam shēmu uz vietas veikto pārbaūžu daudzuma norma ir 5 %, tomēr dažām tā ir 30 % vai pat 100 %. Ja pēc sākotnējo kontroles pasākumu pārbaudēm sertifikācijas struktūra uzskata, ka maksājumu aģentūras procedūras nerada pārliecību par likumību un pareizību, tā sniedz atzinumu ar iebildēm, kas ietekmē arī maksājumu aģentūras norādīto kļūdu īpatsvaru.

35. Komisijas pamatnostādnes ir izstrādātas, lai integrētu sertifikācijas struktūru darbu KLP kontroles piramīdā, saskaņā ar ES noteikumiem ņemot vērā vienotas revīzijas pieeju un nodrošinot, ka dalībvalstis var pamatoties uz jau izstrādātām metodēm un sistēmām un turpināt tās pilnveidot.

Pirmais ievilkums:

skatīt Komisijas atbildes par 48.–58. punktu un 6. ieteikumu.

Otrais ievilkums:

skatīt Komisijas atbildes par 62.–67. punktu un 5. ieteikumu.

Trešais ievilkums:

skatīt Komisijas atbildes par 68.–71. punktu un 5. ieteikumu.

Ceturtais ievilkums:

skatīt Komisijas atbildes par 72.–78. punktu un 6. ieteikumu.

Piektais ievilkums:

skatīt Komisijas atbildes par 79.–85. punktu un 2. ieteikumu.

36. Komisija uzskata, ka saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem atzinumu struktūra atspoguļos dažādas pārvaldības un kontroles sistēmas.

Ir divi atšķirīgi lauksaimniecības fondi — ELGF un ELFLA —, par kuriem sertifikācijas struktūrām jāsniedz revīzijas atzinumi. Savukārt abi šie fondi iedalās IAKS¹ un ar IAKS nesaistītos izdevumos atkarībā no fonda shēmu/pasākumu pārvaldības un administrēšanas. IAKS shēmas/pasākumus apstrādā, izmantojot sistēmu ar automatizētu salīdzināšanas funkciju, un šī sistēma uzrauga visu ciklu, sākot no pieprasījuma saņemšanas līdz maksājuma veikšanai. Savukārt ar IAKS nesaistītus pasākumus nepārvalda vienā sistēmā. Turklāt atšķiras IAKS un ar IAKS nesaistītu pasākumu kontroles termiņi. Šīs būtiskās atšķirības shēmu/pasākumu struktūrā liedz sertifikācijas struktūrām pārbaudīt visus pasākumus kopā vienā fondā. Lai nodrošinātu atbilstību starptautiski atzītiem revīzijas standartiem (piemēram, ISA 315 “*Būtiski nepatiesa paziņojuma riska konstatēšana un novērtēšana, izprotot struktūru un tās darbības vidi*”), sertifikācijas struktūrai vispirms jāsaprot darbības vide, jākonstatē riski un jāpielāgo atbilstošas revīzijas procedūras šo risku segšanai. Lai varētu sniegt pamatotu atzinumu par likumību un pareizību fondu līmenī, sertifikācijas struktūrām būtu jāizvērtē ar IAKS saistītu un nesaistītu pasākumu riski atsevišķi un jāizstrādā dažādas revīzijas procedūras šo risku segšanai. Tādējādi revīzijas stratēģijas pamatnostādnes, kuras sertifikācijas struktūras ir aicinātas izmantot, ir saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem. Turklāt šī pieeja veicina konkrēta mērķa sasniegšanu saistībā ar atzinumu par likumību un pareizību, t. i., lai galu galā un vajadzības gadījumā tiktu pieņemti atbilstoši pārvaldības lēmumi.

¹ Integrēta administrācijas un kontroles sistēma.

37. Skatīt Komisijas atbildes par 37.–84. punktu.

Komisijas kopīgā atbilde par 41.–44. punktu

Lai nodrošinātu iepriekšējo pamatnostādņu pēctecību un ļautu sertifikācijas struktūrām pamatoties uz pieredzi, kas daudzu gadu laikā gūta darbā, veicot pārskatu ikgada finansiālo noskaidrošanu, 2015. finanšu gada pamatnostādņēs netika būtiski mainīts veids, kā izmantot akreditācijas matricu, lai sniegtu atzinumu par to, vai maksājuma aģentūru iekšējās kontroles sistēmas darbojas pienācīgi. Akreditācijas matrica pamatojas uz Regulas (ES) Nr. 907/2014 I pielikumā noteiktajiem akreditācijas kritērijiem. Šie akreditācijas kritēriji ir aizgūti no Tredveja komisijas organizāciju atbalsta komitejas (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission — COSO*) modeļa, kas atzīts par galveno regulējumu iekšējās kontroles izstrādes, ieviešanas, izpildes un efektivitātes novērtēšanas jomā.

Minēto 2015. gada pamatnostādņu pamatā bija integrēta pieeja un izlases izveide saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. panta 2. punkta b) apakšpunktu, atbilstīgi kuram pārbaude, kļūdu novērtēšana un ziņošana par kļūdām saistībā ar likumību un pareizību tiek kombinēta ar pasākumiem, kas attiecas uz gada pārskatiem. Šajā kontekstā par atbilstošu tika uzskatīta visas akreditācijas matricas izmantošana.

Neskarot iepriekš minēto, Komisija piekrīt Palātai, ka, lai gan akreditācijas kritēriji nodrošina stingru pamatu maksājumu aģentūru vispārējā kontroles regulējuma izvērtēšanai (kas revīzijas standartos minēta kā vienības līmeņa kontrole), iekšējās kontroles sistēmas izvērtējums attiecībā uz likumību un pareizību, no vienas puses, un attiecībā uz gada pārskatiem², no otras puses, ir jānodala.

Pieeja skaidri nodalīt tos procesus/procedūras, kas saistīti ar likumību un pareizību, no tiem, kas saistīti ar gada pārskatiem, ir ņemta vērā jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs, kuras tika pabeigtas 2017. gada janvārī. Tas attiecas arī uz grozījumiem, kas skar veidu, kādā tiek novērtēta iekšējās kontroles sistēma saistībā ar gada pārskatiem un saistībā ar likumību un pareizību.

45. Komisija piekrīt Palātas apsvērumiem. Vairākām dalībvalstīm nosūtītajās vēstulēs saistībā ar 2015. gada finansiālās noskaidrošanas procedūru Komisija puda līdzīgus apsvērumus.

Turklāt Komisija iesaka sertifikācijas struktūrām aplūkot rīcības plānus, kuru mērķis ir risināt zināmas nepilnības. Šī saikne tika apspriesta ekspertu grupas 2016. gada jūnija sanāksmē.

Tomēr šis punkts ir uzsvērts arī jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs.

Jebkurā gadījumā tas ir arī jāaplūko, ņemot vērā to, ka šis ir pirmais gads, kad sertifikācijas struktūras veic jauno darbu saistībā ar likumību un pareizību.

1. izcēlums. Gadījumi, kuros akreditācijas matrica nedeva ticamus rezultātus likumības un pareizības aspektā

Skatiet Komisijas atbildi par 45. punktu.

Tāda nepilnība kā tā, kas konstatēta Bavārijā, ir paredzēta 2015. gada pamatnostādņu 6.5. iedaļā. Ja sertifikācijas struktūra konstatētu, ka padziļinātās pārbaudes rezultāti nesakrīt ar iepriekšējo iekšējās kontroles sistēmas (IKS) novērtējumu, tad izlase būtu jāpaplašina, lai aptvertu iekšējās kontroles sistēmas reālo situāciju.

46. Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ir izstrādājusi visaptverošus un detalizētus galveno un papildu kontroles mehānismu sarakstus attiecībā uz katru KLP 2014.–2020. gada pasākumu veidu. Tie ir jāizmanto katrā kontroles līmenī.

² Maksājumu, ieņēmumu, avansu, vērtspapīru darījumu izpilde, parādu pārvaldība.

47. Akreditācijas kritērijiem būtu jāaptver maksājumu aģentūras vispārējā struktūra un darbība (t. i., vienības līmeņa kontrole), kā arī cita starpā ieviesto procesu un procedūru piemērotība.

Vērtējot administratīvo un uz vietas noritošo procesu (pieprasījumu apstiprināšanu) saistībā ar kādu konkrētu datu kopu, sertifikācijas struktūras novērtējumam būtu jāpamatojas uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem. Sertifikācijas struktūras izmanto galvenos un papildu kontroles mehānismus arī tad, ja tās novērtē izdevumu likumību un pareizību (veicot atbilstības pārbaudes un padziļinātas pārbaudes).

Tomēr jaunajās pamatnostādnēs ir skaidri paredzēts, ka sertifikācijas struktūrām, pamatojoties uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem, jānovērtē pieprasījumu apstiprināšanas process un procedūras (tostarp administratīvās un uz vietas veiktās pārbaudes).

49. Padziļināto pārbažu darba iedalīšana divās izlasēs izrietēja no vajadzības nodrošināt dalībvalstīm zināmu pēctecību saistībā ar tām sertifikācijas struktūru pamatnostādnēm, kas bija piemērojamas līdz 2015. gadam, un tām, kas piemērojamas no 2015. gada. Šajā sakarā tika ņemta vērā arī Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā iespēja vajadzības gadījumā izmantot vienotu integrētu izlasi.

Tomēr pirmajā īstenošanas gadā gūtā pieredze parādīja, ka šī pieeja ir jāpārskata un ka revīzijas darbs un atzinums par likumību un pareizību ir skaidri nošķirami no atzinuma par pārskatiem, vajadzības gadījumā — kā arī lai novērstu nevajadzīgu administratīvo slogu — saglabājot iespēju izmantot divu veidu izlases.

51. Attiecībā uz 1. izlasi, kas izveidota no darījumiem, kurus maksājumu aģentūras pārbaudīja uz vietas, pamatnostādnēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūrām atkārtoti jāpārbauda visas maksājumu aģentūru veiktās pārbaudes, t. i., sertifikācijas struktūrām regulāri jāatkārto pārbaudes uz vietas. Šāda pieeja ļauj sertifikācijas struktūrām, pirmkārt, sniegt atzinumu par kontroles sistēmu un, otrkārt, aprēķināt neatbilstību īpatsvaru (*IRR*), kas atspoguļo atšķirību, kuru tās konstatē starp atkārtoto pārbažu un maksājumu aģentūru sākotnējo pārbažu rezultātiem.

52. Pamatojoties uz iekšējās kontroles sistēmas novērtējumu, sertifikācijas struktūrām būtu jānosaka padziļinātās pārbaudes līmenis (gan 1. izlasei, gan 2. izlasei). Tādējādi tā ir sertifikācijas struktūras prerogatīva paaugstināt padziļinātās pārbaudes līmeni risku segšanai. Palātas iesniegtajā 3. tabulā norādīts, ka atsevišķas sertifikācijas struktūras, lai novērstu būtiskus riskus konkrētajā datu kopā, nolēma paplašināt padziļinātās pārbaudes izlases, paredzot vairāk nekā 30 obligātos darījumus.

55. Lauksaimniecības realitātes mainīguma dēļ sertifikācijas struktūrām ir pienākums veidot pieprasījumu izlasi IAKS datu kopām. Tādējādi, lai varētu atkārtoti pārbaudīt visus atbilstības elementus, ir svarīgi, ka sertifikācijas struktūra dodas un veic pārbaudi uz vietas neilgi pēc maksājumu aģentūras. Ja atkārtota pārbaude tiek veikta vēl, pastāv milzīgs risks, ka netiks pārbaudīti visi atbilstības elementi vai ka būs pilnīgi mainījusies realitāte, izraisot to, ka atkārtotā pārbaude nav efektīva un atzinums nav ticams.

56. Ņemot vērā lauksaimniecības realitāti, pastāv reāls risks saistībā ar sākotnējo pārbažu uz vietas un to atkārtoto pārbažu termiņu.

Pamatnostādnēs šis risks ir ņemts vērā, un Komisija vairākkārt aicinājusi sertifikācijas struktūras pienācīgi plānot atkārtotās pārbaudes, ņemot vērā laika ierobežojumus, kas izriet no šo atkārtoto pārbažu rakstura.

Kā norādīts *AGRI* ĢD 2015. gada darbības pārskatā, nepiemērots termiņš pārbažu atkārtošanai diemžēl bija viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ Komisija nevarēja paļauties uz vairākiem sertifikācijas struktūru atziniem par 2015. gada izdevumiem.

3. izcēlums. Sertifikācijas struktūru kavēšanās atkārtot 1. izlases IAKS pārbaudes uz vietas attiecībā uz 2014. pieprasījumu gadu (2015. finanšu gads)

Kavējumi saistībā ar sertifikācijas struktūru izraudzīšanos un kontroles pasākumu atkārtotu pārbaudi 2014. pieprasījumu gadā (2015. finanšu gadā) bija galvenie iemesli, kādēļ Komisija nevarēja paļauties uz sertifikācijas struktūru atzinumiem par likumību un pareizību, sagatavojot 2015. gada darbības pārskatu.

Jau to savu 17 revīziju laikā, kuras veiktas 2015. gadā, Komisija vairākkārt ir konstatējusi būtisku kavēšanos saistībā ar pārbaužu atkārtošānu. Komisija 2015. gada 9. novembrī ir izdevusi dalībvalstīm paziņojumu, kurā paskaidrots, ka attiecībā uz n finanšu gadu atkārtotas pārbaudes uz vietas būtu jāsarīko n-1. gada vasarā.

57. Saskaņā ar 2015. finanšu gada pamatnostādņēm sertifikācijas struktūrai atkārtotas pārbaudes izlase ir jāveido, izmantojot to darījumu sarakstu, kas nejausi izraudzīti maksājumu aģentūras uz vietas veiktajai pārbaudei. Tādējādi sertifikācijas struktūras izlase un faktiskā atkārtotā pārbaude parasti būtu jāveic, pirms maksājumu aģentūra sāk maksājumu apstrādi. Tādēļ ir gandrīz neiespējami, ka sertifikācijas struktūra neizraudzīsies vienību, jo maksājumu aģentūra ir iekavējusi maksājumu.

4. izcēlums. Darījumu izslēgšana no IAKS 1. izlases gadījumos, kad maksājumu aģentūra maksājumu veikusi tikai pēc tam, kad sertifikācijas struktūra ir pabeigusi revīzijas darbu

Sertifikācijas struktūru darbs saistībā ar likumību un pareizību ir trejāds:

- atzinuma sniegšana par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti;
- atzinuma sniegšana par izdevumu likumību un pareizību;
- atzinuma sniegšana par pārvaldības ticamības deklarācijā izteiktajiem apgalvojumiem (t. i., maksājumu aģentūras paziņotajiem kontroles rezultātiem).

Saskaņā ar pamatnostādņēm sertifikācijas struktūrai tomēr būtu jāizmanto šie pieci darījumi, novērtējot pārvaldības ticamības deklarācijā izteiktos apgalvojumus, kā arī iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti. Taču Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. pantā paredzēts atzinums par izdevumu likumību un pareizību. Tādējādi sertifikācijas struktūra nevar sniegt atzinumu par neveiktiem maksājumiem. Šajā gadījumā, lai atbilstu attiecīgajā finanšu gadā sākotnēji noteiktajam izlases lielumam, būtu jāpārbauda papildu vienība. Lai paredzētu šādus notikumus, sertifikācijas struktūrām ieteicams jau iepriekš izraudzīties vairākas vienības papildus pamatnostādņēs paredzētajām 30 obligātajām vienībām.

Sertifikācijas struktūrai būtu jāizvērtē šo pārbaužu rezultāts attiecībā uz atzinumu par izdevumu likumību un pareizību saistībā ar to finanšu gadu, kurā par šo darījumu tiks maksāts. Šīs pārbaudes būtu jāņem vērā neatkarīgi no jebkādam korekcijām, ko maksājumu aģentūra varētu veikt pirms maksājuma veikšanas.

58. Ar Regulas (ES) Nr. 908/2014 7. pantu sertifikācijas struktūrām ir atļauts pievienoties otrā līmeņa pārbaudēm uz vietas. Pievienoties pirmā līmeņa pārbaudēm var tikai tad, ja tiek veikta pārbaude, ko nevarētu atkārtot vēlākā laika posmā (piemēram, pārbaudot ELGF pasākumus, kas nav saistīti ar IAKS un kas ietver darbības saistībā ar destilāciju, uzglabāšanu vai izņemšanas operācijām). Pārbaužu atkārtošānu pamatā ir ideja, ka maksājumu aģentūrai būtu jāveic pārbaude, lai pēc tam sertifikācijas struktūra varētu to atkārtoti pārbaudīt.

Neatkarīgi no iepriekš minētā pamatnostādņēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūrām jāveic savi uzdevumi, pamatojoties uz profesionāliem revīzijas standartiem un neapdraudot padziļinātās pārbaudes rezultātus. Tādējādi sertifikācijas struktūrai nekādā gadījumā nebūtu jādara zināma sava izlase, pirms maksājumu aģentūra ir veikusi savas pārbaudes. Nepilnība, ko Palāta aprakstījusi 5. izcēlumā, apstiprina, ka sertifikācijas struktūrām būtu jāievēro pamatnostādnes, lai novērstu neatbilstošu revīzijas praksi.

5. izcēlums. Pārbaužu atkārtošana Itālijā bija pakļauta riskam, jo sertifikācijas struktūra jau iepriekš bija izpaudusi maksājumu aģentūrai to, kurus atbalsta saņēmējus tā pārbaudīs

Sertifikācijas struktūras ieviešis aizsardzības mehānismus attiecībā uz izlašu neatklāšanu maksājumu aģentūrām, pirms maksājumu aģentūras nav beigušas pārbaudes un attiecīgi informējušas sertifikācijas struktūras.

61. Starp pārbaudēm, ko maksājumu aģentūra veic attiecīgā gadā, un finanšu gada maksājumu datu kopām, kas nav saistītas ar IAKS, pastāv neatbilstības. Tomēr, tā kā vairumam ar IAKS nesaistītu pasākumu nav paredzēti laika ierobežojumi, sertifikācijas struktūra varētu pārbaudīt papildu darījumus, ja par atsevišķiem jau pārbaudītiem darījumiem nebija samaksāts gada laikā. Darījumus, par kuriem nav samaksāts, joprojām varētu izmantot, lai apstiprinātu vai neapstiprinātu pārvaldības ticamības deklarāciju un kontroles rezultātus.

62. Saistībā ar KLP, kur maksājumu aģentūrām jāievieš juridiski saistoša un efektīva pārvaldības un kontroles sistēma, revidenti daudzos gadījumos, kad viņiem ir pietiekama pārlicība, ka maksājumu aģentūras pārvaldības un kontroles sistēma ir izstrādāta un ieviesta saskaņā ar ES tiesību aktiem, var savākt pietiekamus un piemērotus pierādījumus, atkārtoti veicot maksājumu aģentūras pārbaudes.

Komisijas kopīgā atbilde par 64. un 65. punktu

Attiecībā uz 1. izlasi, kas tiek izmantota, lai noteiktu neatbilstību īpatsvaru, pamatnostādnēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūrām atkārtoti jāpārbauda gan administratīvās, gan uz vietas veiktās sākotnējās pārbaudes. Attiecībā uz 2. izlasi, kas tiek izmantota, lai noteiktu kļūdu īpatsvaru, Komisijas pamatnostādnēs nav paredzētas pārbaudes uz vietas. Proporcija starp abām izlasēm jānosaka sertifikācijas struktūrām, pamatojoties uz savu profesionālo spriedumu.

66. Komisija uzskata, ka administratīvo pārbaužu atkārtošana ir pietiekams un piemērots revīzijas pierādījums. Tajā ietverta maksājumu aģentūras personāla aptauja par veiktajām pārbaudēm, atbalsta pieteikuma un apliecinājošo dokumentu pārbaudes, kā arī reģistru un ZGIS pārbaudes saistībā ar IAKS shēmām. Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, administratīvās pārbaudes un to atkārtota pārbaude ietver arī apmeklējumus uz vietas (uzskaites pārbaudes), piemēram, lai pārbaudītu, vai pastāv ieguldījumu projektu ietvaros uzbūvētie vai iegādātie fiziskie aktīvi.

Revīzijas procedūru izstrāde, lai savāktu pietiekamus un piemērotus revīzijas pierādījumus, ir atkarīga no sertifikācijas struktūras profesionālā sprieduma. 2015. finanšu gada 2. pamatnostādņu 6.1. iedaļā norādīts: “*Operatīvo darījumu informācijas pārbaude cita starpā ietver (...). Tie attiecas ne tikai uz dokumentārām pārbaudēm, bet arī uz uzskaites pārbaudi un izziņas darbu.*”

67. Attiecībā uz IAKS izdevumu likumības un pareizības pārbaudi sertifikācijas struktūrām jāizraugās izlase no maksājumu aģentūru uz vietas pārbaudītas datu kopas un jāatkārto visas — gan administratīvās, gan uz vietas veiktās — sākotnējās pārbaudes.

Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, būtu jānorāda, ka vairums kļūdu (saņēmēju/pasākumu/projektu/izdevumu neatbilstība, kā arī neatbilstība publisko iepirkumu noteikumiem) konstatētas administratīvās pārbaudes līmenī un ka apmēram divas trešdaļas kļūdu radušās no pieejamās informācijas nepietiekamas izmantošanas vai valsts iestāžu kļūdām. Būtu arī jānorāda, ka visās administratīvajās pārbaudēs (kuras atkārtoti veic sertifikācijas struktūras) attiecībā uz ieguldījumu operācijām jāietver apmeklējumi uz vietas, lai pārbaudītu šo ieguldījumu īstenošanu, izņemot gadījumus, ja maksājumu aģentūra pamato, ka konkrētā operācija ir neliela, nav riskanta vai ir iekļauta uz vietas pārbaudāmā izlasē.

Turklāt ņemot vērā vajadzību sniegt norādījumus sertifikācijas struktūrām par to, kā panākt pareizo līdzsvaru starp izmaksām un ieguvumiem, Komisijas 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts,

ka sertifikācijas struktūru rīcībā jābūt statistiski reprezentatīvām izlasēm uz vietas veikto IAKS pārbažu atkārtošanai. Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, ir paredzēts atkārtot vismaz 30 uz vietas veiktas pārbaudes. Šo atkārtoto pārbažu rezultāti tiks ekstrapolēti uz visu datu kopu.

69. Komisija uzskata, ka atbilstīgi KLP integrētā pārvaldības un kontroles sistēma, ar ko novērtē maksājumu aģentūras pārbaudes attiecībā uz likumību un pareizību un pēc tam, izmantojot darījumu izlasi, apstiprina, ka maksājumu aģentūra ir efektīvi īstenojusi sākotnējās pārbaudes procedūras, ir pietiekama, lai sniegtu pārliecību par izdevumu likumību un pareizību.

71. Komisija uzskata, ka KLP ietvaros kontroles sistēmu pārbaude un maksājumu aģentūru sākotnējo pārbažu atkārtošana parasti ļauj iegūt pietiekamus un piemērotus pierādījumus un sniegt pamatotas pārliecības atzinumu par KLP izdevumiem.

Turklāt Komisijas pamatnostādnēs sertifikācijas struktūrām nav liegts veikt jebkādu revīzijas darbu, kuru tās uzskatītu par piemērotu. Tas ir sertifikācijas struktūru uzdevums noteikt, vai pārbažu atkārtošana ir pietiekama. Atkārtotajās administratīvajās pārbaudēs var izmantot arī izziņas darbu un uzskaites pārbaudi. Sal. ar Komisijas atbildi par 66. punktu.

74. Pašreizējās pamatnostādnēs izmantota integrētā pieeja, tādēļ sertifikācijas struktūrām bija jāaprēķina divi kļūdu īpatsvari attiecībā uz likumību un pareizību. Tomēr šī pieeja ir pārskatīta, sākot no 2018. finanšu gada.

Jaunajās pamatnostādnēs, kas piemērojamas no 2018. finanšu gada un kas tika iesniegtas 2017. gada janvārī, atbilstības un finansiālās noskaidrošanas procedūras ir skaidri nodalītas. Tādēļ sertifikācijas struktūrām ir jāaprēķina divi atsevišķi kļūdu īpatsvari — viens kļūdu īpatsvars (*ERR*)³, kas ietver kļūdas tikai no gada pārskatu pārbaudēm, un viens neatbilstību īpatsvars (*IRR*)⁴, kas ietver visas likumības un pareizības kļūdas. Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs Komisija jau ir paredzējusi, ka *IRR* tiks izmantots gan revīzijas atzinuma sagatavošanai par likumību un pareizību, gan pārvaldības ticamības deklarācijā izteikto apgalvojumu apstiprināšanai (vai neapstiprināšanai).

Komisijas kopīgā atbilde par 75. un 76. punktu

Ja ir pietiekami pierādījumi, ka sertifikācijas struktūras ir strādājušas saskaņā ar pamatnostādnēm, Komisija izmanto sertifikācijas struktūru aplēsto *IRR*, lai novērtētu papildu kļūdu īpatsvaru, kas katras maksājumu aģentūras līmenī aprēķināts, pamatojoties uz dalībvalstu paziņoto kontroles statistiku. Turklāt šo papildinājumu līmeņa novērtēšanai tika ņemts vērā *ERR*.

77. Saskaņā ar jaunajām 2018. finanšu gada pamatnostādnēm *ERR* ietver kļūdas tikai no gada pārskatu pārbaudēm un tiks izmantots tikai maksājumu aģentūru pārskatu ticamības novērtēšanai.

78. Komisija vērš uzmanību uz tiesību aktos paredzēto integrētas izlases izveidi un apstiprina, ka tā nošķir finansiālās un atbilstīguma noskaidrošanas procedūras. Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs tas paskaidrots sīkāk, izdalot kļūdu īpatsvaru attiecībā uz likumību un pareizību un otru kļūdu īpatsvaru attiecībā uz gada pārskatu ticamību.

Komisijas kopīgā atbilde par 79.–84. punktu

Kā norādīts *AGRI* ĢD gada darbības pārskata IV pielikumā “Būtiskuma kritēriji”, Komisija izmanto dalībvalstu paziņoto kontroles statistiku, lai aprēķinātu “atlikušo paziņoto kļūdu īpatsvaru”, ekstrapolējot uz visu datu kopu tās kļūdas, ko maksājumu aģentūras konstatējušas datu kopā, kura

³ *ERR* — kļūdu īpatsvars, ko izmanto, lai aplēstu nepatieso informāciju revidētajā izlasē un datu kopā, un kam ir finansiāla ietekme uz pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu.

⁴ *IRR* — neatbilstību īpatsvars, ar ko aplēš iespējamo finansiālo ietekmi saistībā ar nepilnībām attiecināmības pārbaudēs.

gadījumizlasē izraudzīta pārbaudēm uz vietas. Šis atlikušo paziņoto kļūdu īpatsvars nav pilnīgs, jo tajā nav ņemts vērā risks, ka maksājumu aģentūru veikto pārbaūžu trūkumi varētu radīt kļūdas, kas nav konstatētas un paziņotas.

Tāpēc otrajā posmā *AGRI* ĢD apkopo visu pieejamo informāciju, kas varētu atklāt trūkumus pirmā līmeņa pārbaudēs, tostarp savu revīziju rezultātus, Revīzijas palātas revīziju rezultātus vai citus ticamus pierādījumu avotus. *AGRI* ĢD revidenti analizē šo informāciju, ņemot vērā Komisijas pamatnostādnes par finanšu korekciju aprēķināšanu (dokuments C(2015) 3675 *final*) un savu profesionālo spriedumu, un pielāgo atlikušo paziņoto kļūdu īpatsvaru papildinājumam, ar ko aplēs maksājumu aģentūru nekonstatēto kļūdu īpatsvaru. Komisija izmanto koriģēto kļūdu īpatsvaru, lai aplēstu riskam pakļautās summas un analizētu atrunu nepieciešamību.

Sākot no 2015. gada, sertifikācijas struktūru atzinumi par izdevumu likumību un pareizību potenciāli veido vēl vienu revīzijas pierādījumu avotu Komisijai. Jo īpaši Komisija var izmantot *IRR* kā ticamu papildinājuma aplēsi kļūdu īpatsvara koriģēšanai attiecībā uz katras maksājumu aģentūras izdevumiem. Turklāt šo papildinājumu novērtēšanai tika ņemts vērā *ERR*. Tomēr 2015. gadā atzinumi bieži vien vēl nebija pietiekami ticami, lai Komisija tos izmantotu pilnā apmērā.

Komisija uzskata, ka *IRR* izmantošana, lai nostiprinātu tās pārliecību par KLP izdevumu likumību un pareizību, ir lietderīga un ka *IRR* izmantošana kļūdu īpatsvara koriģēšanai — ja tā tiek veikta saskaņā ar pamatnostādņēm — neliek nepietiekami novērtēt kopējo kļūdu līmeni.

85. Komisija ir informēta par šiem potenciālajiem riskiem, ka sertifikācijas struktūru atzinums par likumību un pareizību varētu nebūt ticams, un uzskata, ka tie ir ņemti vērā tās pamatnostādņēs. Komisija turpinās cieši uzraudzīt, vai sertifikācijas struktūras ņem vērā pamatnostādnes, revīzijas standartus un savu profesionālo spriedumu, kā arī saskaņā ar vajadzīgo kvalifikāciju izdarīs secinājumus par likumību un pareizību.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Komisijas kopīgā atbilde par 89. un 90. punktu

No 2015. finanšu gada KLP izdevumu kontroles piramīda, kas jau atbilst Palātas 22. punktā izklāstītajai vienotas revīzijas pieejai, ir papildināta, integrējot sertifikācijas struktūras starp maksājumu aģentūru un Komisijas līmeņiem un tādējādi stiprinot KLP pārliecības iegūšanas modeli. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 908/2014 6. panta 4. punktu Komisija ir izstrādājusi pamatnostādnes, lai sniegtu papildu skaidrojumus un norādījumus par veicamo sertifikācijas revīziju un noteiktu, kāds ir pietiekamais revīzijas pārliecības līmenis, kas jānodrošina revīzijas pārbaudē. Komisija uzskata, ka, lai gan 2015. finanšu gada pamatnostādnes var uzlabot, ja tās pareizi piemēro, tās jau to pašreizējā formā ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par likumību un pareizību saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem.

Pamatojoties uz pirmajā īstenošanas gadā gūto pieredzi, Komisija ir izstrādājusi jaunas, uzlabotas pamatnostādnes, kas piemērojamas, sākot no 2018. finanšu gada.

92. Komisija ir apmierināta ar KLP pārliecības iegūšanas modeli, kas palīdz kontrolēt kļūdu īpatsvaru, saglabājot to salīdzinoši zemā līmenī. Vispārējais kļūdu īpatsvars attiecībā uz dabas resursiem (kur uz KLP attiecas 98 % izdevumu), kuru Palāta konstatējusi par 2015. finanšu gadu, bija 2,9 %. Attiecībā uz ELGF, no kura katru gadu piešķir maksājumus gandrīz astoņiem miljoniem saņēmēju, *AGRI* ĢD lēš, ka pēdējos divos gados kļūdu īpatsvars nav pārsniedzis būtiskuma sliekšni, savukārt Palātas iespējamākais kļūdu īpatsvars (*most likely error* — *MLE*) stabili saglabājās 2,2 % līmenī. Attiecībā uz ELFLA pēdējos četros gados Komisijas noteiktais kļūdu līmenis ir nemitīgi samazinājies.

Šādi rezultāti nebūtu sasniedzami bez stabilas KLP — jo īpaši IAKS — pārvaldības un kontroles sistēmas un kontroles piramīdas, kur pārliecība pamatojas uz iepriekšējo līmeņu veikto darbu un kur

sertifikācijas struktūru darbs sākas no maksājumu aģentūru kontroles rezultātiem. Šajā sakarā sertifikācijas struktūrām ir jāapstiprina maksājumu aģentūru veikto pārbažu rezultāti, bet tad, ja tie netiek apstiprināti, jānosaka neatbilstību īpatsvars un jāsniedz atzinums ar iebildēm. Tomēr *AGRI ĢD* varēja tikai daļēji izmantot sertifikācijas struktūru atzinumus par 2015. gadu, jo daudzos gadījumos paveiktais darbs vēl nebija ticams.

Ja uz sertifikācijas struktūru darbu nevar paļauties, *AGRI ĢD* turpina iegūt neatkarīgu pārlicēbu par izdevumu likumību un pareizību no savām revīzijām un vajadzības gadījumā izmanto tās kā pamatu maksājumu aģentūru paziņoto kļūdu īpatsvaru papildinājumiem. Iegūtie koriģētie kļūdu īpatsvari saglabājās relatīvi zemi (sal. 1. tabulu un iepriekšējo tabulu).

Ja Komisija var paļauties uz sertifikācijas struktūru darbu, sertifikācijas struktūru noteikto neatbilstību var pievienot maksājumu aģentūru paziņotajam kļūdu īpatsvaram, lai aprēķinātu ticamu kļūdu īpatsvaru, kas atspoguļo pārlicēbas līmeni par KLP izdevumu likumību un pareizību.

Skatīt arī Komisijas atbildi par 1. ieteikumu.

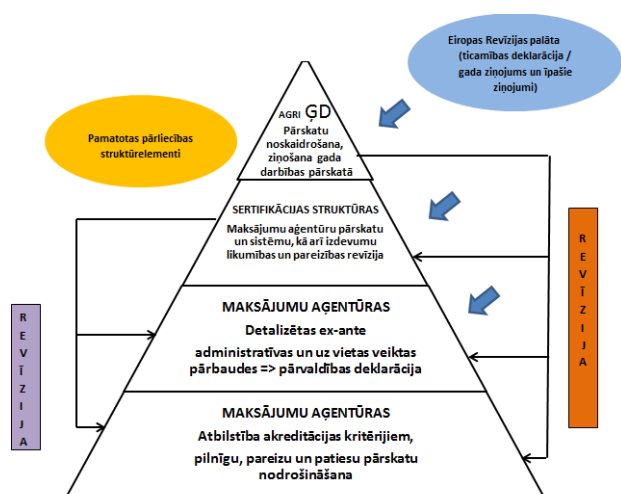
1. ieteikums. Pārlicēbas iegūšana no sertifikācijas struktūru darba saistībā ar likumību un pareizību

Komisija daļēji piekrīt šim ieteikumam.

Komisija nepiekrīt ieteikumam, ka sertifikācijas struktūru atzinuma izmantošana pārlicēbas iegūšanai būtu iespējama tikai tad, ja darbu veiktu saskaņā ar 2.–7. ieteikumu, un nebūtu iespējama, ja darbu veiktu tā, kā **noteikts** pamatnostādņēs, kas piemērojamas, sākot no 2015. finanšu gada. Komisija uzskata, ka, lai gan 2015. finanšu gada pamatnostādnes var uzlabot, ja tās pareizi piemēro, tās jau to pašreizējā formā ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumu par likumību un pareizību saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem.

Komisija piekrīt ieteikumam, ka tad, ja sertifikācijas struktūras revīzijas darbu veic saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem un pamatnostādņēm, to atzinums ir svarīgs un vērtīgs papildu struktūrelements, kam vajadzētu būt Komisijas pārlicēbas galvenajam elementam. Tas ir saskaņā ar *AGRI ĢD* revīzijas stratēģiju un turpmāk norādīto KLP vienotās revīzijas/kontroles piramīdu.

KLP vienotās revīzijas modelis

93. Akreditācijas kritērijiem būtu jāaptver maksājumu aģentūras vispārējā struktūra un darbība (t. i., vienības līmeņa kontrole), kā arī cita starpā ieviesto procesu un procedūru piemērotība. Tomēr, vērtējot administratīvo un uz vietas norītošo procesu (pieprasījumu apstiprināšanu) saistībā ar kādu konkrētu datu kopu, sertifikācijas struktūras novērtējumam būtu jāpamatojas uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem. Tādējādi papildus vispārējiem akreditācijas kritērijiem būtu

jāizmanto galvenie un papildu kontroles mehānismi, kas nosaka pārbaudes konkrētai datu kopai (vai shēmai/pasākumam). Sertifikācijas struktūras izmanto galvenos un papildu kontroles mehānismus arī tad, ja tās novērtē izdevumu likumību un pareizību (veicot atbilstības pārbaudes un padziļinātas pārbaudes). (Sal. ar Komisijas atbildi par 41.–44. punktu.)

Tomēr jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs ir paskaidrots, ka sertifikācijas struktūrām, pamatojoties uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem, jānovērtē pieprasījumu apstiprināšanas process (tostarp administratīvās un uz vietas veiktās pārbaudes).

94. Komisija atzīst, ka, lai gan akreditācijas kritēriji nodrošina stingru pamatu maksājumu aģentūras vispārējā kontroles regulējuma izvērtēšanai (kas revīzijas standartos minēta kā vienības līmeņa kontrole), iekšējās kontroles sistēmas izvērtējums attiecībā uz likumību un pareizību un attiecībā uz gada pārskatiem⁵ ir jānodala. (Sal. ar Komisijas atbildi par 41.–44. punktu.)

Šī pieeja skaidri nodalīt tos procesus/procedūras, kas saistīti ar likumību un pareizību, no tiem, kas saistīti ar gada pārskatiem, ir paredzēta jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs, kuras tika pabeigtas 2017. gada janvārī.

2. ieteikums. Riska novērtējums, kas balstīts uz galvenajiem un papildu kontroles mehānismiem

Komisija piekrīt šim ieteikumam un uzskata, ka tas jau ir īstenots jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs. Sertifikācijas struktūrām, pārbaudot pieprasījumu apstiprināšanas procedūras, ir ieteicams izmantot galvenos un papildu kontroles mehānismus.

95. Komisija uzsver, ka 1. izlasi izmanto ne tikai, lai pārbaudītu iekšējās kontroles sistēmas darbību un kontroles statistikas ticamību, bet arī, lai secinātu par izdevumu likumību un pareizību saņēmēja līmenī. Tomēr jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts, ka revīzijas mērķi ir nošķirami, ja ar likumību un pareizību saistītā izlase tiks izmantota šādiem mērķiem:

- lai izdarītu secinājumus par izdevumu likumību un pareizību;
- lai izdarītu secinājumus par kontroles rezultātiem, kas izklāstīti pārvaldības ticamības deklarācijā un kontroles statistikā;
- lai pārbaudītu iekšējās kontroles sistēmu, ja sertifikācijas struktūra veic divmērķu pārbaudi;
- lai apstiprinātu kļūdu īpatsvaru uz vietas veicamo pārbažu daudzuma samazināšanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 908/2014 41. pantu.

Attiecībā uz IAKS izdevumiem spēkā esošajos tiesību aktos un pamatnostādnēs, ko Komisija izstrādājusi maksājumu aģentūrām, ir ietvertas metodes, kuru mērķis ir nodrošināt izlases reprezentativitāti attiecībā uz kopējo datu kopu. Izlases izveides pirmajā posmā sertifikācijas struktūrām jāpārbauda, vai maksājumu aģentūru izlases ir likumīgas un pareizas, t. i., vai tās ir izraudzītas saskaņā ar ES noteikumiem, maksājumu aģentūrām paredzētām pamatnostādnēm, kā arī reprezentativitātes prasību. Savukārt sertifikācijas struktūru izlasēm jābūt reprezentatīvām attiecībā uz maksājumu aģentūru izraudzīto datu kopu.

96. Mainīgajai lauksaimniecības realitātei laukos ir raksturīgi jautājumi, kas saistīti ar IAKS darījumu atkārtoto pārbažu un uz vietas veikto pārbažu termiņiem.

Tādējādi, lai varētu atkārtoti pārbaudīt visus atbilstības elementus, ir svarīgi, ka maksājumu aģentūras veic sākotnējās pārbaudes īstajā laikā, t. i., pirms maksājumu veikšanas, un ka sertifikācijas struktūras dodas un veic pārbaudi uz vietas neilgi pēc maksājumu aģentūrām. Ja

⁵ Maksājumu, iegrāmatošanas, avansu un vērtspapīru darījumu izpilde; parādu pārvaldība.

atkārtotā pārbaude tiek veikta vēl, pastāv risks, ka uz vietas netiks pārbaudīti visi atbilstības elementi vai ka būs pilnīgi mainījušies realitāte un atkārtotā pārbaude nebūs iespējama.

3. ieteikums. No maksājumu aģentūru pārbaudēm uz vietas veidoto IAKS darījumu izlašu pareiza nodrošināšana

Komisija piekrīt šim ieteikumam un uzskata, ka tas jau ir īstenots jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs. Jaunās pamatnostādnes ir nostiprinātas attiecībā uz turpmāk minētajiem aspektiem.

Pirmais ievilkums:

sertifikācijas struktūrai būtu jāpārlicinās, ka maksājumu aģentūras izlase ir izraudzīta saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem, noteikumiem un pamatnostādņēm, kā arī reprezentativitātes prasību, bet pēc tam jāpārbauda savas izlases reprezentativitāte.

Otrais ievilkums:

būtiska nozīme ir IAKS atkārtoto pārbažu termiņam — ieteicamais revīzijas darbību termiņš ir iekļauts pamatnostādņēs.

Trešais ievilkums:

revīzijas procedūru laikā sertifikācijas struktūrai būtu jāpārbauda kontroles statistikā norādīto kontroles rezultātu pilnīgums un ticamība.

97. Komisija piekrīt, ka starp pārbaudēm, ko veic maksājumu aģentūra attiecīgā gadā, un finanšu gada maksājumu datu kopām, kas nav saistītas ar IAKS, pastāv neatbilstības. Tomēr, tā kā vairumam ar IAKS nesaistītu pasākumu nav paredzēti laika ierobežojumi, sertifikācijas struktūra varētu pārbaudīt papildu darījumus, ja par atsevišķiem jau pārbaudītiem darījumiem nebija samaksāts gada laikā. Darījumus, par kuriem nav samaksāts, joprojām varētu izmantot, lai apstiprinātu vai neapstiprinātu pārvaldības ticamības deklarāciju un kontroles rezultātus, kā arī iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti.

4. ieteikums. To darījumu izlases veidošana, kuri nav IAKS darījumi, pamatojoties uz maksājumiem

Komisija piekrīt šim ieteikumam un uzskata, ka tas jau ir īstenots jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādņēs. Ja ir laika ierobežojumi, piemēram, attiecībā uz pasākumiem, kas saistīti ar vairākiem maksājumiem gada beigās, tad sertifikācijas struktūrām ieteicams izmantot aplēstos maksājumus.

98. Komisija uzskata, ka KLP ietvaros, jo īpaši ņemot vērā IAKS ieguldījumu kļūdu novēršanā un kļūdu līmeņa samazināšanā, administratīvo pārbažu atkārtošana ir piemērots revīzijas pierādījums. Tajā ietverta maksājumu aģentūras personāla aptauja par veiktajām pārbaudēm, atbalsta pieteikuma un apliecinājošo dokumentu pārbaudes, kā arī reģistru un ZGIS pārbaudes saistībā ar IAKS shēmām. Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, administratīvās pārbaudes un to atkārtota pārbaude, ko veic sertifikācijas struktūras, ietver arī apmeklējumus uz vietas (uzskaites pārbaudes), piemēram, lai pārbaudītu, vai pastāv ieguldījumu projektu ietvaros uzbūvētie vai iegādātie fiziskie aktīvi.

Komisija arī uzskata, ka maksājumu aģentūru veikto pārbažu atkārtošana parasti ir pietiekama, lai sertifikācijas struktūras varētu novērtēt izdevumu likumību un pareizību. Parasti to maksājumu pārbaude uz vietas, kurus maksājumu aģentūras nav pārbaudījušas uz vietas, nenodrošinātu vērtīgus papildu pierādījumus un radītu nesalīdzināmus rezultātus attiecībā uz maksājumu aģentūras pārbaudēm.

99. Pamatnostādnes būtu jāaplūko kā minimums, kas vajadzīgs Komisijas prasību izpildei un kas vajadzības gadījumā neliedz sertifikācijas struktūrām darīt vairāk.

Komisija uzskata, ka saistībā ar KLP izdevumiem un to pārvaldības un kontroles sistēmu pārbažu atkārtošana ir visefektīvākais veids, kā nostiprināt pārlicību un sniegt revīzijas atzinumu par pamatotu pārlicību.

Kā paskaidrots Komisijas atbildēs par 60.–70. punktu, lai tiktu iegūti salīdzināmi rezultāti, Komisijas pamatnostādnēs sertifikācijas struktūrām ir ieteikts veikt tās pašas pārbaudes (uz vietas veiktās pārbaudes un administratīvās pārbaudes vai tikai administratīvās pārbaudes), ko veic maksājumu aģentūras. Turklāt, lai tiktu savākti pietiekami un piemēroti revīzijas pierādījumi, pamatnostādnēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūras var veikt ne tikai atkārtotas pārbaudes, bet arī atkārtotas pārbaudes kombinācijā ar citām metodēm. Tā kā sertifikācijas struktūras atkārtoti pārbauda arī administratīvās pārbaudes, tad dokumentu un reģistru uzskaites pārbaudes un izziņas darbs arī ir plaši izplatītas metodes, ko tās izmanto.

Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs Komisija iesaka sertifikācijas struktūrām veidot divas izlases, kas paredzētas atsevišķiem revīzijas mērķiem (pārskatu revīzijai un likumības un pareizības revīzijai). Komisija jau ir noteikusi un iekļāvusi pieeju, kas ļauj veikt efektīvu un rezultatīvu revīziju, piemēram, divmērķu pārbaudi starp revīzijas mērķiem un starp padziļinātu pārbaudi un atbilstības pārbaudi⁶ u. c. Šī revīzijas metode attiecas ne tikai uz atkārtotām pārbaudēm, bet arī uz maksājumu aģentūras pārbažu jomu. Tādējādi, ja maksājumu aģentūra pārbaudītu darījumu tikai administratīvi, sertifikācijas struktūrai būtu jādarbojas pats — jāatkārto administratīvās pārbaudes, izmantojot atkārtotas pārbaudes, uzskaites pārbaudes, izziņas darbu, analītiskas pārbaudes u. c.

Ņemot vērā vajadzību sniegt norādījumus sertifikācijas struktūrām par to, kā panākt pareizo līdzsvaru starp izmaksām un ieguvumiem, Komisijas 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūru rīcībā jābūt statistiski reprezentatīvām izlasēm uz vietas veikto IAKS pārbažu atkārtšanai. Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, ir paredzēts atkārtot vismaz 30 uz vietas veiktas pārbaudes. Šo atkārtoto pārbažu rezultāti tiks ekstrapolēti uz visu datu kopu.

5. ieteikums. Padziļināto pārbažu veikšana uz vietas

Komisija daļēji piekrīt šim ieteikumam.

1. Komisija nepiekrīt ieteikumam, ja tas nozīmētu, ka sertifikācijas struktūrām jānodrošina un jāpārbauda uz vietas darījumi, kurus maksājumu aģentūras nav pārbaudījušas uz vietas. Tas neatbilstu Komisijas KLP pārlicības iegūšanas modelim un nenodrošinātu salīdzināmus rezultātus attiecībā uz maksājumu aģentūras pārbaudēm. Turklāt — jo īpaši attiecībā uz darījumiem, kas nav saistīti ar IAKS — to darījumu pārbaude uz vietas, kurus maksājumu aģentūras iepriekš nav pārbaudījušas uz vietas, parasti nevar nodrošināt vērtīgus papildu pierādījumus.

Ņemot vērā vajadzību sniegt norādījumus sertifikācijas struktūrām par to, kā panākt pareizo līdzsvaru starp izmaksām un ieguvumiem, Komisijas 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts, ka sertifikācijas struktūru rīcībā jābūt statistiski reprezentatīvām izlasēm uz vietas veikto IAKS pārbažu atkārtšanai. Attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar IAKS, ir paredzēts atkārtot vismaz 30 uz vietas veiktas pārbaudes. Šo atkārtoto pārbažu rezultāti tiks ekstrapolēti uz visu datu kopu. Komisija uzskata, ka KLP ietvaros šī līdzsvarotā pieeja būtu pietiekama, lai sertifikācijas struktūras sniegtu ticamu atzinumu par izdevumu likumību un pareizību.

2. Komisija piekrīt ieteikumam par to, ka jāļauj sertifikācijas struktūrām veikt visus revīzijas soļus un procedūras, ko tās pašas uzskata par piemērotiem, un uzskata, ka tas jau ir īstenots.

⁶ Iespēja izmantot vienu darījumu dažādām revīzijas pārbaudēm.

100. Pašreizējās pamatnostādnēs ir izmantota integrētā pieeja, tādēļ sertifikācijas struktūrām bija jāaprēķina divi kļūdu īpatsvari attiecībā uz likumību un pareizību. Tomēr 2018. finanšu gada pamatnostādnēs šī pieeja ir pārskatīta (sal. ar Komisijas atbildi par turpmāk minēto 6. ieteikumu).

101. Lai nodrošinātu pēctecību, pamatojoties uz pamatnostādnēm, kas izmantotas iepriekšējo gadu finansiālajai noskaidrošanai, tika izstrādātas pamatnostādnes 2015. gadam — pirmajam gadam attiecībā uz sertifikācijas struktūru uzlaboto darbu. Turklāt 2015. gada pamatnostādņu pamatā bija integrēta pieeja un izlases izveide saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. panta 2. punkta b) apakšpunktu, atbilstīgi kuram pārbaude, kļūdu novērtēšana un ziņošana par kļūdām saistībā ar likumību un pareizību tiek kombinēta ar pasākumiem, kas attiecas uz gada pārskatiem. No tā izriet, ka saskaņā ar integrēto pieeju *ERR* izmanto, lai novērtētu izdevumu likumību un pareizību, kā arī gada pārskatus.

6. ieteikums. Viens kļūdu īpatsvars saistībā ar likumību un pareizību

Komisija piekrīt šim ieteikumam un uzskata, ka tas jau ir īstenots.

Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts skaidri nodalīt atbilstīguma un finansiālās noskaidrošanas procedūras. Lai to panāktu, sertifikācijas struktūrām jāaprēķina divi atsevišķi kļūdu īpatsvari — kļūdu īpatsvars (*ERR*), kas ietver kļūdas tikai no gada pārskatu pārbaudēm, un neatbilstību īpatsvars (*IRR*), kas ietver visas maksājumu aģentūras nekonstatētās likumības un pareizības kļūdas. *IRR* tiks izmantots gan revīzijas atzinuma sagatavošanai par likumību un pareizību, gan pārvaldības ticamības deklarācijā izteikto apgalvojumu apstiprināšanai (vai neapstiprināšanai). *IRR* tiks izmantots maksājumu aģentūru paziņoto kontroles rezultātu papildināšanai.

102. Neatbilstību īpatsvars (*IRR*) ir paredzēts, lai aplēstu, cik daudz maksājumu aģentūras pārbaūžu atšķiras no sertifikācijas struktūras atkārtotajām pārbaudēm vai, citiem vārdiem sakot, cik daudz maksājumu aģentūrai neizdevās atklāt. Tādējādi ir pamats uzskatīt, ka tad, ja maksājumu aģentūra konstatēs kļūdu, šī kļūda tiks koriģēta pirms maksājuma veikšanas. Sertifikācijas struktūras kļūdai būtu jāatspoguļo tikai tas, cik daudz netika konstatēts un līdz ar to arī nekoriģēts pirms maksājuma veikšanas. Tieši tāpēc, lai izvairītos no kļūdu dubultas uzskaites, sertifikācijas struktūrai nebūtu jāiekļauj saņēmēja pieprasījums, jo šī atšķirība ietvers to daļu, kuru maksājumu aģentūra jau koriģēja un norādīja kontroles statistikā.

103. Saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem sertifikācijas struktūru darbs pamatojas uz izlasēm. Jebkurā gadījumā, lai aprēķinātu neatbilstību īpatsvaru, visi konstatējumi, kas izdarīti uz vietas veikto atkārtoto pārbaūžu laikā, būtu jāekstrapolē uz pārējo datu kopu (neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav atrisināti pirms maksājuma veikšanas).

Gada darbības pārskatā *AGRI ĢD*, aprēķinot atlikušo kļūdu īpatsvaru, izmanto līdzīgu pieeju.

7. ieteikums. Kļūdu īpatsvars, kurš labi reprezentētu revīzijas atzinumā aptverto datu kopu

Komisija piekrīt šim ieteikumam un uzskata, ka tas jau ir īstenots.

Jaunajās 2018. finanšu gada pamatnostādnēs paredzēts, ka neatbilstību īpatsvars attiecībā uz IAKS datu kopām pamatojas uz maksājumu aģentūras uz vietas veikto pārbaūžu gadījumizlasi, tomēr rezultāts, kas ekstrapolēts uz datu kopas daļu, pēc tam tiek ekstrapolēts uz visu datu kopu, lai varētu izdarīt secinājumu par visu IAKS izdevumu likumību un pareizību.

Attiecībā uz datu kopām, kas nav saistītas ar IAKS, ir paredzēta nedaudz atšķirīga pieeja, lai ņemtu vērā pasākumu dažādo struktūru un to, ka maksājumu aģentūras gadījumizlases ne vienmēr var būt reprezentatīvas. Tādējādi neatbilstību īpatsvaram, kas jāaprēķina sertifikācijas struktūrām, būtu jāpamatojas uz izlasi, kas veidota no visiem izdevumiem, kuri pēc tam tiek ekstrapolēti.

104. Komisija uzskata, ka saskaņā ar jaunajām 2018. finanšu gada pamatnostādnēm 2., 3., 4., 6. un 7. ieteikums jau ir īstenots un ka tā daļa no 5. ieteikuma, kurai ir piekristis, arī jau īstenota. Tā kā ar

IAKS saistīti maksājumi 2018. finanšu gadā atbilst saņēmēju pieprasījumiem, kas ieviesti 2017. gada pavasarī un kas pārbaudāmi tajā pašā pārskata periodā, tad šai īstenošanai vajadzētu būt reālai. Lai īstenotu jaunās pamatnostādnes, dalībvalstīm būs jāveic sagatavošanās darbs, tostarp publiskā iepirkuma procedūras tajos gadījumos, kad sertifikācijas struktūras nav publiskas struktūras. Vairums dalībvalstu jau ir informējušas Komisiju, ka tās varētu piemērot jaunās pamatnostādnes tikai no 2019. finanšu gada.

Notikums	Datums
Revīzijas plāna pieņemšana / revīzijas sākums	13.1.2016
Ziņojuma projekta oficiāla nosūtīšana Komisijai (vai citai revidējamai vienībai)	6.2.2017
Galīgā ziņojuma pieņemšana pēc pretrunu procedūras	22.3.2017
Komisijas (vai citas revidējamās vienības) oficiālās atbildes saņemtas visās valodās	26.4.2017

Šajā revīzijā tika skatīta sertifikācijas struktūru loma. Sertifikācijas struktūras sniedz atzinumus par kopējās lauksaimniecības politikas izdevumu likumību un pareizību dalībvalstu līmenī. Kopējai lauksaimniecības politikai tērē gandrīz 40 % Eiropas Savienības budžeta. Mēs novērtējam, vai Eiropas Komisijas 2015. gadā ieviestais jaunais satvars ļauj sertifikācijas struktūrām sniegt atzinumus saskaņā ar ES noteikumiem un starptautiskajiem revīzijas standartiem. Lai gan jaunais satvars ir pozitīvs solis vienotas revīzijas modeļa virzienā, mēs konstatējam, ka tam piemīt ievērojamas nepilnības. Lai panāktu uzlabojumus, esam formulējuši vairākus ieteikumus, kas jāiekļauj Komisijas jaunajās vadlīnijās, kuras sāks piemērot 2018. gadā.

40
1977 - 2017

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx

Tīmekļa vietne: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors